

ՄԱՂՏՈՒՐԻՆ

LES MISERABLES

ՆԱԼՈՑ

ՄԻՀՆԷԹՐԻՇԱՆ ՀԻՐԵԸՅԷՍԻ

Պրիմոր — Հիւրո նամ Գրանդը Միւէլ-
լիքին թէլիքինին խիւլաստի մասլի

ԹԻՒՐԲՃԵՅԵ ԹԵՐՃԻՒՄԷ ՕԼՈՒՆՏՈՒ
ՃԵՐԻՏԵԽԱՆԵՏԵ

ԼՍԻԹԼՆԵ

ՃԵՐԻՏԵՐԻՆԷ ԹԵՐԳԵՆԷՍԵՐՆԵ

1863

T. AZATYAN'ın Koleksiyonundan
ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ Թ. ԱԶԱՏԵԱՆ Ի Քիւմիս...

... Կրկնապատկեր ընդհանուր և անհատական ...

Ի Ս Թ Ա Ր

Իշխու թերձիւմէ օլունան Սի՛նէթքէ-
լան վէ Մաղտուրին հիքեայէսի, Ֆրանսա լի-
սանը վէ Սիղէ-Րապիւ նամի իլէ սընըֆ սը-
նըֆ թերթիպ իթմիշ օլան, միւէլլիֆէյնը
մէշնուրէտէն Վիգթոր Հիւկօ նամ զաթ, կէնճ-
լէք չաղընտա, թէլլիֆի քիւթիւպ վէ ըեսաի-
լէ մուպաշիրէթ վէ սօղըալարը պիր քիթապճը
իլէ, պէյնլէրինտէ զուհուր իտէն նիֆագտան սօ-
լայը, օթուզ սէնէ միւտտէթ քիթապ թէլլի-
ֆինտէն ֆէրաղէթ, վէ պազը սէպէպլէրէ մէպնի
Ֆրանսատան Ղօնարայա հիճրէթ, վէ օրատա
սէրպէսթ օթուրտուզու հէնկիամտէ, միւտտէթը
մէզքիւրէ կէչէնլէրտէ խիթամէ ըէսիտէ օլմասըյ-
լէ, քիթապը մէզքիւրիւ սէքիզ ճիւտ օլարագ
պիթթէլլիֆ, պիր քիթապճըյա պէշ բիւզ պին
Ֆրանզա սաթմըշ, վէ սիւքիւթիւ իխթիյար էյ-
լէտիյի միւտտէթտէ, էտէճէյի թիճարէթին էքի
զաթընը գազանմըշ տըը, քիւթիւպիւ մէզքիւ-
րէնին պէհէր ճիւտի տէօրթ բիւզ սահիյֆէ վէ
տահա զիյատէ օլուպ, իւչիւնճիւ ճիւտինտէ պի-
րինճի Ղարօլէոնուն մէշնուր Վաթէրը մուհա-
րէպէսինտէ կէօրտիւյիւ մաղլուպիյէթի, վէ ա-
զըպէթը հալինի թաֆսիլէն պէյան, վէ պունու
տաի մի՛նէթքէլան տաիրէսինէ տախիլ իթմիշ,
վէ միւշարիլէյհին հազգընտա զուլլանտըղը լի-

86350 m

սան , պիր աղ պարիտճէ օլմագ մինասիպէթիլէ , կերէք քէնտիսի վէ կերէք իշպու թէլիֆաթը , Ֆրանսա քիւպարասընտան պտղիլէրինին նազարը իթիպարընտան սագիթ օլմուշ տուր :

Պէշնիսի ճիլտինտէ Ֆրանսա գրալը սապըգ լուի Ֆիլիպի չըգարաղլարընըն իւզէրինէ , վէ պունուն Տէնկիսմը Տիւքիւմէթինին մուհասէնաթընտան , վէ քէնտիսիին տախի քէմալը տերէճէ Տիւսնիւ մշրէպ վէ Ֆէթանէթինտէն պասս իլէ , միւշարիլէյճի տախի մի՛նէթ քէշանտէն ատտ իլլէմիշ օլմաղ իլէ , միւթէվէֆայի միւշարիլէյճին էվլատլէրի թէրաֆլէրինտէն , միւէլլիֆի մուհասիլէյճէ արզը շիւքրանիլէթ օլունմուշ տուր :

Վէ լիսանը ասրէ մինասիպ օլմայան պագը սուալ ճէվապ ֆըգրալարընըն թէրճիւմէսինտէն սարֆը նազար , վէ մուխթասար եօլ իլէ գըսալթըպ , պէօլլէճէ տաճա էյի աղնալըպպիլեր օլմասընտան պու թարիգէ սիւլիւք իթտիք , եօխսա Տաղգը իլէ վէ թէմամը իլէ թէրճիւմէ օլունսա , իքի սէնէտէ անճագ խիթամ պուլաճաղը տերքեար տըր , միւէլլիֆի մուհասիլէյճ քէնտի լիսանընտա քեաթիպի եէթթա վէ Ֆէնը մուհասթրաթտէ ուսթատը պիմիսլ օլտուղունա , վէ ճիւմհուրիլէթ թէրաֆտարլարընտան պուլունտուղունա մէպնի , իշպու քիթապընտա էֆքեարճա մուխալիֆ օլտուղու թաղըմըն գուսուր վէ այրպլարընը մէյտանա դօմուշ տուր , շու թէրճիւմէի մուխթասարէնին գըսաճա իֆատէսինտէն ֆէհմ օլունաճաղը վէճճ իլէ , Ֆրանսատա խանէլէրին փէնչէրէլէրինտէն բուսումաթ թալէպի իլէ ,

մատտէի հայաթը ինսանի օլան հավա վէ ըլըգ սաթըմասընտան նաշի , էրպապը ֆաղր ու իհթիլաճ , կիւնտիւզլէրի պիլէ զուլմէթը գարանլըգտա գալմըշ գալմլէր կիպի , նաչար գարանլըգլարտա վէ հավասըղ օտալարտա իսքեան իթպիքլէրինի , վէ հափըսխանէլէր նիպամաթը եօլունտա օլմամագ ճիհէթիլիլէ , գապահաթ սահիպլէրի փէք գօլայ տըշարտա պուլունան րէֆիգլէրիլիլէ , խապլէրլէշմէյէ մէյտան պուլտուղլարընը , վէ պիր շախս պիր քերէ հափըսխանէյէ կիրիպ չըգտըգտան սօղոա , ախլագընը թէպտիլ էյլէսէ վէ հէր նէ գատար խայր ու սէվապա չալըշա , եինէ գապահաթը նազարը իլէ պագըլըպ , վէ շէգալէթը սապըգէսինի ճիւմլէյէ իլան օլմագ իւզոէ , արգասընա գըղըն տէմիր իլէ նումթրօլար պասըլըպ , սարը փասափօրթ վէրիլտիլինտէն , էօմրիւ օլտուղճա թահգիր օլունուպ , պու միսիլիւ էշեսս ատէթը մէլուֆէլէրինտէն նաչար վաղ կէչէմէտիքլէրինի պէյան իթմիշ , վէ Փարիս սօգաղլարընտա աճ վէ պի իլաճ սիւրիւքլէնէրէք , վէ հայվանաթըն պիլէ եաթամայաճաղը մահալլէրտէ եաթարագ , ինսան գըլաֆէթինտէն չըգմըշ , դամ վէ քէտէր իլէ գարա սէվտա իլլէթինէ միւպթէլա օլարագ , քէնտիլէրինի էօլտիւրմէքտէ պուլունմուշ օլան միհնէթքէշանլէրին հալինի տագիգամիղ քէլիմաթ իլէ էօլլէ Տիքեայէ էյլէմիշ տիր քի , ինտէլ միւթալաա ինսանա հիւզն կէլմէք վէ աղամամագ մուհալ գապիլնտէն տիր :

Միւէլլիֆի մուհասիլէյճ , էշպու իթքապըն-

տա հէր պիր սընըֆըն հալննի շէրհ վէ թաֆսիլ
 իլէ , թէրպիլէի ամմէյի միւթէզամին նիլէ նիլէ
 ֆըզըալար տախի տէրճ վէ պէյան իլէ , ճինսինէ
 վէ միլէթինէ պիր իըզմէթ իթմիշ օլմաղ իլէ ,
 վէ քիթապը մեզքիւր ղայէթ մագպուլ վէ միւս
 թահօին կէօրիւլմէքլէ , պասըաըզը անտէ պիր
 հաֆթա ղարֆընտա , եիւզ պին ճիլտի սաթըւ
 մըշ , վէ սայըը լիսանլարա տախի թէրճիւմէ
 իտիլէրէք , լշւրոբանըն հէր պիր թէրաֆընա նէշը
 օլմուշ տուր :

Տէրճ օլունան հիքեայէ վէ ֆըզըալարըն
 սահիհլէյի , շունտան տախի աշէքեար աըը քի ,
 միւլէլիֆի մումաիլէյհ էսնայի հիքեայէտէ պէօ
 յիւք փէտէրինին ղազապընա լայըզ , վէ Վէլժա
 նըն թէրպիլէքէրտէսի օլան Գուզէթէ աըզ , վէ
 միլէթէշան սիլքինէ իլճագ օլան Մարեօս տէ
 յի , իսիմ վէրտիյի քէնտիսի օլուպ իլք հալլէրին
 տէ պէօյիւք փէտէրինէ պաշ էյմէյէրէք , պիր
 վագըթ տիւչարը ֆագը ու մեզէլլէթ , վէ սօղ
 բատան անըն վէ դայըն փէտէրի մագամընտա օ
 լան Վէլժանըն իանէսիյիլէ մալ վէ ղէնկինլիք
 էտինմիշ տիր , մումաիլէյհ գուլվէթը դալէ մի
 յէսի վէ թէլլիֆ քէլամ վէ իֆատէի մերամտէ
 մէհարէթը քեամիլէսի ճիհէթիյիլէ , պէօյիւք
 փէտէրի իլէ Վէլժանըն թէրճիւմէի հալննի , վէ
 քէնտիսինին սէրկիւզէլթինի հիքեայէ թարզընա
 թահվիլ , վէ Ֆրանսատա ղամ վէ գասավէթ չէք
 մէքտէն օսանմըշ օլան պիր թագըմ ատամըն
 մաղտուրիլէթ վէ միլէթլէրինի պէյան վէ թաֆ
 սիլ , վէ նամլէրի կիւզէրան իտէն բահպ Միրէլ

վէ Գուզէթին վալիտէսի Ֆանթին վէ Ֆրանսա
 տա չիվիտ իճատընա սայ իտիւպ , հիւքիւմէթ իա
 նէսինէ լայըզ օլամատը ղընտան , տիւչարը ֆագը
 ու իհթիյաճ օլան վէ միլէթ ուղըունտա թէրքը
 ճան իտէն էիլթիյար իլէ ղէվճէսինին , վէ Վալ
 բօշ վէ սայիրէնին իսմլէրինի , վէ պիր թագըմ
 հայտուտլարըն բէտտ օլունաճագ ֆիլիլէրինի ,
 քիթապը մեզքիւրէ իլավէ վէ թէզքիլ իյլէմիշ
 տիր :

Հաթթա բահպ Միրէլին ֆամիլեասը էլէէվմ
 ֆարիստէ մէվճուտ տուր քի , Միրէլ ճիւմհուր
 թէրաֆտարանընտան օլուպ , պիրինճի Վարօ
 լէնուն իմբէրաթորլուղու էսնասընտա պիր տա
 ղա չէքիլմիշ օլան էիլթիյարըն էլինի էօփտիւ
 յիւ , քիթապը մեզքիւրտէ միւնտէրճ օլմասը ֆա
 միլեասընըն նամուսուլնա տօգուլնմուշ օլտուղուն
 տան , միւլէլիֆի մումաիլէյհտէն թարզիլէ թա
 լէպ վէ իտտաա իթմիշլէր տիր :

վէ տիւշիւնն ճէտին տէն պէրի պուլուն տուղունս մէպ-
 նի , պիր տահա էվլէն մէ յիպ եալնն ըզ բուհանի-
 յէ խըզմէթ իթմէ յի սէչիպ , վէ թարիզի բէ-
 հապի յնէ տէխալէթ , վէ պին սէքիզ հիւզ պէշ
 սէնէի Միլատի յէտին տէ , հանի Քրանսանըն
 տէհչէթ տէվլուէրի կիւզար իլէ , Նաբօլէոնուն
 իմբերաթորուղու հէնկեամընտա , պիր թագրիպ
 Քարիսէ ազիմէթ , վէ օլ վագըթ պաշ բահիպլէք
 մէսնէտիսի նայիլ օլուպ , վէ Իմբերաթորուն
 նէզտիստէ քէսպը իթիյազ իթմիշ օլան , գար-
 տինալ Քիչէ չաթըզ վէ քէնտիսիսի պէյէնտի-
 ըիպ , մուամաիլէյհին ինտիստէ քէսպը մագպու-
 լէյէթ իթմիշտի :

Պիր կիւն Իմբերաթորու միւշարիլէյհին , գար-
 տինալ մուամաիլէյհին իլէ կէօրի շմէք իչիւն խա-
 նէսինէ կէլմիշ օլտուղունտան , բահիպի մու-
 մաիլէյհին նազարը տիգգաթընը միւշարիլէյհին
 չէվիբիպ , տիք տիք պագտըղընտան , պունուն
 պաղըլ Նաբօլէոնուն թահրիքի զազապընը
 մուճիպ օլուպ , — Պանա կէօզիւնիւ տիգմիշ
 օլան հէրիֆ քիմ տիր , տէյու բահիպի մու-
 մաիլէյհին հալ վէ շանընը գարտինալ Քիչտէն
 սուալ , վէ մուամաիլէյհին պունու իշթտի յի անտէ ,
 պիլա ֆիթուր — Իշֆէնտիմ սիզ պիր հազիբ
 կէօրիւյօթունուզ , ֆագաթ գուլունուզ պիր զա-
 թը ճէլիլ իւլ գատը միւշահէտէ իտէյօթում
 քի , ֆէրզ պուրատա տըր , տէյիւ ճէվապ վէր-
 տիքտէ — , մուամաիլէյհին Քիչն իլէրլէյիպ , ըզ-
 հարը սաֆվէթը հալ իյլէմիշ , վէ պունուն պիլա
 թէրէտտիւտ իթաի ճէվապ պասէվապտէ թագ-

տիմ , Իմբերաթորու միւշարիլէյհին հօշունա
 կէլմիշ , վէ թութտուղու եօլ վէ սատագաթը
 մաարուզ թավսիյէտէ , մուամաիլէյհին Քիչն թէ-
 րաֆընտան տախի իֆատէ վէ շահատէթ գը-
 լընմըլ օլմասըլէ , Իմբերաթորու միւշարիլէյհին ,
 բահիպի մուամաիլէյհին Քրանսա էյալէթլէրինտէն
 պիրիսինէ , պաշ էֆիսօգպոս թայսին , վէ պիր
 գըթա նշան իթասըլէ , սէնիյէի իֆթիխարինի
 թէզիին իյլէտիյինտէն , մուամաիլէյհին պու-
 լութֆու նակես հուհուրտէն մէսրուր օլա-
 րագ , պիր նէֆէր հէմլիբէսիլլէ պէրհայաթ օ-
 լան սիւտ նինէտիսի պէրապէր ալպ , մէրքէզը
 մէմուրիլէթինէ ազիմէթ իթմիշ տիր :

Մահալը մէմուրիլէթինտէ , էֆիսօգպոսա-
 րա մախուուս օլան գօնագ քեարկիր վէ միւհ-
 քէմ վէ վասի վէ զայէթ միւզէյիէն օլտուղու
 միսիլիւ , էթրաֆը պախա իթմէք իւզըէ , պաղչէ
 վէ օրմանըղը շամիլ օլմասըլէ , բահիպ Միբէլ
 պուրայա մուվասըլէթ , վէ պիր իքի կիւն իս-
 թիբահէթ իթտիքտէն սօղրա , մէմլէքէթ խաս-
 թախանէտիսի ազիմէթլէ մուայիէնէ իյլէտիք-
 տէ , մէզըիւրի խասթախանէ զայէթ սըզ օ-
 լուպ , պա խուսուս ճէմիյէթ վէ նէֆէս չօզլու-
 զունտան , խասթէկեանըն մարազլէրի շէտիտ օլ-
 մագ , վէ տիկէրլէրէ սիրայէթ իթմէք կիպի մահ-
 զուրտէն տախի սալիմ օլմատըղընտան , վէ խաս-
 թալարըն տայիմա վիւսաթըլ օտալարտա իւչէր
 պէշէր կաթըրըլուպ , վէ իճրաի միւտալաթ իլէ
 միզաճարը միւպտէլը սըհհէթ օլտուգտա , միւ-
 ֆէրիհ մահալէրտէ էյլէնտիլիպ , քէսպը

գուժվէթ էթ տիրիւմէլէրի լազըմէի ուսուլու թա-
 պիյէտէն , վէ պու ուսուլլէրին իճրասընա ,
 խասթէլէրին քէսրէթի վէ խասթախանէնին
 տարըզը պուսլարա մանի օլուպ , էփիսգոփոս-
 խանէիսէ , ղայէթ միւֆէրիճ վէ խասթախանէ
 իթխազընա մինասիպ օլտուղունտան , մումաի-
 լէյճ խասթէկիանըն րահաթլարընը քէնտի ա-
 սայիլն իւզէրինէ թէրճիճ իտէրէք , խասթա-
 լարը գօնաղը մէզքիւրէ վէ քէնտիսի խասթա-
 խանէյէ նազլ իյլէմիշտիր : Վէ սէնէվի մէսա-
 րիֆի իչիւն օն պէշ պին , վէ տէվըէ չըգտըզը
 չալտէ , մէսարիֆի թարիգիյէ օլարագ իւչ պին
 ճէման օն սէքիզ պին ֆրանգ մախսուսաթը վա-
 րրատա , քէնտիսինին պիր ճէմնէրէ վէ պիր
 սիւտնինէսինտէն պաշքա քիմէսնէսի , վէ մէսարի-
 ֆի զաիտէսի օլմատըղընտան , վէ սէնէվի պին
 ֆրանգ քէնտի մէսարիֆինէ տէրէճէի քիֆայէ-
 տէ պուլընտուղունտան , վէ տէրուսու էյա-
 լէթէ տէվըէ չըգտըզը չալտէ հաեանճա պիր
 պաշընա կիտիւպ տօլաշաճաղընտան պահսիլէ ,
 մախսուսաթը մէզքիւրէնին օն եէտի պին ֆրան-
 գընը քէնտի Տիւքիւմէթը րուհանիյէսինտէ օ-
 լան ֆուգարա վէ միւհթաճէյնէ թախսիս իթ-
 միշ , վէ նիքեահ վէ վաֆթիզ վէ ճէնազէ գու-
 հուրինտէ , քէնտիսինէ վէ քիլիսէյէ աիտ օլան
 րուսումաթէ տախի , էլ տօգանմայըպ , ֆուգա-
 րա մէթթէպլէրինտէ օլան չօճուզլարընա խարճ
 իտիպ կիլինտիրմէք , վէ մէսարիֆի սայիրէլէրինէ
 օարֆ օլուսմագ իւզըէ րապթ իտէրէք , վէ էվ-
 գաթընը փէրհիզ վէ ըիյասէթ վէ խալտ

նասիհէթլէ կէչիրէրէք , միլլէթի պէյնինտէ
 քէսպը նիյթ ու շէօհրէթ իյլէմիշ օլտուղուն-
 տան , վէ հէր նէ թէրաֆտան ազճէ վէ հէտիյէ
 կէօնտէրիլտէ , քէնտիսի գապուլ իթմէյիպ ֆու-
 գարա վէ միւհթաճէյն վէ միւսթահագընա ի-
 թա իյլէտիյինտէն , պիլուսմուս ահալի պուս-
 տան ազճէ տէյիլ , ճանլարընը պիլէ աիրիզ իթ-
 մէտիքլէրի էճիլտէն , պազէն քէնտիսի պիզղաթ
 չըզըպ , ֆուգարա իչիւն օտապա թօրյար , վէ
 էսհապը սէրվէթ վէ իգթիտար տախի , վէր-
 տիքլէրի նագա վէ սատագայա մումաիլէյճ
 թամա' իթմէյիպ , աճիզէ վէ մուսթահագընէ
 թէվիլ իթաիլինի պիլտիքլէրինտէն , զիյատէ-
 սիյլէ վէ կէօնիւլ արգուսիյլէ մումաիլէյճէ իգ-
 րամ իյլէրլէր իտի :

Վէ էսնաի վազ վէ նասիհէթիտէ , Տիրանսա
 քէօյլէրինտէ , իքի փէնչէրէ պիր գարուլու , պիր
 միլիօն իւչ հիւզ եիրմի պին , վէ պիր փէնչէրէ
 պիր գարուլու , պիր միլիօն եէտի եիւզ պին , վէ
 փէնչէրէսիզ իւչ եիւզ զըրգ ալթը պին , քէօյ-
 լիւ խանէլէրի օլուպ , փէնչէրէլէրի ազ օլ-
 մասը պուսլար իչիւն , հիւքիւմէթ թէրաֆըն-
 տան րէսմ թախսիս օլունմասընտան , վէ մահ-
 գա իհսանը իլահի վէ մատտէի հայաթը ինսա-
 նի օլան , հալա վէ ըջըգ սաթըլմասընտան նէ-
 շա'թ իյլէտիյինի , վէ պու իսէ խանէլէր հա-
 վա ալմատըզլարընտան , նիչէ նիչէ իլէթ վէ
 մարազ տավէթ իթաիլի էճիլտէն , շու պէտա-
 թըն ահալն իւզէրինտէն գալըմասընը ճէնապը
 հագգտան թէմէննի իտէր , վէ Տիրանսանըն հէր

պիր թերափընտա, Փարիսաէքի կիպի արապա-
 ւար օլմայըպ ահալի վէ Փուգարա սու Փըջը-
 ւարընը արգալարըլէ նագլ իտերլէր, վէ փէք
 չօք գարիյէլէրտէ Փագր ու զարուրէթտէն նա-
 շի, մօմ վէ գանտիլ հագամայըպ, չըրա հագար-
 ւար վէ հէլէ Տօֆիյնէ էյալէթինտէ օլան Փագր
 ու Փուգարա պիր տերէճէյէ վասլ օլմուշտուր
 քի, բուհա հայաթ վէրիպ ինսանը պէսլէյէն, նա-
 նը աղիզի, ալթը այտա պիր քէրէ փիշրիպ փէք-
 սիմէս իտերէք էքլ իտերլէր, վէ շու փէքսի-
 մէտ եիրմի տէօրթ սասթ սուտա տուրմայընճա
 եէնմէսի մուքթինսիզ, հալիփղէ շիքը իտիւպ,
 պու միսիլիւ Փուգարայա մերհամէթէն իանէ
 իտէլիմ տէյերէք, հալըն արգը մերհամէթի-
 նի թասրիգ իլէ, ագճէլէր թօփլայըպ, պէօյլէ
 Փագր հալէ կիրիֆթար օլմուշ, գուրա վէ
 գասապաթ ահալիսինէ կէօնտերիր իտի, վէլ-
 հասըլ մուճայիլէյհին խայր ու հասանաթա
 մէյլ ու ուղոռչմասը հատտէն էֆզուս իտի:

Պիր կիւն պուլունտուղու մէմլէքէթտէն, տի-
 կէր պիր մահալէ կիթմէսի լազըմ կէլէրէք,
 հալպուքի օ արալըգ, էսնաի բահտէ Քարա-
 վաթ նամընտա պիր հայտուտ թիւրէմիշ, վէ
 գըրգ գատար ըիֆագասիյլէ հօլու քէսերէք,
 կէլիպ կէչէնլէրի սօյմագտա, վէ մուխալիֆէթ
 իտէնլէրի էօլթիւրմէքտէ պուլունմուշ օլտու-
 ղունտան, մուճայիլէյհ օլ թէրաֆտան կիթ-
 մէսի, վէ մութլագ աղիմէթի լազըմ իտէ, հա-
 նընա մըգատարը վաֆի զապթիյէ ալմասը, ահ-
 պապլարը թէրաֆընտան իֆատտէ վէ իխթար

օլունմուշ իտէտէ, քէնտիսինտէ խըրսըզլարըն
 ալաճաղը պիր կէօնէ էլեա օլմատըղընտան, ի-
 լիլմէյէճէքլէրինի պէյանի իլէ աղիմէթ, վէ
 վագաա հօլտա մուճայիլէյհէ սալա թէսալլիւթ
 վուգու պուլմայարագ, մահալը մէքիւրէ մու-
 վասըլէթ իյլէմիշտիր:

Պիր գաչ կիւն էվվէլ, ղիքը օլունան հայ-
 տուալար իտէ, օրատա պուլունան քիլիսէյի
 պասըպ վէ հէր նէ պուլունուշ իտէլէր, դասպ ի-
 լէ ալըպ կէօթիւրաիւքլէրինտէն, մուճայիլէյհ,
 քիլիսէյէ վարարագ պիր շէյ պուլմատըղը ի-
 գէրինէ թէէսիւֆ իտէր իքէն, թէրաֆընա պիր
 մէքթուպ իլէ, պիր սանտըգ վարիտ օլուպ, մէք-
 թուպու աչտըղընտա, մէզպուր հայտուտ ճա-
 նիպինտէն օլտուղու, վէ քէնտիսինին հիւսնի
 ախլագընը իշտիպ, թէրաֆընա զիհապէն քէս-
 պը խուլուս վէ մուհապպէթ իթմիշ օլտու-
 ղունտան պահս իլէ, պիր գաչ կիւն էվվէլ սօյ-
 տուգլարը քիլիսէնին էլեասը հէտիյէ օլարագ,
 կէօնտերիլտիյի հագըմըշ իտիւկի կէօրիւմիւշ,
 վէ մուճայիլէյհին մուհապպէթի տաղտա կէզէն
 հայտուտլարըն պիլէ գալպինտէ ճայիլի օլմասը,
 հէր քէսէ մուճիպի թասաճիւպ օլմուշտուր:

Ֆրանսատա ճիւմհուրիյէթ թէրաֆտարանը
 բուէսասընտան օլուպ, տէհէթ տէվրինտէ փէք
 չօք ֆէնալըզլարտա պուլունմուշ, վէ պիր թա-
 գըմ ասըլ զատէկիհանըն հէլագ վէ իտալէրի-
 նէ սէպէպ օլմուշ օլուն, Ֆրանսա հիւքիւմէթի
 թէքրար իմրէրաթօրլուղա թահվիլ իտերէք,
 պիրինճի Ղարօյէոն, մէսնէտը հիւքիւմէթէ կէչ-

լինտէքի սօփասընը շէօյլէճէ եանը պաշնա վա՛ղ
իտիւպ , ըրնմաղա պաշամը շտըր :

Մէրգուճուն իւսթիւ պաշը փեզմուրտէ իսէ
տէ , վիճուտճա զայէթ զավի , վէ տէօրթ պէշ
քիշիյէ գարը զօմայա միւգթէտիր օլտուղուն
տան , լօգանթաճը պունա պագըպ միւթէճայիր
անէ տուրմագտա իքէն , օրատա օլանլարըն պի
րիսի , մէրգուճու թէշնաս իլէ իամ վէ րէս
մինի վէ փըրանկատան չըգմա օլտուղունու ,
պիր վէրագ փարէ իլէ , սեզտիրմէյէրէք լօգան
թաճըյա պիլտիրմիշ օլմասըյլէ , լօգանթաճը
լագըրտըյը էվիլրիպ չէվիլրիպ , — պօշ օտա եօգ
տուր , եաթմագըղա սիգի գապուլ իտէմէմ տէ
յու րէտա իլէ ճէվապ վէրմիշ , — վէ մէրգուճ
ըզճարը սէօղ վէ կիւտագլէ , ագճէսիյլէ պիր
ագ եէյէճէք իսթէմիշ , վէ ախըրտա եաթ
մագըղա գայըլ օլմուշ , վէ պիր վէճճիլէ թէէ
սիր իթտիրէմէյիպ , օրատան պաշգա պիր լօ
գանթայա կիթմիշ իսէտէ , պունուն պիրիճէ
լօգանթաճը իլէ կիւզրան իտէն աճվալի անտէն
էվիլէլ օլ լօգանթայա տախի վասլ օլմուշ ,
վէ քէյֆիյէթ շուու՛ պուլմուշ օլմասըյլէ ,
կիթտիյի լօգանթալարըն ճիչ պիրիսիտէ գա
պուլ իթմէմիշէր տիր :

Մէրգում աճ վէ պի իլաճ կէգէ կէգէ , ճա
յաթընտան պրգմըլ օսանմըլ օլտուղունտան ,
ճապսխանէյէ կիտիպ , — պու կիւն օն իքի սաաթ
եօլ հիւրիւտիւմ , ֆագըրըմ գարնըմ աճ տըր
վէ եաթաճագ տուրաճագ մաճալիմ եօգ տուր ,
Ելլաճ իշուն պիր փարչա էքմէք վէր վէ պու կէ

ճէ եաթմագ իւզրէ , պէնի ճապսխանէյէ դապուլ
էթ տէյու , մէմուրինէ իֆատէ իլէ , խայըճա
եալվարըպ եագարմըլ իսէ տէ , թէէտիր իթմէ
յիպ , օրատան տախի ճագարէթլէ թարտ օլուն
մուշ օլմագ իլէ , գասապանըն խարիճինէ չըգ
մըլ տըր :

Վէլթան , րէնչպէրին պիրիսի խանէսինտէ ,
գէվճէսինի վէ չօճուգլարընը պաշնա թօրա
յըպ , սիյաճ չավտար էքմէյի իլէ պիր մըգ
տար չօրպա վէ շարպ իլէ , ախշամ թաամը
իթմէքտէ , վէ էսնաի թաամտա , գէվճի վէ չօ
ճուգլարըլէ միւսաճապէթ , վէ եէկտիկէրէ
ըզճարըմէտիրէթ իլլէմէքտէ օլտուգլարընը կէօ
րիւպ , վէ արթըգ պունլարտան ումուտու լութֆ
էյլէյիպ , գաբույու չալարագ — Քարամ իլէ
պիր բարչա էքմէք իճսան էտինիպ , պու կէճէ աճ
գալտըմ , տէտիքտէ , խանէ սաճիպի — նիչին
լօգանթայա կիթմէտին տէյու խիթապ , վէ —
կիթտիմ գապուլ իթմէտիլէր ճէվապընա , — էլ
պէթտէ ոյղընսուղ պիր ատամսըն քի , գա
պուլ իթմէմիշլէր տէյու խիթապ , — վէ ճէ
ման թիւֆէնկինի գարըպ , մէրգուճուն իւզէ
րինէ ճիւճիւմ , վէ շիթապ էտինճէ , օրատան
տախի կիտէրէք պիր սամանըղա կիրմիշ վէ սա
պաճա գատար եաթայըմ տէրիքէն , իւզէրինէ
պիր պէօյիւք քէօփէք մուսալլաթ օլղապ , րա
ճաթ վէրմէյէրէք գաչըրմըլ օլտուղունտան ,
ճիչ պիր մաճալ պուլամատըղընտան , իինէ
տէրունի գասապայա կիրիպ քիլիսէ գաբուտու
փիշկեաճընտա , թաշարըն իւզէրինէ եաթտըգտա

օրատան միրուր իտէն պիր գօծա գարը, քէնտի-
 սինն քիմ օլտուղունու սուալ, վէ մերգում տա-
 խի, թափսիլի սերկիւզէլթ վէ աճվալ իտէնճէ,
 — նիչին պաշ էփիսգոպոսուն խանէսինէ կիթմէ-
 տին, մուճաիլէյճ միւքէրէմ վէ միճմաննիվազ
 վէ սէնին կիպի պիչարէլէրէ տեսթիկիր վէ չա-
 րէսազարը տէյու, Միրէլին խանէսինի կէօս-
 թէրմիշ օլտուղունտան, վէ խանէի մէզպուր ի-
 սէ, կէճէ վէ կիւնտիւզ աշք իտիւկինտէն,
 պիրտէն պիրէ իչէրիւ կիրինճէ մուճաիլէյճին
 չէմշերէսի իլէ, սիւտ նինէսի պունու կէօրիւպ,
 իւրգմիւշ օլտուղարընը Տիսս իտէրէք, — գօրգ-
 մայըն պէնտէ սիզին կիպի տտէմիմ, վէ իսմիմ
 Քան — վէլթանարը, օն տօգուզ սէնէ փրօան-
 կատա գալարմ չքգալը տէօթ կիւն օլուպ, մէմ-
 չէքէթիմէ կիտէրիքէն պու դասապայա ուղոա-
 արմ, վէ Տէր Տանկը լոզանթա վէ խանէյէ կիր-
 տիմ իսէ պէնի գապուլ իթմէտիլէր, զայէթ
 Եօրղուն վէ աճ վէ լութֆու ինայէթինիգէ միւհ-
 թաճըմ, տէյու Տալինի իֆուտէ իտինճէ, միւ-
 մաիլէյճ, մերգումու մաէլիճթիրամ գապուլ
 իլէ, պիր սօֆրա իլէ թաամ վէրիպ, վէ Տագ-
 գընտա մերասիմի միճմաննիվազինին լայըգըյէ
 Իճրասընա իճթիմամ իյլէտի:

Աիր մըգտար իսթիրաճաթ իթտիքտէն սօզ-
 րա, մուճաիլէյճ Միրէլ, միսաֆիրի մերգումուն
 ներէլի օլտուղունու, վէ պու ֆէլաքէթլէրէ նէ
 սէպէպ իլէ տիւշտիւյիւնիւ սուալ իյլէտիքտէ,
 մերգում սերկիւզէլթինի շու վէճճիլէ Տիքեայէթ,
 վէ ֆէլէքտէն պու սուրէթլէ շիքեայէթ իյլէ-
 միշ տիր քի:

առաջ ամբիլի

— Ալէնտէնիզ Ֆիլէլասըլ Ֆրանսատա Ֆա-
 վերօլ շէճրի աճալիսինտէնիմ, փէտէրիմ Ֆու-
 գարատան օլուպ, լաղըմճըլըգ էտէր իտի, զա-
 րուրէթ Տալիմիզ ճիճէթիլլէ, պէնի մէքթէպէ
 վէրիպ օգուտուպ հազարըմատարընտան վէ պէ-
 րապէր կէօթիւրիւպ իլլէթտիլինտէն, փէտէ-
 րիմին զէնաաթընտան պաշգա շէյ էօյրէնմէ-
 տիմ, պատէ էօլէն վալիտէմ իլէ Տէմշերէմ գա-
 լըպ, վէ Տէմշերէմին գօծասը վէ վալիտէմ տա-
 խի միւթէտազըպէն վէֆաթ իտիւպ, ալթը Եէտի
 նէֆէր Եէթիմ իլէ, Տէմշերէմին էմըր ինֆազ
 վէ իգասլէրի պէնիմ իւզէրիմէ գալարընտան,
 կէճէ վէ կիւնտիւզ կեաճ լաղըմճըլըգ, վէ կեաճ
 Տամմալըգ վէ կիւնտէլիքճիլիք իտէրէք, Եէվմի-
 յէ պիր իքի Ֆրանգ քիսպ իլէ, էօլմէյէճէք
 գատար իտարէ օլմագասա իտիք:

Աիր կիւն Տէմշերէմը մէզպուրէ, խասթա
 օլտուղունտան վէ պէնտէ իշ պուլամատըղըմ-
 տան վէ չօճուզլար վէ ճիւմլէմիզ աճ գալար-
 ղըմըգտան, ախշամ իւզէրիպիր Ֆուրունուն փէն-
 չէրէսինի գըրըպ, պիր գաչ էքմէք ալարմ իսէ-
 տէ, զապթիլլէր կէօրիւպ թուլթտուլար, էք-
 մէյի պիր թէրաֆա կիզլէտիմ իսէ տէ, փէնլէրէ-
 յի գըրար իքէն, էլիմի ճամ քէստիլին-
 տէն վէ Տէր քէս կէօրտիւյիւնտէն, ինքեար իտէ-
 մէտիմ, օրատան հանըմա զապթիլլէ գաթըպ վէ
 Ժուրնալըմը թանգիմ իտիւպ, Տիւքիւմէթը մա-
 Տալիլլէյէ կէօնտէրտիլլէր, վէ լէտէլիսթինթազ
 գապաճաթըմը իգրար իթտիլիմտէն, պէշ սէ-
 նէ փրանկապէնտ օլմագըղըմա Տիւքմ իթտի-

լէր , — աման էֆէնտիմ պէն խըրսըղ տէյիլեմ ,
 պու հալէ ճէսարէթիմ , ֆագըը հալիվիլ ճիհէ-
 թիյլէ չօճուգլարըն աճ դալմասընտան վէ հէմ-
 շիքէմին խասթա պուլունմասընտան նէլաթ իթ-
 միչտիբ , վէ էկէր պէնի աֆիլ իթմէղիսէնիլ , ճիւմ-
 լէմիղին հէլաքինէ պաիս օլուրսունուզ , տէյու-
 եալվարաթմ իսէտէ , իսթիմա օլունմայրպ փը-
 րանկապէնտլէրէ մախսուս օլտուղու վէճհ իլէ ,
 աբգամը թամիլայրպ վէ այաղըմա փըրանկա
 վուրուպ , մահպէսէ իլգա իթտիլէր , իւչ մահ գա-
 տար հէմիլէրէմի վէ չօճուգլարը սուալ իյլէտիմ ,
 պիբ գաչ քիշ Քարիստէ կէօրմիւչլէր , չօճուգ-
 լարտան պիբիսի հանընտա վէ քէնտիսի քեհաստ
 Փայրիգասընտա խըղմէթտէ , վէ չօճուգ մէթթէպ-
 տէ իմիշ , Փագաթ Փայրիգա էրքէն աչըրպ ,
 կէճ գարանար զընտան , վէ մէթթէպ իսէ պիլագս
 կէճ աչըրպ , էրքէն թաթիլ օլունտուղունտան ,
 չօճուգ չըգարըլ վագըթ վայրտէսիսին հանընա
 կիթմէք իսթէտիճքճէ , թութուլան շու ուսուլ
 մագտուհէ վէ նամագպուլ ճիհէթիյլէ , չօճուգ
 սօգագլարտա սիւրիւքլէնիլ իմիշ , սօղըալարը նա-
 սըլ օլտուգլարընտան տախի խապէր ալամատըմ :
 Հապսխանէյէ կիրտիյիմին տէօրտիւնճիւ սէնէ-
 սի , պիբ թագըմ մահպուսլար Փիրար իթտիլէր ,
 պէնի տախի իղֆալ իյլէտիլէր գաչտըմ , սօղըա
 էլէ կէչտիմ , միւտտէթը սապըգէմէ իւչ սէնէ
 գամմ իթտիլէր , ալթընճը սէնէ թէրտանտէտէ կէլ-
 մէքտէ իքէն , Փիրար գաստըյլէ տէթիկիհաստէ օ-
 լան կէմինին ալթընա կիղէնտիմ , օրատա տախի
 պուլուպ չըգարըպ , միւտտէթի մահպուսլարէթիմէ ,

պէշ սէնէ տահա գամմ իթտիլէր , վէ իւչիւնճիւ
 տէֆա Փիրար իթմէք իւզըէ իքէն , թութուլտու-
 ղունմտան , իւչ սէնէ տահա իլավէ իթտիլէր քի ,
 իւչ տէֆա Փիրարըմ իչիւն , օն պիբ սէնէ վէ սըր-
 գաթ իչիւն պէշ սէնէ քի , միւտտէթը մահպուսի-
 յէթիմի օն ալթը սէնէյէ իպլաղ իթտիլէր , օն
 իւչիւնճիւ սէնէսիստէ հապսխանէ մեմուրլէրի ,
 պիբ կիւն պէնի իւչ սաթա գատար կէօրմէտիք-
 լէրինտէն , Փիրար թէօճմէթիսի ազլ վէ իսնատ
 իտիւպ , իւչ սէնէ տահա իլավէ իթտիլէր քի ,
 օն սօղուզ սէնէ խիթամընտա պէնի ազատ իյ-
 լէտիլէր , վէ նիգամ մուճիպինճէ պու գատար
 սէնէտէ կիւնտէլիքճիլէք իտէրէք , եիւզ եթմիշ
 պիբ Փրանք գաղանմըշ իսէմտէ , պիբ գաչ տէ-
 ֆատա ճէրէմէ ալտըղլարընտան , պագի գալան
 նիւզ սօղուզ Փրանք իլէ , օն պէշ ատէտ պագը-
 րը , վէ էլիմէ իշ պու սարը փասափօրթու վէր-
 տիլէր , շիմտի մէմլէքէթիմէ կիթմէքտէյիմ , ան-
 ճագ փըրանկատան չըգմըշ տէյէրէք , ճիւմլէ
 ալէմ պէնտէն նէֆրէթ իտէյօրլար , հաթթա
 պիբ մահպուտէ կիւնտէլիքճիլէք իթտիմ , սայիբ
 րէնչպէրլէրէ թամ , վէ պանա նըսըֆ իւճրէթ
 վէրտիլէր , նիչին թէմամ վէրմէտիսիլ , պէն տա-
 խի արգատաշլարըմտան կէրիւ գալմատըմ , հագ-
 գըմը իսթէրիմ տէտիմ իսէ տէ , տիյնէմէյիպ
 թարտ էյլէտիլէր , հաթթա շու գասապայա ախ-
 շամ իւսթիւ կէլտիմ , հիչ պիբ լօգանթատան գա-
 պուլ իթմէտիլէր , պունատա սէպէպ , վէրտիլէ-
 րի սարը փասափօրթտուր , իլթէ սերկիւղէլթիմ
 շուտուր էֆէնտիմ տէյիւ , իֆատէսինի էքմալ

ի թ տիք տէ : — Մէրգուսն իշպու թագրիբի , մու-
 մաիլէյ՝ Միրեյլն շէֆագաթ վէ մէրճամէթինի
 ճէլպ իտէրէք , հաղզընտա հիւրմէթ վէ րայէթի
 արթտըմը շ վէ օրթատա պիր մօմ հանմագտա
 իքէն , տահա զիյատէ իգրամ գաստըյլէ , տիկեր
 օտատա պուլունան կիւմիւշ շէմատանլէրի ճէլպ
 իլէ , պիր գաչ մօմ զիյատէ եագտըմը շ , վէ
 էսնաի թամատա տախի , կիւմիւշ սօֆրա թա-
 գըմը իսթիմալիյլէ , իրաէի թաագիմ իյլէմիշ
 տիր :

Վէլժան , րահիպի մուսաիլէյ՝ իլէ , պիր աղ
 տահա միւսահագաթտէն սօլըա քէնտիսինէ մախ-
 սուս օլան եաթաղը , տիկեր օտայա թանգիմ իթ-
 տիրիպ , — էֆէնտիմ եօրղունսունուղ վարըն իս-
 թիրահագաթ էտին տէյէրէք , վէ Ֆագաթ սապահ-
 լէյին էրքէն կիթմէյիպ , պերապեր գահվալթը
 էթմէլէրինի , վէ պատէ կիթմէսինի սըփարըշ ի-
 տէրէք , մէրգուսն օտասընա կէօնտէրմիշ : Վէ
 խըզմէթճի տախի կիւմիւշ թագըմլարընը մէրգու-
 մուն եաթտըղը օտանըն տօլպալընա , վէ շէմատա-
 նը մասանըն իւղէրինէ պըրաղըպ կիթմիշ օլտու-
 ղունտան , օն տօղուղ սէնէտէն պերիւ եաթագ
 վէ րահագաթ եիւզինէ հասրէթ օլան Վէլժան ,
 ալա եափըլըշ եաթագտա տէօրթ սասթ ու-
 յուտուղտան սօլըա , ույանըպ մէղքիւր կիւմիւշ
 թագըմլարըյլէ , շէմատանլէրի սըրգաթ իթմէք-
 լիյի շէյթան գալպինէ իլգա իյլէմիշ իսէ աէ ,
 Միրեյլտէն կէօրտիւյիւ լութֆ վէ րայէթի , վէ
 պիր էքմէք իչին օն տօղուղ սէնէ փըրանկապէնտ
 օլուպ , պուսըարը տախի չալարագ եագայը էլէ

8635 ր 4

վէրիւր իսէ , միւտաէթը էօմրիւնտէ գուրթուշա-
 մայըպ , չէքէճէյի ֆէլաքէթի տէր խաթըր իտէ-
 րէք , էֆքեարընը դարարալարըմայարագ սըշա-
 րըյա չըգտըգտա , սօգագ գարուսու աչըգ օլուպ
 խալգ ալէմ ույգուտա , վէ րահիպի մուսաիլէյ՝ ճին
 օտասընա կիրտիքտէ , անըն տախի ույգուտա
 պուլունտուղունու , վէ օրթալըգ աղէարտէն խալի
 օլտուղունու կէօրիւնճէ , արթըգ տայանամայըպ
 վէ հէրչի պատ ապատ տէյիպ , շէմատանլէրտէն
 պերիսիյլէ կիւմիւշ թագըմլարտան պիր աղընը
 սըրգաթ իտէրէք , հէման սավուշմուշ վէ սապահ
 օլտուղտա , խըզմէթճի գատըն գագիյէյի աղնա-
 յարագ , քէմալը թէլաշ իլէ Միրեյլէ խապեր վէ-
 րինճէ , — կիւմիւշ եերինէ մատէն թագըմ իս-
 թիմալ իտէրիղ , թէլաշ լագըմ տէյիւ տէյիւ ,
 մէզպուրէ իլէ սէօհպէթ իտէր իքէն , գարունուն
 էօնիւնտէ պիր շամաթա ղուհուր իտիւպ , թահ-
 գիգ իթմէք իչին սըշարը չըգտըգտա , գալպի-
 յէլէր մէրգուսն Վէլժանը ախը ու կիրիֆթ իթ-
 միշ , վէ պիր թագըմ իչի կիւմիւշ օլմայան սէյիւ-
 ճիլէր պուսուն էթրաֆընը ալմը շ , վէ մէրգուսն
 Վէլժան իսէ , էշալը մէսըուղէ էլինտէ տէրես-
 յը եաս վէ ֆիթուրէ ղարգ օլմուշ , վէ շաշը-
 մը շ օլտուղունու կէօրտիւքտէ , քէմալը թէմիւրին
 վէ վագար իլէ , — օղուլարըմ պու խըրսըղ տէ-
 յիլտիր , պու կէճէ պէնիմ միսաֆիրիմ իտի , հալը
 ֆագըրանէսինէ աճըտըղմտան վէ մէվճուտ սօ-
 ղուտուղմ պուլունամաղըղնտան , պուսըարը քէն-
 տիսինէ պախը իյլէտիմ , տէյիպ մէրգու մէ տա-

խի—օղուամ պունըարըն ճիւմէսինի սանա պաղըչ-
լամըչ րարմ, նիչին զապթիյէլէրէ իֆատէ իթ-
մէտին, վէ էօթէրի շէմատանը պէրապէր ալըպ
կիթմէտին տէյիւպ գալմըչ օլան տիկէր շէմա-
տանը տախի իթա, վէ պու կիւզտէն ճիւմէյի
խաքնաթ իտէրէք, իչէրի կիրմիշ տիր:

Դսալը ալէմ, մուամայիլէյսին իշ պու ինամ
վէ իհսանընա փարմաղլարընը էլինէ կէօթիւրիւպ
խայրէթ օլարագ, զապթիյէլէր մէրգումու թէրք
իթմիշէր տիր:

Իշթէ Վէլժան պունուն իւզէրինէ հայրէթ
ու իսթիղրագա տիւշէրէք, վէ քէնտիսինի պիլմէ-
յէրէք օլ կիւն զասապանըն խարիճինտէ, տաղ
վէ պայըլարտա մէճնունանէ տօլաշորգտան սօղ-
րա, ախլամ իւզէրի հօլա գարիպ պիր թաշըն իւ-
զէրինէ օթուրուպ տիւշինիւր իքէն, յէրվէ նա-
մընտա պիր չօճուղա թէսատիւֆ իյլէմիշտիր:

Մէրգում չօճուգ մայմուն օյնատարագ կէ-
չինմէքտէ օլտուղընտան, օլ կիւն զազանտըղը
ագճէլէրի հալէթը թըֆըլիյէթ իճապընճա, է-
լինտէ աթըպ թութար իքէն, իքի ֆրանգըզպիր
սիքքէ Վէլժանըն հանընա տիւշիւպ, այաղընը
իւզէրինէ պասմըչ վէ չօճուգ կէլիպ, — պէնիմ
փարամ պուրայա տիւշտիւ, սէն ալտըն վէր տէ-
յէրէք, աղլայըպ սըղլամայա պաշլամըչ իսէտէ,
մէրգում ագճէյի վէրմէյիպ վէ չօճուղու գօր-
գուտուպ տէֆ իյլէմիշտիր:

Միւթէագըպէն քէնտիսինէ ալըրը պիր նէ-
տամէթ կէլէրէք, աղլամայա վէ յէրվէ յէրվէ
տէյիւ պաղըրըպ չաղըրմայա պաշլամըչ, վէ պու

հալտէ պիր փափասա թէսատիւֆ իթմիշ օլմաղլէ,
հէման օն ատէտ ֆրանգ իթասըլէ, ֆուգարայա
սատագա իթմէսինի թէվզիյէ վէ պէյան, վէ պիր
արալըզ — աման փափաս պէն զայէթ ֆէնա վէ
միւսթահագը սուի ճէղա ատէմիմ, պէնի զապ-
թիյէյէ վէր տէյիւ, իգճարը ախ ու ֆիղան իտէ-
րէք, եէկտիկէրէ միւպայիսին էթվարը աճայիպէ
կէօսթէրէրէք, փափաս տախի պունտան խէվֆ
իթմէսիյէ, օրատան սավուշմուշտուր:

Վէ պատէ Վէլժան, աղլայա աղլայա Մի-
րէլին խանէսինէ աղնմէլթ, վէ իթտիքլէրինէ իզ-
հարը փիւշիմանի վէ նէտամէթլէ թէօլպէ վէ իս-
թիղֆար իյլէմիշտիր:

մէթլէ , կեօնտերիլէճէք Տէտիյէնին վերուտինէ
ինթիզար իթմէքտէ օլտուզլարը հալտէ , մերգուճ
լէր թէրաֆընտան պիր շախս պիր մէքթուպ կէ-
թիրիպ թէսլիմիյլէմիշ տիր :

Մէքթուպու մեզպուր գրաթ օլունտուգ-
տա , մաալինտէ : Շիմտիյէ գատար սիզին իլէ
իւլֆէթ վէ իւնսիյէթ վէ փէք չօգ զէֆք վէ
մուհապէթլէր իյլէտիր իսէ տէ , թէքմիլ Ֆինուն
իտիւպ , մէմլէքէթիմիզէ կիտէճէյիմիզտէն , վէ
օրատա ագրապալարմըզ օլուպ , սայէլէրինտէ
էվլէնէրէք , պիր տահա պուրալարա կէլմէյէ-
ճէյիմիզտէն , սիզէրէ վէտա իտերիզ , վէ պա-
տէմա պիզլէրի Ֆիրամուշ իթմէքլի յինիզլ ըէճա
իտերիզ՝ տէյու մուհարրէր օլուպ , ճիւմլէսի
պիրտէն պու մէքթուպուն մաալինէ իլիշմէյիպ
կիւլմիւշլէր , վէ պու հիյլէյի թօլօմէստէն պիլ-
միշլէր տիր : Ընճագ իչլէրինտէն թօլօմէսին մա-
շուգէսի Ֆանթին տախի քէտէրինի պիլտիրմէմիշ
իսէտէ , խանէսինէ կիթտիյի անտէ ըզհարը եաս
ու մաթէմ իթմիշ , վէ իւչ մահ սօղրա պիր
գըզ չօճուղու տիւննայա կէթիրմիշ տիր :

Մալիֆիւլզէքր գըզարտան մեզպուրէ Ֆան-
թինտէն մատատար , իշ պու մէքթուպ իւզէրի-
նէ , էսկի տօսթլարընը ունուտուպ , եէնիլէ-
րիմին թէտարիքինէ էման , վէ մեզպուրէ իսէ
աշըգ վէ իֆթատէսի օլտուղու թօլօմէսին միւ-
ֆարազաթընա թէհամիւլ իտէմէյէրէք , տիւչա-
րը ղամ վէ քէտէր օլմուշ վէ չօճուղու իւչ
եաշընա կիրմիշ , վէ մերգուճէ եազտըզ մէք-
թուպլէրին ճէվապընը ալամամը , վէ քէնտիսի-

նէ օլան աթէշը աշգտան , տօսթունտան պիր է-
սէր կէօրէմէմիշ օլտուղունտան , վէ թէօպէ-
քեար օլուպ պատէմա մասլահաթը ըրսվայիտէ
պուլունմամասընա ազմ վէ նիյէթ իյլէտիյին-
տէն , հէր նէօի վար իսէ սաթըպ սավըպ , իքի
եիւզ ֆրանգ թէտարիքիյլէ , հէնկեամը սէպա-
վէթինտէ պուլունարագ , սատըգ տօսթ ըէյտա
իյլէտիյի , վէ Ֆէնալըզնը պիլտիրմէտիյի մէմ-
լէքէթլէրտէն պիրիսինէ կիթմէսինի գուրմուշ ,
վէ գըզ իլէ պերապէր եայանճա եօլա չըգմըշ ի-
սէտէ , չօճուղուն մատերի պի խաթա օլտուղու
կիթտիյի մահալլէրտէ մաալիւմ օլուր միւլթա-
լաթը խաթըրնա կէլտիքճէ , թէէսիւֆ վէ քէ-
տէրի էֆղուն օլուր իտի :

Կիտերիքէն Մօնֆէրմայէլ գարիյէսի ահա-
լիսինտէն պիր ըէնչպէրէ թէտատիւֆ իտիւպ ,
ըէնչպէր , մեզպուրէնին վէ չօճուղուն հալինէ
մէրհամէթ իտերէք , արապասընա պինտիրիպ , գա-
րիյէյի մէզքիւրէյէ գատար կէթիւրմիւշ օլ-
տուղունտան , օրայա մուվասըլէթինտէ , պիր գա-
բունուն էօնիւնտէ , կիւզէլ իքի չօճուգ օյնա-
մագտա օլտուղլարընը կէօրմիւշ , վէ գանը գայ-
նայըպ սէվմիշ օլտուղու միսիլիւ , վալիտէլէրիյ-
լէ տախի կէօրիւշմիւշ , վէ քէնտի գըզ Քուզէթ
իւչ եաշընտա օլուպ , սիւտտէն քէսիլմիշ օլտու-
ղունտան , Ֆրանսատա ատէթ օլտուղու վէճհի-
լէ , պէսլէյիպ պէօյիւթմէք վէ թէրպիյէ իյլէ-
մէք իւզրէ , չօճուղու մահիյէ իլէ պունլարա
թէրք իթմէք նիյէթինտէ օլտուղունու , վէ գա-
պուլ իյլէմէլէրինի իֆատէ իյլէտիրտէ , քէօյ-

լիւ դարըը տակսի — բէք ալա օլուր, պէնիմ չօ-
 ճուգլարըմ իլէ պէրապէր դարտաշ կիպի պէօ-
 յիւրլէր, վէ թաամ վէ էլպիսէսինէ վէ հէր պիւր
 տիւրլիւ թէրպիտսինէ իգտամ իտէրիմ, ֆա-
 դաթ շէհրիյէ ալթը ֆրանգ իսթէրիմ տէտիք-
 տէ, մեղպուրէնին գօճասը դանի օլմամըշ իսէ-
 տէ, հէր նէ հալիսէ եէտի ֆըրանգա բէսէրէք,
 վէ ալթը այլըղընը փէշին վէրտիքտէն մաատա,
 պուճուճն իլէ պէրապէր եաթագ վէ էլպիսէ պա-
 հասը օլմագ իւղթէ, հիւզ օն ֆրանգ իթա իյ-
 լէյէրէք, գըղընը դարիյէյի մեղպուրէտէ պը-
 բագըպ, բէնտիսի Մանուրէմ պէլտէսինէ կիթ-
 միշ տիր:

Չօճուղա պագաճագ օլան բէօյլիւ դարը-
 սը, վէ զէվճի ղայէթ ինսանիյէթսիզ օլտուգ-
 լարընտան մաատա, պօրճտան տօլայը սըգըշտը-
 բըմըշ օլտուգլարընտան, մեղպուրէնին նաֆա-
 գասը իչիւն ալտըգլարը ազճէյի, տէյիսլէրի-
 նէ իթա, վէ հօրթու կիւսլէրինտէ կիյտիրիւ-
 մէք իւղթէ, վալիտէսինին պըրագտըղը էլպիսէ-
 յի, բէնտի գըղլարընա կիյտիրէրէք, մեղպու-
 րէ Գուզէթէ եըթըրգ բըրթըրգ էսվապ կիյտի-
 րիպ, թահգիր իյլէտիքլէրի կիպի, ֆագըր հալ-
 լէրի ճիհէթիյէ պօղաղընա տակսի պագամա-
 տըգլարընտան, չօճուգ պէօյիւտիւքճէ չէքտի-
 յի միհն ու մէշագաթտէն, վէ աճըգտան ղայըֆ
 օլուպ, պիր տէրի պիր բէմիգ գալմըշ, վէ
 պուճլարա խըղմէթտէն թապ ու թուվանը բէ-
 սիւմիշ իբէն, դարը վէ գօճա էթտիքլէրի խա-
 պասաթէ գանաթ իթմէյիպ, վալիտէսինէ չօ-

ճուգ պէօյիւյիւպ չօգ եէմէք եէտիյինտէն, վէ
 էլպիսէսինէ ղիյատէ փարա կիթտիյինտէն պահա
 իլէ, մաաշն օն պէշ ֆրանգա իպլաղընը պա
 մէքթուպ իլթիմաս իյլէտիքլէրինտէն, պիչարէ,
 գըղընըն նէ հալտէ օլտուղուճու պիլէմէյէրէք,
 սուրէթը մէմնունիյէթտէն ճէվապ թահրիր, վէ
 արալըգ արալըգ խարճըգ թիստար իտէր իտի:

Մանուրէմ պէլտէսի, օն սէնէ էվվէլ մամու-
 րիյէթտէն խալի պիր մահալ իբէն, սօղրալարը,
 կիտէրէք վիւսաթ վէ ապատանի բէսպիյլէ, ա-
 տէթա պիր դասապահ հիյէթիինէ կիրիշ օլուպ,
 հիչ բիմսէնին պիլտիյի օլմայարագ ֆուգարա-
 տան պիրիսի օրայա կիթմիշ, վէ վուղու պու-
 լան հարիգտէ, ղապթիյէ մէմուրուճուճն խա-
 նէօի թուրթուղուպ, տէրուճինտէ պուլուճան ի-
 բի նէֆէր չօճուղուճն եանմագըղընա պիր փար-
 մագ դալմըշ իբէն, մէրգում հէման ճիւրասաթ
 վէ ճէսարէթլէ ալթէշին իչիսէ սալտըրըպ, չօ-
 ճուգլարը տիշարը չըգարտըղընտան պու վէճհ ի-
 լէ, հարաբէթը ֆէտաքեարանէսի ճիւմլէ թէ-
 րաֆընտան բէհինի փէսէնտ վէ թահսիյն օլա-
 բագ, փասափօրթուճուճն սուալ իթմէտիքլէրին-
 տէն մաատա, ահալի հագընտահիւրմէթ իյ-
 լէմիշ վէ հէր բէսին հիւսնիւ ղաննընը գագան-
 մըշ տըր:

Մուսախէրէն հիճրի Մուսայէ թագլտէն,
 պիր նէվի սիյահ թաշ իճատ իտիւպ, պու զէ-
 նաաթլէ պիր մըղտար սէրվէթ ու սաման փէյ-
 տա իթտիյինտէն, պիր ֆապրիգա թէտարիք իյ-
 լէմիշ, վէ պիր իբի սէնէ ղարֆընտա ֆապրի-

գայը թարհը միւթէյին իւզըէ, էրքէք վէ գարը
 իչիւն, պաշգա պաշգա տաիրէլէրի հասկն օլարագ
 թէվսի իտէրէք, վէ պաշգա եէրլէրտէ իշ պուլաւ
 մայան ամէլէ կիւրիւհիւ, պուռնա կէլտիքճէ րէտտ
 իթմէյիպ, հէր պիրինէ պիրէր իշ պուլուպ կէ-
 չինտիրէրէք, ճիւմլէսինի խօշնուտ իթմէսիյլէ
 պէրապէր, քէնտիսի տախի փէք չօգ թիճարէթ
 իյլէտիյինտէն, վէ խայրխաս պիր ատէմ պու-
 լուստուղուստան, էթֆալը ֆուգարանըն օգու-
 յուպ եազմալարը իչիւն, տէրուսի մէմլէքէթտէ
 իքի պապ մէքթէպ վէ իմարէթ ինշա վէ խօճա-
 լարընը թայեին, վէ ֆուգարա խասթախանէսի-
 նի թէվսի իլէ, տէրուսինէ միւճէտտէտէն պիր
 էճգախանէ իլավէ իտէրէք, վէ պիր չօգ ֆու-
 գարա վէ միւհթաճէյն խանէլէրինի թամիր իյ-
 լէյէրէք, տէօրթ պէշ սէնէ գարֆընտա քէնտի
 քէսէսինտէն մէմլէքէթին ի մարը իչիւն, պիր միւ-
 լիոն ֆրանգ գատար սարֆ իյլէմիշ, վէ ֆարիս
 պանգասընտա ալթը եիւղ պին ֆրանգ նօգուտ
 մէվճուտու պուլուսմուղուտու:

Մէրգում մալէն խայր ու հասանաթտա պու-
 լունտուղու միսիլու, պէտէնէն տախի կօլտա
 կիտէր իքէն, պիր համմալ եիւքիւսիւ տիւշիւրմիւշ
 օլտա, վէ եախօտ պիր քէօյլիւ հայվանընա եիւ-
 քիւսիւ եիւքլէթսէ եարտըմ իտէր, վէ պէրապէր-
 ճէ իշնի կէօրիւր, հասըլը պէնի նէվինէ տատրաս
 վէ խայրխաս պիր ատէմ օլտուղու մալիւմ օլա-
 բագ, վէ պէօյիւք քիւչիւք պուսուս լութֆ ու իհ-
 սանընա մէմնուս գալարագ, գասապայը մէգըիւ-
 րէյէ միւտիր նասպ օլուսմասը զըմնընտա, ֆարի-

սէ մահգէր կէօնտէրիւմիշ, վէ միւտիրլըք թէքլիֆ
 գըլընմըշ, վէ գապուլ իթմէմիշ իսէտէ, պիւա
 փսթիմյաճ եազըլան միւտիրլըք էմրիյլէ, Վէթիօն
 տ'Օնօր նըշանընտան պիր գըթասը քէնտիսինէ
 վասլ օլտուղուստան, մէճպուրէն գապուլ իյլէ-
 միշտիր: Վէ պուրայա վիսուլինին ալթընճը սէնէ-
 սի, մէշուր էփիսգոպոս Միրէլին վէֆաթընը
 իշիթտիյինտէն, խայրխաս միլլէթ օլան էօյլէ պիր
 գաթըն ֆէվթինէ քէտէրլէնիպ, լիպասը մաթէմ
 իքթիսա իթմիշ, վէ փէք չօգ աղամըշ օլ-
 տուղու տախի, կէօզլէրինտէն մաալիւմ օլմուշ
 իտի: Մնճագ էշըլյա կիւրիւհիւտէն օլուպ, րէ-
 ֆիգլէրինին թազմիմ քէրտէլէրի օլան խապասա-
 թը գապլէլ իճրա, հիւքիւմէթէ իխպար իյլէմէ-
 սինտէն տօլայը, ճիւնայէթի սապըգէսի աֆվ օլու-
 նարագ միւքեաֆաթէն, պուրանըն գապթիյէ
 եիւզ պաշըլըլընա թայեին գըլընան յապլէր նամ
 քիւսնէ, մուսալիլէյհի թանըլըպ, պուսուս հապս-
 խանէտէ փըրանկապէնտ օլան լաղըմճը Վէլթան
 օլտուղուստու, սըրասը կէլտիքճէ մահրէմ վէ միւ-
 թէմէտլէրինէ նագլ իտէր իսէտէ, վագըթ կէչմիշ
 վէ թութտուղու միսիլը խայրխասի իսէ, պիւթիւն
 պիւթիւն էթվարը սապըգէսինէ միւպէյին պու-
 լունմուշ օլտուղուստան, մէրգում յապլէրին քէ-
 լամընը իշիտէնլէր, պուռնա թէքըկ պիլէյէրէք,
 քէնտիսի տախի շիւպհէտէն գուրթուլամազըտը,
 ֆագաթ պիր կիւն չարըտա արապա տէվրիլպ,
 սահիպի ալթընտա գալմըշ օլտուղուստու մուսա-
 իլէյհ կէօրիւպ, հէր քիմ պուսու խէլաս իտէրիսէ,
 օն ալթըն վատ իյլէմիշ իսէտէ, թէհիլէթիլ օլտու-

դունտան պիր քիմսէ ճէսարէթ էտէմէմէսինէ, վէ քէնտիսի կիւճլու վէ գուվվէթլու օլմասունա մէպնի Տէման արապաննն ալթընա կիրիպ, Տէլաք մէր թէպէսինէ կէլէն արապա սահիպինի գուրթարմըշ օլտուղունա, վէ հապսխանէտէ պուլլունտուղու վագըթլարտա տախի պէօյլէ ումուր ու շագէ վէ միւլքիլէյէ վագը հէտ իթմէքտէն կէրի տուրմայըպ, ըզհարը գուվվէթ իյլէտիյինի զապթիյէ եիւզ պաշըսը մէրգում կէօրմիւշ իտիւկինէ մէպնի, ար թըք պապա Մասլէն թէսմիյէ օլունան միւտիրի մումաիլէյհին լաղմճը Վէլթան օլտուղունա շիւպհէ գալմամըշ իտէտէ, հագիգաթը հալի նա սա աղնաթմագ իհթիմալը օլմատըղընտան, վագ թը մէրհունունէ թալիգէն իսթիյարը սիւքիլթ իյլէմիշտիր :

Պալտտէ զեքրի սէպգաթ իյլէտիյի վէճհիլէ, տարէլֆինուն թալէպէսինտէն թօլօմէսին մահ պուպէսի օլուպ, պունուն մուգարինէթինտէն հա սըլ օլան քէրիմէսի Գուգէթ նամ սաղիքէյի, Փարիսէ գարիպ Մօնֆէրմայիլ գարիյէսինտէ պուլլունան Ըմսուրէմ գասպաօրնա կէլիշ օլան Փանթին, թարիգի ըսվայի վէ Ֆէղահէթի թէրք իյլէմիշ օլտուղունա, վէ միւտիրի մումա իլէյհին Փապրիգաօրնտա նիսայէ մախսուս իշ վէ մահալ պուլլունտուղունա պինաէն, թէրաֆը թէ գարիպինի պուլլուպ, պուրայա կիրէրէք վէ կիւնտէ պիր գաշ Փրանգ ալարագ կէլինմքտէ, վէ քէրիշ մէսի թէրաֆընա արա սըրա մքթուպ վէ փարա երսալ իյլէմէքտէ իքէն, քիրա իլէ մուգիմէ օլտու ղու խանէնին սահիպէսի գօճա գարը, շունուն

պունուն գապահաթընը թէճէսսիւս իթմէքլիյի իշ կիւճ էտինմիշ դայէթ Փասըլքեար օլմաղիլէ, վէ մեզպուրէ Պանթին էկէրչի Ֆուգարտան իսէ տէ, կէնճ վէ թագէ վէ հիւսնիւ ան իլէ միւմթագէ օլմասըյլէ, պէօյլէ կէնճիք ալանընտա, քիմէսնէ իլէ իւլֆէթ իթմէյիպ, քէնտի հալինտէ իշլինէ միւտավէմթ, վէ կիղլի կիղլի փօսթախսանէյէ մէքթուպ իթատընա մուպատէրէթ իթմէքտէ օլ տուղունու պիլ միւշահէտէ, էլպէթ պունտա պիր իշ վարարը, պու գահպէ պիղէ էհլ ըրղլըգ սա թայօր, վէ իշ եիւզլինտէն քիմ պիլիր նէ խալթ իտէյօր տէյէրէք, փօսթախսանէյէ կիրիպ, մեզ պուրէնին Մօնֆէրմայիլ գարիյէսինտէ պիր խաթունա մքթուպ կէօնաէրտիյինի, վէ օխա թունուն քիմ օլտուղունու խապէր ալեպ, տեր հալ պիր արապա թուրարագ, գարիյէի մեքթուրէյէ աղիմէթ, վէ քիրաճըսը օլան Պանթինին գըղը Պուգէթի կէօրիւպ մասլահաթըն նիհայէթ մէվհու մուվապլանի պունուն մատէրը պիխաթա օլտու ղունա, մտալիւմաթը քեաֆիյէ հասըլ իթտիրտէն սօղրա ալտէթ, վէ դօճա գարըլարըն ատէթի օլ տուղու իւզընէ, կէգէպ տօլաշտըղը մահալլէրտէ, — պաղ պէնիմ քիրաճը օլաճագ Պանթին, պիղէ էհլ ըրղլըգ սաթայօր, վէ պաքիրէյիմ տէյօր, վէ հալ պու քի պէշ ալթըր եաշընտա պիր գըղը Վար տըր, քիմ պիլիր նէրէտէն փէյտա իյլէմիշտիր տէյու, գէհիրլի լիսանը իլէ գէմմ վէ Փասլ իտէրէք, վէ պունա գանաաթ իթմէյիպ փապրիգասահիպինէ կիրիւպ, սըրընը աշիքեար, վէ միւտիրի մումա իլէյհէ կէրչի էսհայը մէրհամէթ վէ շէֆագաթ

տան իսէտէ, պէօլէ պիր Ֆէնա գատընը Փապրի-
 գասընտա թուրմադ, միւթէղեմի օլան միսիքի
 իֆֆէթէ թէվաֆըգ իթմէյէճէյինտէն, մեզպու-
 րէյի էլը Ֆրանգ իհսան իրսալըյէ, գըսմէթինի
 պաղգա մահալտէն արամագըղընը, վէ պատեմա
 Փապրիգայա կէլմէմսինի թէնպիհ իթտիր իշտիր :

Պիչարէ Ֆանթին շուրատա իշէյիպ կէչին-
 մէքտէիքէն, պիղայրը հագը թարտ օլուհմասընտան
 վէ էլինէ կէչէն ագճէյի, թէրաքիւմ իտէն խանէ
 քիրասըյէ էքէքճիյէ օլան պորճուհնա վէրմէսին-
 տէն սօլայը, պիր փարասը գալմայըպ, վէ նէ եա-
 փըպ նէ իշէյէճէյինի շաջըրըպ, նասըլ կէչինէ-
 ճէյիմ վէ ճիկէր փարէմ օլան գըղըմա նէ կէօն-
 տէրէճէյիմ տէյու, իզհարը եաս վէ քէտուրէթ
 իթմէքտէիքէն, հիյէքեհար գօճագարը — գըղըմ
 սէնտէ պու կէնճըք վէ պու կիւզէլըք վար իքէն,
 կէչինմէքըլէյէ նէ գասավէթ տէյու, — թարիգի
 րըսվայ վէ ֆէգահէթէ սիւլըք իթմէսինի պէյան
 իյէմիշտիր :

Մէզպուրէ էվլէլէմըտէ, շու էմըր Փաճիյի
 գապուլ իթմէյիպ, պիր վագըթ իւճրէթը ճիւ-
 ղէյէ իլէ, ասքէր տիքիշէ տիքիպ, վէ կիւնտէ եա-
 րըմ Ֆրանգտան ղիյատէ գաղանամայըպ, գըղը
 թէրաֆընա փարա իրսալ իյէմէք շէօլէ տուր-
 սուն, քէնտիսի պիլէ կէչինէմտիյինտէն, քէ-
 մալը զարուրէթ վէ միւզայիգա հալինտէ, Մօն-
 ֆէր'այիլ թէրաֆընտան կէլէն մէքթուպլէրտէ,
 քէրիմէսի պէօյիւտիւքտէն վէ գըշ կէլտիյինտէն,
 էլպիսէսի իշիւն օն Ֆրանգ իլէ, մահիյէսինտէն
 թէտախիւլտէ օլան ագճէ կէօնտէրիլմէղիսէ, աճ

վէ չըպլագ գալաճաղը իշար օլտուղուհնտան, նէ
 եափաճաղընը պիլէմէյէրէք կիրիֆթարը ղամ
 օլուրուտու :

Պիչարէ կէճէ վէ կիւնտիւզ տիքիշտիքիպ չա-
 րըմագտան կէրիւ գալմագ իսէտէ, ալտըղը ագ-
 ճէ իլէ գուլվլէթը լաեմէվլթ անճագ քէնտիսի կէ-
 չինէ պիլիպ, վէ իւճրէթինին վագթիյլէ վէրիւ-
 մէտիյինտէն, վէ էքմէքճի ինանմատը ղընտան պա-
 ղը կէճէլէրտէ աճ գալըպ, էքքտիյի էլէմ վէ էք-
 տար պաշտան աշտըղը, վէ քէնտի տէրտինի ֆի-
 րամուշէ, գըղընըն հալինի թէֆէքքիւր իթմէք-
 տէ օլտուղու հալտէ, պիր փէրուգաճը տիւքքեհանը-
 նըն էօնիւնտէն կէչէր իքէն, չիւնքիւ մեզպուրէ-
 նին սաչարը ղայէթ ուղուհն օլմասըյէ, փէրու-
 գաճը միւթէհայիրէն — շու սաչնէ կիւզէլտիր տէ-
 մէսի իւզէրինէ, մեզպուրէ — իսթէր իսէն քէսէր սա-
 թարըմ, դաչֆրանգ վէրիրսին տէյու, — իֆատէ
 իթմէսիյլէ, օն Ֆրանգա փազարլաղըպ գալթ' իլէ,
 սաթմըշ վէ ագճէսիյլէ գըղընա գըշըգ էսվապ
 վէ չօրապ ալարագ կէօնտէրմիշ իսէտէ, նէ չարէ,
 պուշարըքէօյիւ գարըսը քէնտի չօճուղարընա
 կիյտիրիպ, պիչարէ Պուզէթ կինէ չէրիլ չըպ-
 ւագ գալմըշ տըր :

Պէշօն կիւն միրուրինտէ, վարիտ օլան տիկեր
 մէքթուպ տէ, գըղընըն խասթա օլտուղուհնտան վէ
 գըրգ Ֆրանգ էճգա փարէսի, վէ թապիպ իւճրէթի
 կէօնտէրմէղիսէ, քէսպը սըհէթ իտէճէյի մէճհուլ
 իտիկիլնտէն, պէհէր հալ շու ագճէնին կէնօտէրիլ-
 մէսի թէ'գիտ օլուհնտուղուհնա մէպի, եինէ ֆահի-
 շէլըք էօլուհնա սիւլըք իթմէքտէն պաղգա չարէսի

գալմայրայ , պիր չալիլըճը իլէ իւլֆէթ իթօնշ վէ պիրլըբատ տիւշիւպ գալմայրա պաշլամըշ իսէտէ մերգոււմ զայէթ պէտ ախլագ վէ չափգըն օլտու զունտան վէ իքիտէ պիրտէ մեղպուրէյի տէօյիւպ սէօյիւպ աշըրը բէնճիտէ իյլէտիյինտէն , նիհաւ յէթ պունուն կանընտան տախի այրըլարագ պիւթիւն պիւթիւն օրթայա տիւշիւշ տիւր :

Պիր կիւն պու հալիլէ , տիշճի տիւքքեհանընըն փիղկեհաճընտան կէչէր իքէն , տիշճի պունուն ինճու կիպի տիշէրինի կէօրիւպ , պէյէնմեսիյլէ մեղպուրէ — գըրգ ֆրանգ վէրիտիսէն իսթէքլէյիմիլէ իքի տիշիմի սէօքտիւրիւրիւմ տէմիշ , — վէ տիշճի տախի իթա իյլէյէճէյինի սէօյլէմիշլուտէ տէ , ճէսարէթ իտէմէյիպ , անճագ դըրը թէրաֆընտան կէլէն մեթթուպտա , ագճէ կէօնտէրիլմէղիսէ վէֆաթ իտէճէյինի պիլտիրիլտիյինէ , վէ անըն հալիլի տիւշիւնաիւքճէ վէ մեթթուպու օգուտուրճա շէֆագաթը մատէրանէսի հէյճան իթտիյինէ մէպնի , գըրգ ֆրանգ մուգապիլինտէ իքի տիշլնի չըգարտիպ , փարայը ալարագ դըրը թէրաֆնա իրսալ իթմիշլուտէ , գըրընըն խասթալըրընըն ասլը օլմայր պէօյլը հէրիֆ պու փարայը մէյլտանէլէրտէ քէնտի իյու իշէթիսէ սարֆ իյլէմիշտիլ :

Պըշ մէվսիսիստէ , պիր կիւն էճը հալլա վէ սէֆաթէթտէն պիր թագըմ հոտիկեհարլար պիր գահվէխանէ էօնիւնտէ օթուրուպ , կէլէն կէչէն նիսվանէ հարֆէնտաղըրը իտէրէք , վէ պաղէն շունու պունու իսթիհզայէ ալարագ , էյլէնմէքտէ օլտուղու հալտէ , մեղպուրէ Պանթին օրատան կէչէրիքէն , իչէրինտան պիրիսի գալըրպ , մեղպուրէնին արգաւ

օրնա պիր դար թօքու սօգմուշ , վէ էօթէքիլէր կիւլիւշմիւշ օլտուգլարընտան , պունա հիտտէթլէնիպ շախսը մերգոււմու գագարագ չամուրա տիւշիւրմիւշ օլտուղունտան , զապթիյէլէր , մեղպուրէյի թութուպ , եիւզ պաշը Ճալէրին հուղուրունա կէօթիւրտիւքլէրինտէ , քէյֆիյէթի թահգիգ իթմէքսիղն , պու մագուլէ ֆահիլէ մագուլէսիսին էճըրըգ ահալիյի չամուրա տիւշիւրտիյինէ ըզհաւըը հիտտէթ իլէ ալթըմահ միւտտէթլէ հապս օլունմասընա հիւքմ իլամընը թանղիմ իլէ , թէվգիֆինի զապթիյէլէրէ էմը իյլէմիշ օլտուղունտան , մեղպուրէ հալը ֆագըրնտան պահսիլէ , պունա սէպէպ օրատա օլան շախս օլուպ , քէնտիսիսին գապահաթը օլմատըրընը պէյան վէ թանղիմ իյլէմիշ իսէտէ , իսթիմա օլունմամըշ , վէ պու արալըգ միւտիրի մումաիլէյհէ կէլիպ , քէյֆիյէթի սուալ իթմիշ օլտուղունա , վէ մեղպուրէյի էվլէճէ ֆապրիգատան թարա իտէրէք , պէօյլէ ֆէլաքէթլէրէ տիւչար օլմասընա սէպէպը հագիղի քէնտիսիսիտուկինէ պինաէն , աղընը աշըպ սօգանագլը ֆագաթ միւսաստէլիճէ քէլիմաթլէր սէօյլէմէյէ պաշլամըշ իսէտէ , միւտիրի մումաիլէյհէ հալիմ վէ սէլիմ պիր զաթ օլմաղիլէ , մեղպուրէնին հալէթի եաստա օլան հարէքէթի նաշայէսթէսինի աֆվիլէ , գուրթարըմասը վէ սէրպէսթ պըրաղըմասընը էմը իթտիքտէ , մեղպուրէ շու վէճհիլէ քէլամէ աղագ իտէրէք , պէն հէր պիր շէյտէն վագ կէչիպ , սէնին ֆապրիգանտա իլէյէրէք քէնտի հալիմտէ կէչէնմէքտէ , վէ արթըրա պիլտիյիմ փարայը չօճուղումա կէօնտէրմէքտէ

իբէն, պիր գօծա դարընըն ի յլէտի յի ազվեաթէ
 ի թիպար իտուպ ֆապրիգատան թարտ ի յլէտին,
 թայիպէ վէ միւսթ աղֆէրէ օլտուղում հալտէ,
 աճըգտան վէ չարէսիլլիքտէն հինէ ֆահշիշլէք եօ-
 լունա սահմագըղա սէպէպ օլտուգտան, վէ պիւ-
 ախէրէ փէք չօգ պօրճա վէ շու կէօրտիւլիւն հա-
 լի ֆէլլաքէթէ տիւլիւրտիւքտէն սօղրա, շիմտի
 հազըմտա մէրհամէթ-մի իտէյօրսուն, պէնի թէրք
 ի յլէ հապսխանէտէ չիւրիւլիւպ էօլէյիմ, վէ աբ-
 թըգ սիւրիւքլէնմէտէն գուրթուլայըմ տէյինճէ,
 միւտիրի մուսաիլէյհին մէրհամէթի թէփրէշիւպ
 չօճուղու նէրէտէ իսէ կէթիրէճէյինի վէ պօր-
 ճունու վէրէճէյինի, վէ մաաշ պաղայաճաղընը
 վատ ի յլէմիշ, վէ մէզպուրէ սուրուրունտան պա-
 յըմը օլտուղունտան, վէ զաթէն ալիլէ օլուպ
 իլէթի թէգըրալամը օլտուղունտան, խասթա-
 խանէյէ կէօնտէրիշ օլմասըյլէ, զապթիյէ հիւզ-
 պաշըր լապէր պունուն հիւքմ իլամը թանզիմ
 դըլըմը շարը, սէրպէթ սալը վէրիլմէսի, հազգա-
 նիյէթէ մագըուն տէյիլ տիր տէյի սէօլէտիք-
 տէ, — օ սէնին պիլէճէյին շէյ տէյիլտիր, էմըր հիւ-
 քիւմէթ պանա իհալէ տիր — տէյուր իսկիւթ ի յլէ-
 միշ տիր :

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

ՏԵՕՐՏԻՒՆ ՃԻՒՒ ՓԼՍԼ

Եւ-ը պաշ լա-վերէն պապա Սաալէնէ օլուն զարա-
 դէ, վէ պապա Սաալէնին Լրաս շէհրէնէ իրիւպ,
 չէնրինէ Ըն-սի-մ-թի Լե-սի-մ իրիւպ, պիր պիլի-նա-
 ճէպա-րան գուրթուրա, վէ Փանիլէնին վէֆա-լը-
 վէ լաղըճը Վ Էլթանըն խապս-ս-տանէրէն Փիրալը :

Լապէր պունուն իւզերինէ պապա Սաալէն
 հազընտա ըզմարը քին իթմիշ, վէ մուսաիլէյհ
 մուգատտէմա միւտտէթը մէտիտէ փըրանկապէնտ
 պուլունան, վէ չըգտըգտան սօղրա տիւրլիւ խա-
 պասթէ ճիւրաթ ի յլէյէն, լաղըմ ճը Վ Էլթան օլ-
 տուղունու Փարիսէ թահրիր իլէ, հազընտա զամզ
 ու շիքայէթ իթմիշստէ, պիր կէօնէ իթիմատ
 օլունմայաքազ, մէրգումք րէտտ վէ թազպիհինի
 միւթէգամին ճէվապնամէ կէլմիշտիր :

Լրատան պիր ազ զաման միրուրինտէ, մէր-
 գում պապա Սաալէնին հուզուրունա չըգըպ,
 իսթիֆանա մէսինի վէրմիշ վէ սէպէպի սուալ օլուն-
 տուգտա, մուգատտէմա քէնտիսի փըրանկապէնտ
 իբէն ըիֆազասընտան Վ Էլթան նամընտա պիրիսի
 օլմագ, վէ հալէն վէ շախսէն պապա Սաալէնէ
 միւշապիհ պուլունմագ հասէպիլլէ, քէյթիլէթի
 նէ վէճիլէ Փարիսէ հաղտը զընը վէ նէ սուրէթլէ
 ճէվապ ալտըղընը, վէ հալպուր քիսսը Վ Էլթան պու-
 տէֆա պիր պաղէյէ կիրէրէք, պիր գաշ էլմագօ-

գարմըն օլտուղունտան, զապըթէ մեմուրէրի ախղ
 ու կիրիֆթիլէ, պուրայա եիրմի սաաթ մեսաֆէտէ
 Արաս նամ շէհրտէ, ճանիպի հիւքիւմէթէ Թէա-
 լիմ օլունտուղունու, վէ քէնտիսի Վէլթան օլ-
 տուղունու ինքեար իթմքտէ օլտուղունտան,
 շէհրը մեզպուրէ կիտիպ, շէհատէթ իտէճէյինի,
 վէ սէպէպի իթիֆասը պունտան իպարէթ իտու-
 կինի սէօյէ՛՛յը, վէ պապա Մատլէն հազգընտա
 վուգու պուլան իֆթիբաթընտան տօլայը, իպրազը
 մաազիբէթ թալէպ վէ աֆիլ ու մուրվէթ իթ-
 միշտիբ :

Մուամաիլէյհ պապա Մատլէն պունա ճէվապը մի-
 նասիպ իթասըյլէ, կէօյիլենիւ ալմըշ իսէտէ,
 շիւնքիւ մուամաիլէյհ էպիսկօպոս Միրէլտէն
 միւֆարէքէթ իյլէտիքտէ, քէնտիսիսէ վուգու
 պուլան նասահաթլարըն էն պաշլուսը, շու ալէմ-
 տէ քիմէսնէյի ինճիթմէմէք, վէ մադտուրիյէ-
 թինէ սէպէպ օլմամաք, խուսուսի օլուպ, մու-
 մաիլէյհէ աախի պու պապտէ գամիլյէն սէօզ
 վէրմիշ իտի :

Մուամաիլէյհ պապա Մատլէն, հէր նէ գա-
 աար հալը հազըրընը թէրք իլէ, կէոզ կէօրէ կիր-
 ապը պէլայէ կիրմէքիլյի թէճվիզ իթմէզ իսէ-
 տէ, արթըգ Արաս շէհրինէ կիտիպ, հագիգէթը
 մատտէի իֆատէ իտէրէք վէ հազգընտա թէրէթ-
 թիւպ իտէճէք միւճազաթէ բազը օլարագ, քէն-
 տիսի զաննը իլէմազհարը միւճազաթ օլաճապ շախ-
 արն թախլիս օլունմասընը պիթթասալվււր պիր
 արապայա սիւվար օլարագ, միւթէրէտաթտանէ
 ազիմէթ իտէր, վէ կիտէճէյի մահալտէ թէվգիֆ

վէ հապս օլունուր իսէ, մէնֆաաթը ամմէ իշիւն
 թէշէպպիւս իյլէտիյի պիր թազըմ ասարը խայ-
 րիյէ կէրիւ գալաճաղընը, վէ կիթմէզ իսէ պիր
 պիկիւնահըն տիւչարը միւճազաթ օլաճաղընը
 թէֆէքքիւր վէ թէէմիւլ իյլէր իտի :

Ղանայի բահտէ պիր գարիյէյէ վիսուլինտէ,
 արապա գըրըլըպ պաշգասը արանըմըշ իսէտէ,
 էվվէլ էմրտէ պուլունամամասընտան ինթիպահ
 հասըլ իտէրէք, արապանըն շէքէսթ օլմասը
 կէօյա իյլէտիյի խայր ու հասանաթ մուգապիլի
 օլարագ, ազիմէթինէ թէրաֆը ղայիպտէն գայիլ
 օլունմատըղընա պիր իշարէթը մանէվիլյէ օլտու-
 ղունու թէֆէքքիւր վէ միւթալաա իլէ, ալտէթ
 իթմէսինի վէ պունտան սօղըա քէնտիսիլինի քիմէսնէ
 արամայաճաղընտան, իլա նիհայէթ իւլէօմը զէվգ
 ու սէֆա իլէ վազըթ կէշիբմէսինի պիլմիւլահազա
 տէօնմէք նիյէթինտէ իքէն, վէ բահիպ Միրէլ
 մանասընտա զուհուր իտիւպ, — վէրտիյիմ նա-
 սիհէթլէրիմի ունութմա վէ պիր պիկիւնահըն
 պիղայրը հազգ ճէգա կէօրմէսինէ սէպէպ օլմա,
 սէլամէթ վէ սաատէթը էպէտիյէ տօղըուլուգ-
 տա տըր, հէմէն կիթ վէ հագիգէթը հալի պէյան
 էթ տէտիքտէ: Մուամաիլէյհէ խէվֆ ու հիրաս իլէ
 ույանմըշ օլտուղունա, վէ օլ արալըգ պիր
 գատըն կէլիպ — էֆէնտիմ արապանըզ շէքէսթ
 օլտուղունտան, ախէրինի թէտարիք էմլինտէ
 օլտուղունուգու իշիթտիմ, վէ քէնտի արապամը
 թէհիյէ իյլէտիմ, հէր գաչ ղուրուշ քիրա իհ-
 ան պույուրուլուր իսէ մէմնունում, սէֆաի խա-
 թըր իլէ ազիմէթ էաին տէտիքտէ, արթըգ բա-

հիպի մուսախիէյ Տին ասլէմը մանատէ զուհուրի , վէ միւթեագըպէն արապաննն վիճուտի մուսա-
 իլէյ Տին թէպտիլն էֆքեար իթմէսինի մուսիպ
 կէօրիւնտիւյիւնէ մէպնի , հերչի պատապատ տէ-
 յերէք արապայա բաքիպէն , մէքքիւր Մրաս շէհ-
 րինէ ազիմէթ վէ մուսաբըլէթ իյլէմիշտիր :

( ) րայա վիտուրն , քէնսիսի զաննը իլէ , տեր-
 տէսթ օլունմուշ օլան շախսըն , հիւքիւմէթճէ իճ-
 րաի իսթիլնթագը կիւնիւ օլմասըյլէ , հէմէն մա-
 հալը մուհաքէմէյէ շիթապ իլէ իլէրիյէ կիրմէք
 իսթէմիշ , վէ նէօպէթճիլէր թէրաֆընտան մու-
 մանաաթ օլունտուղունտան , պախշիշ տախի
 վէրմիշ իսէտէ , կիրէմէյիպ վէ պու մուսմանաաթը
 տախի թէնպիհի մանէվի ատտ իտիւպ ալտէթ
 իւզրէ իքէն , օրատա հազըր օլան մէմուրլէրտէն
 պիրիսի , մուսախիլէյ պապա Մատլէնին էթվար
 ու կիւֆթարընա րայէթէն — էֆէնտիմ քիմ
 օլտուղունուղու պա թէգքիրէ , բէյիսի մէճլիսէ
 պիւտիրմիշ օլսանըզ գապուլ իտէրլէր վէ տու-
 խուլնիղէ բուխսաթ վէրիլէր տէտիքտէ , եինէ
 թէպտիլն նիյէթիլէ հէման պիր թէգքիրէ եազըպ
 կէօնտէրտիյինտէն , վէ պունուն շէօհրէթը մէմ-
 տուհէսի օրալարտա շայի ' օլտուղունտան , հէման
 գապուլ վէ հազգընտա իհթիրամաթը ֆայիգէ վէ
 լայըգէ մէպգուլ գըլնմըշ , վէ հաթթա իշպու
 մուհաքէմէտէ օլան բէյ վէ էֆքեարը զաիպէսի-
 նին միշղայրը բէսի պէյանի թագաօրիլտէ , իս-
 թիֆատէ օլունաճաղընտան պահսլէ , հիյնի միւ-
 զաքէրէտէ ա'ղա վէ բէիս կիպի բէյ վէրմէսի
 թէքլիֆ օլունմուշտուր :

Հախսը միւսրիմ մէճլիսէ չըգարըլըպ ,
 կիւզրան իտէն սուալ վէ ճէվապ իլէ , պունուն
 միւսրէրրէտ լաղըմճը Վէլթան օլտուղունա տաիր ,
 օրատա տուրան չաղուտարըն իֆատէսի իւզէ-
 րինէ , պու տէֆաքի թէօհմէթի խաֆիֆ իսէտէ ,
 սապըգալը օլտուղունտան պէշ սէնէ միւտտէթ
 հապա օլունմասընը հիւքմ իյլէտիքլէրինտէն ,
 օրատա օլան զապթիյէլէր մէրգուճու ալըպ ,
 մահպուսա կէօթիւրիւր իքէն , պապա Մատլէն
 այաղա գալըպ , բէիսի մէճլիսէ խիթապէն , օն
 տօգուզ սէնէ փըրանկապէնտ օլուպ չըգարգտան
 սօղըա , բահիպ Միրէլին կիւմիւշ թագըմլարընը
 սըրգաթ իտէն , վէ մայմունճու Քէրվէնին իքի
 ֆըրանգընը գաբան լաղըմճը Վէլթան քէնտիսի
 օլտուղունու , վէ հազգընտա թէրթիպ իտէճէք
 ճէզաննն ճիւմիլէսինն բազը պուլունտուղունու ա-
 լանէն իֆատէ , վէ շախսը մէրգուճուն Վէլթան
 օլտուղունա տաիր օլունան թահգիգաթ , հաքի-
 քէթը հալին խիլաֆը պուլունտուղունտան , օնուն
 գուրթուլմասըյլէ քէնտիսիինն ալը գօնուլմասը
 իգթիգատէն օլտուղունու պիւտիրտիքտէ , բէիսի
 մէճլիս , պապա Մատլէնին պու թագրիրինի տի-
 վանէլիյէ համլ իտիւպ , իթիմատ իթմէմիշ իսէտէ ,
 փըրանկատա պէրապէր օլուպ շահատէթ իչիւն
 օրայա կէլէն իքի քիշլինին իսմինի վէրիպ , վէ հա-
 պսխանէտէ օլան վէ պաշարընտան կէչէն վու-
 գուաթլարը , պիրէր պիրէր նագլ իյլէմէսինտէն ,
 արթըք քիմսէնին շիւպհէսի գալմայըպ , շախսը
 մէրգուլմ թէրք օլունմուշտուր :

Մուսախիլէյ պապա Մատլէն , պէնի թէվլիֆ

խոնճէք միսինիզ , էմբինիզ նէ տիր տէտիքտէ ,
 էվվէլ էմբտէ պունա ինչիլմէ յիպ մահալը մէմու
 ըիյէթինէ կիտիպ եթիշտիյինտէ , տօղուճա
 խասթախանէյէ կիտիպ , եսթմագտա օլան Փան
 թինի կէօտիւքտէ մէզպուրէ վէրէմ իլէթինտէն
 եսթագտա եէսիր օլմուշ իտիւկինէ պինաէն)
 պապա Մատլէնէ խիթապէն — էֆէնտիմ վատը
 ալնիզ վէճիլէ գըզըմ Գուզէթի կէթիրթտի
 նիզմի , պիր քէրէ եիզիւնիւ կէօրիւպ թէսէլլի
 յէթ պուլայըմ , տէտիքտէ , չինքիւ մէզպու
 րէնին պիր գաջ սասթլըգ էօմրիւ գալմըշ օլ
 տուղունտան , խասթախանէ ճէքիմինին պապա
 Մատլէնէ էվվէլճէ վէրտի յի թալնմաթ իւզէրի
 նէ , — էվլէթ կէթիրթտիմ պուրատա տըր , շիմտի
 պիրտէն պիրէ կէօրիւրիսէն խասթալըղըն շիտ
 տէթլէնիր , պիր ճիւզէի րահաթ իյլէ սօղըա կէօ
 րիւրսիւն — տէյիւ ճէվապ վէրմիշիսէտէ , մէզպու
 րէ զիյատէ իպրամ իյլէտիյինտէն , եէտի եա
 շնտա գատար պաշքա պիր գըզ չօճուգ պու
 լունուպ , Փանթինին տէօշէյի հանընա կէթիրի
 լէրէք , — իշթէ գըզըն Գուզէթ տէտիքլէրինտէ ,
 սէվլինճինտէն ճէման կէօզլէրինի աջըպ վէ չօ
 ճուղունուն եիւզիւնէ պագըպ , պիր ա՛ճը սէրտ
 չէքէրէք թէսիւմի րուճ իյլէմիշ , վէ պապա
 Մատլէնին վէրտի յի ազճէ իլէ , խասթախանէ
 ճիվարընտա ճաղըր օլան մէզպըր մախսուսէ
 տէֆն օլտուղունտան , մէզպուրէ էլէմ ու միճնէթ
 տիւննէվիյէտէն վարէսթէ օլուպ կիթմիշտիր :

Փագաթ եագըլան վուգուսթլարտան սօղըա ,
 պապա Մատլէնին տխըրէ ճապս օլունմասը իչիւն ,

զապթիյէ եիւզ պաշքըր Դավէրէ էմբը մախսուս
 կէլմիշ օլտուղունտան , վէ մէրգուլմ իսէ , մու
 մաիլէյճին ճանընա գաստ իտէն զաթ պուլուն
 մուշ օլտուղունտան , Փըրսաթը զանիմէթ պիլիպ
 ճէման խասթախանէտէ քեաղըտը պապա Մատ
 լէնէ կէօսթէրիպ , ճապս իտէճէյինի պիլտիրմիշ ,
 վէ մէրգուլմ տախի թէսիւմ օլմուշ իտիւկինտէն ,
 խայըրխաճ ատէմի պիթէքրար կիրտապը պէլայէ
 կիրիֆթար իթմիշէրտիր : Իշթէ պու ճալ իլէ մու
 մաիլէյճ պապա Մատլէն քի լաղըմճը Վէլթան
 տըր , պիր կէճէ ճապսխանէնին տէմիր փէն չէրէ
 սինի գըրմաղիլէ , խանէսինէ կիտիպ , պիր մըգտար
 շէյ ալարագ վէ գըյաֆէթինի թէպտիլ իտէրէք
 կէճէլէյին Փիրար իթմիշտիր , վէ մէրգուլուն
 պաշքնա կէլէն Փէլաքէթլէրիլէ , մահպուսիյէթի
 վէ Փիրարը , տէրունի գասապատա շիյու պուլ
 տուգտա , ճիւմլէ խալք վէ աճալի մէրգուլուն
 եիւզիւնտէն նաիլ օլտուգլարը նիմէթ , իսթիրա
 ճէթ վէ րիֆասիյէթի ունուտուպ , էլպէթ պու
 գատար սէրվէթ ճըրսըլըգտան պաշքա զէնաաթ
 իլէ փէյտա օլմազտէյու մէգուլունն ալէյճինտէ
 իթալէյի լիսան իլէ , պունուն թուլթաուղու էթ
 վարա ճէր պիրի պիրէր տիւրլու մանա վէրմիշէր
 տիր :

Պապա Մատլէն նամ զարիպ իւլ տիյար
 պիր ատէմ , պիր գաջ սէնէ ագտէմ , Ըմսուրէմ
 գասապասընա կէլմիշ , վէ Տիճրի Մուսայէ թագ
 լիտէն պիր նէվի թաշ իճատ վէ իմալ իտէրէք ,
 քէնտիթի պիր չօգ փարա գաղանմըշ , վէ աճալի
 գասապանըն տախի զէնկին վէ մամուր օլմալա

բնն սէպէպ օլմուշ օլտուղունտան պաղաւ,
 խայրխաճ պիր առեմ կէօրիւնտիւրինէ վէ խալ-
 գըն խօշնութիյէթ վէ մեմունիյէթէրինի ճէլպ
 էյլէտիյինէ մէպնի, գասապայը մէզպուրէյէ
 միւտիր թայնին օլունմուշ իսէ տէ, պունուն օն
 աօգուզ սէնէ փրանկապէնտ օլտուգտան սօղ-
 րա գուրթուլմուշ, վէ սանիյէն բաճիպ Միրէլին
 կիւմիւշ թագըմլարընը չալմըշ, վէ պիր չօճու-
 ղուն ագճէսինի զօր իլէ զարմըշ օլան, լաղըմճը
 Վէլժան օլտուղու մուախխէրէն մէյտանէ չը-
 գարագ, ախը ու կիրիթթիւէ ճապս օլունմուշ իսէ-
 տէ ճապսխանէ փէնչէրէսինի գըրըպ գաչարագ
 Փարիսէ կիթմիշ, վէ պիր սարաֆտա օլան պէշ
 եիւզ պին ֆրանգ ագճէսինի գալտըրըպ, պիր մա-
 ճալէ կէօմիւշ օլտուղու ճալտէ թութուլուպ
 փրանկայա գօնուլտուղու 1823 ճաղըրան 25
 թարիխի թապ' օլունան Փարիս զապթիյէ ղազէ-
 թասընտա եագըլը օլուլունտուղու միսիլիւ, թա-
 րիխի մեզըիւրտէ չըգարըլան Փարիս ըսմի ղազէ-
 թասընըն պիր պէնտինտէ, սապըգալը կիրուճին-
 տէն վէ գաթը թարիգ մագուլէսինտէն յան-Վէլ-
 ժան պու տէֆա թութուլմուշ օլուպ, մերգում
 ղայէթ տիւպարաճը վէ ճիլէքեար օլտուղուն-
 տան, պիր թագըրիպ միւտիրլէք տախի թաճսիլիթ-
 միշ, վէ բիւաքեարըլը իլէ քէնտիսինին խայրխաճ
 առեմ օլտուղունու խալգա ինանտըմըշ իսէտէ,
 կիզ լիճէ պիր ֆաճիշէ իլէ ույուլմուշ վէ թու-
 թուլաճաղը սըրատա, ֆէնալըր մէյտանա չըգ-
 մամագ իչիւն մէզպուրէյի թասմիմ էյլէմիշ, վէ
 իքինճի տէֆատա ճափսխանէտէն գաճմըշ իսէ տէ:

Թութուլմուշ օլտուղունա վէ քէնտիսի վաճիպ իւլ-
 իպալէ պիր շախը միւզըրը իտիւկինէ մէպնի, սիյա-
 սէթէն գաթը օլունմասընա մէճիսճէ ճիւքմ օ-
 լունմուշ իսէտէ, թէրաֆը գըրալիտէն մերճա-
 մէթէն գաթըլինտէն սարֆը նազարլէ, միւէպպէ-
 տէն փրանկապէնտ օլմասը էմը օլունտուղու
 միւնտէրիճ պուլունմուշտուր:

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

ՊԵՇԻՆՆԻ ՖԸՍԼ

Վէճանքն, որ Թոմ Էրեմի-Յէլին Էլէնէ Կիւղե-յ թո-
 լոն թիւրսանեանիէ փրբանկոպէն ու յոյսու, վէ օն-
 րան Կոստի Գալու. Եւսուրեմ Գասապարնա Կիւղե-
 փանիւնին Գալու Գո-ղէլի Գո-րլարու պէրապէր կե-
 լիւրմէսի :

Պալատէ տէրճ օլունան զագէթալէր ըիվայէ-
 թինտէն միւսթէպան օլաճաղը վէճճ իլէ, մէրգում
 Վէլժան, Եմսուրեմ գասապարնա ճապսխանեսին-
 տէն Փիրար իթտիքտէն սօղրա, ախղ ու կիրիֆթ
 օլունուպ թուլոն թիւրսանեանիտէ փրբանկապէնտ
 օլունմագ իւղրէ, օրայա իրսալ օլունմուլ վէ
 մահապուսիթիսէ տալ օլմագ իւղրէ 9430 նու-
 մէրօյու ճալի արգասընա պիր թամղա վուրուլ-
 մուլտուր : Օրատա իմրարը վագթ ու էյամ
 իթմէքտէ իքէն, ատէթ օլունտուղը վէճճիլէ,
 մէրգում տախի սաիր պիր թագըմ փրբանկալը-
 լար իլէ խըղմէթ իթմէք իւղրէ, տէրտէսթը թա-
 միր օլան պիր կէմիյէ կէօնտէրիլտիյինտէն, օ-
 րատա իլէք իքէն կէմի թագըմընտան պիր օն
 պալը օրթա տիրէկէ իփ պաղամագտա իքէն, ա-
 յաղը գայմըլ վէ պիր իփէ սարըլարագ ճէմէն օ-
 րատա սարմըլ գալմըլ օլտուղունա, վէ իփ ի-
 լէ պաղըլ օլան մահալէ ճգըլմասը միւմքին օլա-
 մասըլը միսիլիւ, իփին ուճունու պըրագըլ կիւ-

վէրթէյէ տիւլիւլ օլա, պին փարչա օլաճա-
 զընա մէպնի, օրատան ճայգըրըլ իսթիմտատ իթ-
 միլ վէ կէմիսին գարտանը տախի, շու ճալի թէճ-
 լէքէտէ օլան օն պալըլը ճէր քիմ խէլաս իտէր
 իտէ, փէք չօք իգրամ իտէճէյինի սէօյէմիլ իտէ
 տէ, քիմէսնէ ճէսարէթ իթմէմիլ ճէման Վէլժան,
 գարտանըն ճուղուրունա կէլէրէք ըուխսաթ ալ-
 տըգտան սօղրա, տէմիրլէրի ալաղընտան ճգարտըլ
 էօրիւմճէք միսիլիւ տիրէյին թէփէսինէ ճգա-
 րագ, օն պալըլը մէրգումու էօյլէ պիր թէճլիքէ-
 լի մահալտէն քէմալը սուճուլէթլէ խէլաս իյլէ-
 տիքտէն սօղրա, ալաղը էնէրիքէն տիւլէր կիպի
 տէնիղէ աթըմըլ վէ կէմիտէ պուլունան գարտան
 վէ թայիֆէլէր մէրգումուն խէլասընա ճալըլմըլ
 վէ արալտըմըլ իտէլէրտէ, պուլունամատըլըն-
 տան զարգ օլմուլ գըլասը իլէ էսէֆ իթմիլ-
 լէրտիր :

Պալատէ պէյան օլունան Վօնֆէրմայիլ
 գարիլէսի, Վիյօր շէճրինէ պիր սաաթ մէսաֆէ-
 տէ, ճալտըլ լաթիֆ վէ միւֆէրիճ պիր մահալ օլ-
 տուղունտան, եաղ մէվսիմիստէ շէճրին միւթէ-
 պէրան թագըմըլ, էքսէրի օրայա կէօլ իտէրլէր
 իտի, Փագաթ մէգքիւր քէօյտէ թաթը սու օլմա-
 տըղընտան, եարըմ սաաթ ուղագտա պուլունան
 պիր աղարճատան կէթիլմէյէ միւճթաճ օլուրլար
 վէ եալընըլ պիր սագալարը օլուպ պու տախի զա-
 յէթ ճիւնիւն վէ թէնպէլ օլտուղունտան, վէ
 սաաթ օն պիրտէն սօղրա մէյխանէյէ կիտիպ,
 իլըթթլէ մէլըլ օլարագ, սու թալմատըղընտան,
 աճալի սուտան ալալըլ զահմէթ ճէքէրլէր իտի, վէ

գարիյէի մեզքիւրէտէ պէ՛հէր սէնէ փասգալիա է-
 յամընտա փանայրը աջըլտըղընտան, էթրաֆտան
 շօգ խալզ թօրլանարագ, օրատա էյլէնիւրէր ի-
 տի, պիչարէ Փանթիին գըղը Քուզէթին պու-
 լունտուղը գարիյէ իշպու մահալ օլուպ, մա-
 հիյէ իլէ պագմագտա օլան քէօյլիւնիւն իսմի տա-
 խի թէնարտիյէ իտի, մերգուսմ գայըֆ վէ սարը
 պէյնզլի վէ էլլիեաշընտա պիր աոէմ օլուպ, խա-
 նէսինին ճիւլարընտա, Քուզէթին մէսարիֆի իչիւն
 կէլէն ագճէլէր իլէ, պիր մէյխանէ վէ պիր խան
 քիրա իլէ թութուպ վէ լէվագիմթընը թէտարիգ
 իտիպ, օրատա թիճարէթ իտէր, վէ կէճէ կիւն-
 տիւզ սէրիւօշ կէզէր իտի, գարըսը իսէ պիլագս
 շիւման վէ կիւճիւ գուվլէթիւ գըրգ եաշընտա պիր
 գարը օլուպ, պունլարըն սէվմէտիյի իւջ եաշընտա
 պիր էրքէք չօճուղիւ, պիր պիրլէրինտէն կիւզէլ
 վէ տիլպէր Իփօլին վէ Իզէմէ իսմլէրինտէ վէ պիրի
 եէտի վէ տիկէրի տօգուզ եաշըրընտա, իքի գըզ-
 լարը օլարագ, օլ մէրթէպէ կիւզէլ իտիլէր քի,
 կէօրէնլէր օ անա վէ օ պապանըն էվլատը օլտու-
 ղունա ինանմագլարիտի, խանէնին հէր պիր իշնի
 մէրգու.մէ իշէտիյի կիպի, Քուզէթ աախի եար-
 տըմ իտէր վէ քէնտի չօճու գլարը վէ գօճասը պիր
 շէյին ուճունա եափըշմայրպ գարըտան պագար-
 լարըտը :

Մէզպուրէ Քուզէթ իսէ եանլարընտա ղայէթ
 խօր վէ ֆագըր օլարագ, էլպիսէսի աշըրը էսկի
 վէ եէյպ իչմէսի տախի անճագ էօլմէյէճէք գա-
 տար իսէտէ, խըղմէթ մէշագգաթընտան կէճէ
 իւնտիւզ կէօզ աշտըրըմայրպ, խանըն վէ խակ-

նէնին էքսէրի իշէրինի, պու պիչարէյէ կէօրտիւ-
 բիւրլէր վէ պիր տագիգէ բահաթ վէ հուզուր բիւ-
 զիւ կէօսթէրմէ զէր իտի :

Պիր կէճէ տէօրթ եօլճու կէլիպ, հայվան-
 լարընը խանա պաղլայարագ քէնտիլէրի մէյխա-
 նէտէ իգամէթ, վէ իշէթ իտէրլէրիքէն, պիրիսի
 սու իսթէտիյինտէն վէ սագա իսէ օլ կիւն կէթիւր-
 մէմէսիյէ, խանէ սահիպէսի գարը, մէզպուրէ Քու-
 զէթէ չէշմտէն սու կէթիւր վէ հէմտէ միսաֆիր-
 լէր իչիւն էքմէք ալ տէյիւ, էլինէ տէսթի իլէ
 եարը ֆրանգ վէրիպ կէօնտէրմիշ, վէ մէզպուրէ
 չէշմնին ուզագըղընտան վէ կէճէնին գարանլը-
 ղընտան պահսիլէ, կիթմէմէք իսթէմիշ իսէտէ,
 պիր իքի թօգատ վուրարագ ազարլամըշ օլմաղ
 իլէ, մէզպուրէ չարէսիղ տէսթիյի ալըպ չըգարագ
 վէ փանայրը մահալինտէ տիւրլիւ տիւրլիւ էշեա
 վէ չօճուգլարա տախի գուգլա վէ օյունճագլա-
 րը կէօրիւպ, պիր աղ էյլէնէրէք օրալարտան
 կէչմիշ իսէտէ, իլէրիւսիւ զիֆթ կիպի գարան-
 լըգ վէ գօրգունճ օլտուղընտան, կիթմէյէ ճէ-
 սարէթ իտէմէտիյի միսիլիւ, կէրի տէօնսէ եէյէ-
 ճէյի տայաղը խաթըրնա կէթիւրէրէք պունա տա-
 խի պիր վէճհ իլէ գըրըշմատըղընտան, չար նա-
 չար գօրգու վէ ըսթըրապ իլէ ագարճայա գատար
 կիտիպ, թէստիյի տօլտուրմուշ իսէտէ, օ արա-
 լըգ հէր նասը իսէ էքմէք փարասընը տիւշիւրիւպ,
 վէ նէ եափաճաղընը պիլէմէտիյի հալտէ տէօնիւպ
 կէլիւրիքէն, տէսթի աղըր օլմասըլէ տինլէնմէք ի-
 չիւն պիր եէրէ գօյուպ տուրուր իքէն, օրատա
 պիլմէտիյի պիր աոէմէ բասթ կէլիպ, էվլէլէմիւրտէ

իւրքմիւշ իսէտէ, մերգումուն մուսմէլէի տիւնի-
վազանէսինտէն գորգուսու տէֆ օլուուղունա մեպ-
նի, մերգում տէսթիլի ալարագ վէ մեզպուրէնին
աճվալինի սուալ իլէ լազըտը իտէրէք, մէյսա-
նէյէ գատար կէլմիլէրտիր:

Խանճը գարը, շախը մերգումու քէօճնէ
էլպիսէ իլէ ֆուգարա շէքլինտէ կեօրիւնճէ, պօշ
օտամըզ եօքտուր տէյի գապուլ իթմէմէք իս-
թէմիշ, վէ խանըն պիր կէճէլէք քիրասը պիր
ֆրանք իքէն, մերգումտան իքի ֆրանք քիրա
թալէպ իլէմիշ իսէտէ, մերգում տաճա զէյա-
տէ իթա իտէպիլէճէյինի իֆատէ իլէ, կէչեպ
պիր իսկէմլէյէ օթուրմուշ, վէ սայիր եօլճուլար
թաաճիւպ իթտիքլէրինտէ, ֆուգարա մագուլէսի
տատանմամագ իչիւն, օ միսիլիլէրտէն զէյա-
տէ ազճէ իսթէմէք առէթի օլուուղունու, մեզ-
պուրէ պէյան իլէմիշ տիր:

Գուզէթ տախի առէթլէրի իւզրէ, պիր քէօ-
շէյէ չէքիլիպ չօրապ էօրմէքլէ մէշուլէ օլուու-
ղու սըրատա, խանճը գարը էքմէյին նէրէ-
տէ օլուուղունու սուալ, վէ վազըթ կէչտի-
յինտէն էքմէքճի գաբամըշ, չալըշտըմ իսէտէ
աչտըրամատըմ, վէ պու ճիճէթլէ ալամատըմ
տէյիւ, պէյանը հալ իտինճէ, ազճէյի իսթէ-
յիպ, Գուզէթ ճէպինի գարըշտըրտըգտա, պու-
լամատըքնտան տիւշիւրմիւշիւմ տէյի, հէմն
աղամայա վէ խանճը գարը տախի գամշըյը ա-
լըպ, պունու տէօյմէյէ պաշար պաշամագ, շախ-
սը մերգում—էֆէնտիմ թէլաշ իթմէյինիզ չօ-
ճուգ փարայը պուրայա տիւշիւրմիւշ տէյու—փա-

րայը ալը կիպի եերէ էյիլիպ էլինէ պիր ֆրանք
թութուշտուրմուշ, վէ գարը տախի պունուն
միւրվէթլիւ պիր տալմ օլուուղունու պիլտիյին-
տէն, վէ եարըմ ֆրանք եերինէ պիր ֆրանք
ալարըքնտան սէսինի չըգարմամըշտը:

Մեզպուրէ Գուզէթ, խան սաճիպինի գըզ-
լարը իչիւն տուրմայըպ չօրապ էօրմէքտէ, վէ
օրատա պուլունանլար պիրի պիրլէրիլէ սէօճ-
պէթ իթմէքտէ իսէլէրտէ, շախսը մերգում տա-
խի օիւքիւթ իլէ պունլարը տիյնէմէքտէ իքէն,
խանճընը գըզլարը էլէրինտէ իքի թանէ օյուն-
ճագ իլէ օյնայարագ իչէրի կիրտիքլէրինտէ, հէր
քէս պունլարը օխշայըպ սէվմէքտէ իքէն, մեզ-
պուրէ Գուզէթ տախի պունլարըն օյունլարընա
պագարագ տալմըշ, վէ էլինտէ օլան իլի պըրագ-
մըշ օլուուղունու գօճա գարը կէօրիւնճէ, հի-
տէթլէնիպ իլինէ տիգըաթ իթմէսինի խըրօ վէ
շէտիտէն թէնպիճ վէ թէքտիր իլէտիյինտէն,
շախսը մերգում—շու չօճուղու թէքտիր իթմէ-
սապիլի իճապընճա պու տախի էյլէնսին տէ-
տիքտէ, — օ պէնիմ էվլատըմ տէյիլտիր, պա-
տիճէվա մը պէսլէյէճէյիմ, իշ իլէյիպ ետիլի
էքմէյի հագգ էթմէլի տէտիքտէ, — շախսը մեր-
գում, էօրտիլիւ չօրապ պիթտիքտէ, նէ իտէ-
ճէյինի սուալ, վէ պիր գաչ կիւնտէ անճագ պիր
չիֆթիինի էօրէ պիլիպ, պու տախի եարըմ ֆը-
րանքտան զէյատէ տէյմէյէճէյինի, ճէվապընը
վէրտիքտէն սօղըս, հէմն քէսէսինտէն պիր ֆը-
րանք վէրմէսիլէ, Գուզէթին իւշ կիւն չօրապ

իլէմէմէսինի սէօյլէմիշ, վէ արթըզզ ունուն իւզէրինէ գարընըն պիր տէյէճէյի գալմամըշ օլտուղունտան, չօրապը էլինտէն ալըպ, անըն տախի էյլէմէսինէ բուխասթ վէրմիշ տիր :

Մէզպուրէ Գուզէթ, գըզարըն օյունճաղընտան պիրինի ալըպ, պիր ազ օյնամագ իսթէտիքտէ, չօճուզլար աղամայա պաշլատըզլարընտան, վալիտէլէրի պիր տէյնէք գարըպ, Գուզէթէ պիր իքի քէրէ գաբարըմըշ, վէ չօճուզճանընըն աճըսընտան աղայըպ օրզլամայա պաշլամըշ օլտուղունտան, վէ կէճէ սասթ իքի բատէլէրինէ կէլմիշ իսէ տէ, փանայիր մինասիպէթիյլէ՛չարը աչըզ պօլլունտուղունտան, շախը մէրգուժ չէմէն գալըպ, էլլի Ֆրանք գըլմէթինտէ կիւզէլ պիր օյունճագ ալարագ, կէթիրիպ Գուզէթէ վէրմիշ տիր :

Խանճը վէ գարըսը իլէ, օրատա օլան տէմլէր պէօյլէ պիր ղարիպ վէ Փագըր ատէմին ախշամտան պէրիւ պիրի պիր արտընճա չօճուզ չագգընտա էյլէտիյի ինամ վէ իճսանը կէօրիւնճէ չայրան վէ մէզպուրէ Գուզէթ մէսըրուրէ վէ շատան օլմուշտուր :

Մէրգուժ Փագըր շէքլինտէ իսէտէ, պիր զէնկին ատամ օլտուղու վէ հախօտ պէօյիւքլէրտէն պիրիսի օլուպ, թէպտիլէն կէզտիյի խաթըրլարընա կէլէրէք ճիւմլէսի էտէպլինի թագընմըշ, վէ գարը վէ գօճա իպթիտա պունուէն չագգընտա կէօսթէրտիքլէրի շարիր մուամէլէ վէ թաճգիրիյէտէն վազ կէչիպ, մուամէլէյի տէյիշտերմիշէր տիր, վէ հանընա հագլաշըպ, Գու-

զէթ էկէրլի քէնտի գըզլարը տէյիլ իսէտէ, ղայէթ սէվտիքլէրինի վէ պագը մէրթէպէ թէքտիր վէ թագիր իթտիլէր իսէ, միւճէրրէտ չիւսնիւ թէրպիլէ ղարագիյլէ օլտուղունու պէյան իթմիշէր տիր :

Սասթ պէշ ալթըլա կէլիպ, չէր քէս եաթագլարա տաղըլտըրընտան վէ շախըր մէրգուժ իսէ, չէմէն աիւշիւնէրէք չիչ պիր լագըրտը սէօյլէմէտիյինտէն, խանճը գատըն — էֆէնտիմ սըփարըշ պույուրտուղունուզ թաամ վէ եաթաղընըզ չագըր տըր, պիր մըգտար թաամ իլէ իսթիրաճէթ պույուրմագըղընըզ էլըէմ տիր, վէ վագըթ կէչտի—տէտիքտէ, մէրգուժ ախըրտա տախի եաթապիլէճէյինի վէ պիր շէյ խաթէմէտիյինի պէյան իթմիշիսէտէ, զիյատէսիյլէրէճա իյլէտիքլէրինտէն վէ պիրինճի օտայը պունա չագըր իտիւպ, մախուսէն իքի մօմ հագմըշ օլտուզլարընտան, չէմէն պիր իքի լօգմա եէմէք եէտիքտէն սօղըա օտասընա չէքիլմիշ, վէ չէր քէս ույգույա վարտըգտան սօղըա, գալըպ կէզէրէք ճիւմլէսի թէմիզ մաճալլէրտէ վէ քէնտի չօճուզլարը ալա հաթագլարտա բաճաթտա օլուպ, մէզպուրէ Փագըր Գուզէթ իսէ, նէրտիպանըն աշաղըսընտա, ալթընտա պիր մըգտար սաման, վէ իւսթիւնտէ ղայէթ էսիլի վէ փարչափարչա պիր եօրղան օլարագ եաթմագտա օլտուղու, վէ չօճուզլարըն ատէթ վէ ալըշտըզլարը իւզըէ, թէրաֆը ղայիպտէն գըսմէթ թալէպիլիլէ, օճագ իչինէ գօտուզլարը իքի չիֆթ թէրլէք իւզէրինտէ, պապալարը թէրաֆընտան գօ-

նուլան պիրէր ատէտ ֆրանք օլուպ , պիչարէ
Գուզէթին նալընը իւզէրինտէ հիչ պիր փարա
օլմատըընը կէօրիւնճէ , պուսնուն իւզէրինէ պիր
ալթըն գօյմուշտուր :

Սապահ օլտուգտա , Գուզէթ քէնտի հիս-
սէսինէ պիր ալթըն վէ էօթէքիլէրէ պիրէր ֆը-
րանք օլտուղունու կէօրիւնճէ , պիր էլինտէ ալ-
թըն վէ պիր էլինտէ օլունճագ , արթըգ պէնիմ
գըսմէթիմ աջըլտը տէյի , պունլարը կէօթէրէ-
րէք սէվինմէքտէ , վէ պունուն իւզէրինէ պէրի-
քիլէրին գալպինէ հասէտ տիւշմիւշտիր :

Իշթէ գարը գօճա պունուն նասըլ էհլի
մէրհամէթ օլտուղունու պիլէրէք , սապահլէյին
եիրմի պէշ ֆրանք մէսարիֆ օլտու տէյիւ , պիր
գըթա փուսուլա եսիբպ , կիտէր իքէն մէզպուրէ
կէօթէրտիլէրինտէ , պու գատար մէսարիֆ օլ-
մաղ տէյի , գանաաթըղըղըլարընը հիւզէրինէ
վուրտուգտան , վէ մէզպուրէ տախի պօյնունու
պիւքէրէք վէ թալթիֆ իլէ , էֆէնտիմ լութ-
ֆունուզա միւհթաճըղ ֆուգարայըղ տէյիւ պիր
չօգ իֆատէլէր իլլէտիքտէն սօղըա , եիրմի պէշ
ֆրանքը թէմամէն վէրմիշ վէ բաղը օլուրլար ի-
սէ , Գուզէթի քէնտիսինէ տուխթէրի մանէվի
իթխաղ իթմէք իւզըտէ , ալըպ կէօթիւրէճէյինի
սէօյլէմիշտիր , ֆագըը հալլէրի ճիհէթիլլէ մէզ-
պուրէնին իտարէսի իչլուն մէսարիֆաթէ զահմէթ
չէքտիլէրի պէյանը իլէ , ալըպ կէօթիւրիւր իսէ
թէչէքքիւր իտէճէքլէրինի խանճը գարը պէյան
իլլէմիշ իսէտէ , գօճասը միւճէրրէա պիր աղ
ափճէ գօփարմագ իչլուն , մէզպուրէյէ քէնտի

էվլատընտան զէյատէ մուհապպէթի օլուպ , այ-
ըրմասընա պիր վէճհ իլէ թէհամմիւլ իտէմէյէ-
ճէյինտէն վէրէմէյէճէյինի սէօյլէմիշ , վէ պունու-
րիզա էթմէք իչլուն , մէրգոււմ պիր մրգտար ագ-
ճէ օրթայա գօյմուշ օլտուղունտան , պին պէշ
հիւզ ֆրանք վէրմէտիքճէ բաղը օլմայաճաղընը
գաթիէն պէյան իլլէյէրէք , մէրգոււմ ճըգտա-
նընտան պէշէր հիւզ ֆրանքըգ իւչ ատէթ պան-
գա գայիմէսի իթա , վէ չարչափըգ թէտարիք
իթտիյի պիր գաթ սիյահ ճանֆէս էլպիսէյի մէզ-
պուրէյէ կիյտիւրտիքտէն սօղըա ալըպ կիթմիշ
տիր :

Խանճը պունլարըն արգասընտան եթիլլէ-
րէք , մէզպուրէյի պին պէշ հիւզ ֆրանքա վէ-
րէմէյէճէյինի պէյանի իլէ , տահա զէյատէ փա-
րա իսթէմիշ իսէտէ , մէրգոււմ պիր ագճէ զէյա-
տէ վէրէմէյէճէյինի սէօյլէյիպ , վէ խանճը իսէ
զէյատէ փարա գօփարմայա վէսիլէ օլուր միւ-
թալաասըլլէ , — պու պէնիմ ճարիլէմ տէյիլ
տիր քի սաթայըմ , վալիտէսի նէրէտէ իսէ կէլըր ,
գըղընը պէնտէն իսթէր , նէ վէրէյիմ տէտիքտէ ,
— շախսը մէրգոււմ Գուզէթին վալիտէսի միւթէ-
վէֆիլէ ֆանթիինին , քէնտիսինէ վէրտիյի պիր
թէգքէրէտէ , թէգքէրէսինի կէթիւրէնէ գըղը
Գուզէթին թէսլիմինէ տայիր վէրմիշ օլտուղու-
իմզալը թէզքէրէյի կէօթէրտիքտէ , վէ խանճը
պու թէզքէրէնին սախթէ օլմասը իհթիմալինէ
մէպնի , իթիմատ իտէմէյէճէյինի իֆատէ իլէ ,
Գուզէթի վէրմէմէք իւզըտէ ըսրար կէօթէրտի-
յինտէն , շախսը մէրգոււմ չէհրէյի չէվիւրիպ ,

ըստաստաց ներգումս թի բոցոցոյս բնայս 6
-ստայօ չի մի միջն , աստանցօ զիս ասոցոցալի՛ծ
-նիյլիս արմա բոցոցոցոց միս բան զիս ար
-ցիս

ԱՆԹՐՆՃՐՔԻ ԱՍԼ

Ալէլուիան , Գուսկէն եւն ուրապիս Փարիսի Ինկէն-
բի , Պիս Գոճա Բարբաբն խանկանիս Բիս եւն սասին
օլուարբ , Լնուրեմ Գասասարնիս Գասարեգա խա-
բադ վե իշկեբի Կեբիշան օլուարբ , Գոճա Գարբաբն
Ալէլուան Կե-Գե-Կե-Կե զաւգ ինկէն , վե հասի արուսի
օլան էն-ը պաշը Դաւիթիս Երգո-Դա- Գօլուարբ , վե
Ալէլուան , Գուսկէն եւն Կե-Կե Գաշը բանկե-Կե-Կե Կա-
նասըբան Կե-Կե Լուարբ-Լու Գոլուարբ , նիկայիս Երգար
Գոլուարբ Կե-Կե Լուարբ-Լու Գոլուարբ , նիկայիս Երգար
Գոլուարբ Լուարբ Գոլուարբ Կե-Կե Պաղլուանն
Ալէլուան Գոլուարբ :

Ալէլուան փիրարի օլուպ , շուրատա պուրա-
տա իսթէտիս կիպի աշքեար կեզէ-Կե-Կե-Կե-Կե-
տէն , Գուզէթ իլէ պերապէր Փարիսի եթիշտի-
յինտէ , զայէթ սափա վէ թէնճա պիր մահալ-
տէ , պիր Գոճա Գարբնն խանկանիս պիր օտա-
սընը քիրա իլէ թուրուպ իգամէթ , վէ ախաւմ
Գարանըզնա Կարն վագըթլարտա ճարշույա ճը-
գըպ , պիր մըգտար նեվալէ թէտարիք վէ ավտէթ
իտէրէք , խանէ սահպէսինն փիշրտիսինէ գա-
նաթ իտէր , վէ պուսուս մէ յտանտա կեօրիւ-
նէն ճալի փէք Փուգարա կեօրիւնմէսիլէ , սատա-
գա վէրտիքլէրինտէն ալըր , վէ պաշգա միւսթա-
ճագ օլան ֆուգարայա վէրի օլտուղունտան ,

պուրունտուղու մահալտէ շու'ու պուրուպ , սա-
տագա վէրի տիւնն իսմիլէ սէօլէնիս իտի :

Պալատէ Կարըլարը վէ պէյան օլունտուղու
վէճճ իլէ , Վէլթան փրանկատան ճըգտը Գտան
սօղըր , բահիպ Միթիլն կեօսթէրտիս մուա-
մէլէի լուրթիլէտէն մէմուսն օլուպ , անըն վէր-
տիս խայրը վէ շէրէֆլէ նասիճէթլէրի գավի-
լէն թուրմագ նիլէթիլէ , թէպտիլէ էթվար
վէ ախալգ իլէ Լմուրեմ Գասապասընա վերուտին-
տէ , ինասնլարա հիւսնիւ խըզմէթ վէ հիճրի Մու-
սայէ թագլիտէն պիր նեվի թաշ ճըգարըպ սաթ-
մասըլէ , պիր գաջ սէնէ զարֆընտա ճայըճա
ագճէ գազանմըշ վէ քէսպը սէրվէթ իթմիշ օլ-
տուղունտան , վէ Գասապայը մէքիւրէնն մա-
մուրիլէթիւնէ սէպէպ օլմուշ օլտուղու կիպի ,
իլէտիլի խըզմէթէ մէպի փրանկատան ճըգա-
րըլըպ , միւքեաֆատէն Գասապայը մէքիւրէ
գապթիլէ Կիւղ պաշըլընա թայիսն օլունմուշ
օլան Դավէրին զամալըլը վէ շէքեպլէթի , վէ
բահիպ Միթիլն նասիճէթի իլգէրինն հիւքիւմէ-
թէ թէպլիմ օլտուղունտան , Կիւղ պաշըլը մէր-
գումէ վէրիլէն էմր իլգէրինն ճագս վէ թեվգիֆ
գըլընմըշ , վէ պիլախէրէ փիրար իթմիշ օլմա-
սըլլէ , պունուս ֆապրիգասընտա իլէմէքտէ օ-
լան գալֆալար պէյնիտէ , ըիգապէթ վէ ստա-
վէթ զուհուրիլէ փերիլան , վէ պիլախէրէ ճիւմ-
լէսի զարար վէ զիլանէ տիւշ օլտուղլարընտան ,
էրքէք վէ գարըտան մէքիւր ֆապրիգատա խըզ-
մէթ իտէնլէր իշ պուրամատըլարընտան , վէլ-
ճասըլ շունճա աճալի գազանըպ մամուրիլէթ

քէսպ իտէնէր, ինգրորազ մէյլ իտիւպ պիւթիւն պիւթիւն էսկի հիյէթիւնէ կիրտիյիւտէն, վէ պու հալի պապա Մատէն թէսմիյէ օլունան Վէլթանըն ղայրպընտան վէ շունու տախի եիւզ պաշը լաւէրին ղամաղըղը վէ շեքեայէթիւտէն պիւտիքէրիւտէն, մերգումուն հագգընտա իլթիքեա էյլէմէլէրիլէ, աղը վէ Փարիսէ ճէլպ էլէ բօլիս տայիրէսինտէ մէմուրին խաֆիյէ սիքիւնէ գօնուլ մուշուտու:

Պիչարէ Վէլթանըն օթուրտուղը խանէ սա հիպէսի աճուղէ, պունուն հալ ու շանընտան վէ Գուզէթէ կէթիրտիյի հէտիյէլէր էլէ, սարֆ էյլէտիյի ագճէնին չօղուղունտան շեւպհէլէնիպ, պու ֆագըր ատեմ պու գատար փարայը նէրէտէն պուլույօր տէյի, պիր կիւն գափունուն արաղընտան պագմագտա իքէն, Վէլթան կէյմէքտէ օլտուղը վէ աշեքեարտա պիր փուլատէյմէզ վէ տէրունիւտէ օլան պանգա էլթագընըն, սաթըն ալմաղա ագճէ եէթմէզ օլան, սէթրիսինին պիր քէօշէսինի սէօքէրէք, իչինտէն պին ֆրանքըզ պիր դայիմէ չըգարտըղըն կէօրմիւշ վէ չէքիլմիշ օլտուղունուն սրրասընտա, աճուղէյի չաղըրըպ, — ալթը այտա պիր քէրէ ալմագ Փարիս պանգասընտան մախսու օլան, սէնէվէ իքի պին ֆրանքըն պիրինճի թագսիթի եէթիլմիշ օլմասըյլէ, դայիմէ օլարագ ալտըմ, պիր թէրաֆան նագթ էլէ թէպտիլ իթտիրմէնիղի ըիճա իտէրիմ — տէտիքտէ, գօճա գարը ալըպ պօզտուրմուշ իսէտէ, պունուն սէթրիսի արսարընտան չըգարտըղըն կէօրմէսինէ մէպնի, վէ Վէլ-

ժան տըշարտա իքէն մեղպուրէ պիր թագրիպ օտասընա կիրէրէք, սէթրիյի դուրճալաշարտուրգտա արասը պիւթիւն դայիմէ էլէ տօլու օլտուղունտան, պաշգա ճէպինտէ գամա վէ քէմէնտ կիպի պաղը շէյլէր կէօրտիւյիւնտէն, պունուն ֆէնա պիր ատեմ օլտուղունու հիսս էյլէլիպ, քէյֆիյէթի բօլիս մէմուրեւնա խապէր վէրմիշ, վէ գաղաի մաա իթթիֆագ պիչարէ Վէլթանըն խասմի օլուպ, օնլարըն գասապասը ահալիսի թէրաֆընտան օլունան շեքեայէթէ մէպնի, աղը վէ Փարիսէ ճէլպ էլէ փօլիս տայիրէսինէ թայիլին ղըլընան եիւզ պաշը լաւէր, թէրաֆը հիւքիւմէթտէն մերգումու գօլլամագ իւզըէ, խանէի մեպուրէ կէօնտէրիլիպ, տիկէր օտասընը քիրա էլէ թութմուշ վէ պիր կիւն տիլէնճի գըյաֆէթիւնէ կիրիպ, Վէլթանըն կէչէճէյի քէօփրիւ պաշընա օթուրմուշ օլտուղունտան, մերգում պունա սատագա վէրիւր իքէն պիր պիրլէրիւնի թանըմը շար ար:

Վէլթան արթըգ պուրալարտա էյլէնէմէյէճէյինի շեւպհէ իթմիշ օլմաղիլէ, խանէսինէ կէլիպ վէ հեր նէլէրի վար իսէ հէմէն պիր պօղչայա գօյուպ, Գուզէթ էլէ պէրապէր կէճէ էլէ էվտէն չըգարագ, նէրէյի կիտէճէյինի պիլմէտիյի հալտէ, թէնհա սօղագլարտան կիտէր էքէն, քէնտիլէրինի արգալարընտան պիր ատամ գօլլամագտա օլտուղունու կէօրիւպ, պունու ղայպ իթմէք իչիւն խըզըր եիւրիւմէյի վէ Գուզէթի օմեղղունա ալմաղա մէճպուր օլարագ, պիր ազ արալանըշ օլտուղունտան ղայպ օլտուղ ղան-

նը իյնէ կիթմէքսէ իբէն , պիր մէ յտանա չըգտը-
ղնտա արգասընտան տէօրթ քիչը կէլմէքտէ օլ-
տուղունու կէօրիւնճէ , Տէմէն գարանըգտա պիր
սօգաղա կիրիպ կիզէնմիշ տիր :

Օլ վազըթլարտա Փարիսին սօգազլարը
մուկնթապամ օլմայրպ , կէճէլէրի տախի շիմտիքի
կիպի կազ ֆէնէրլէրի պուլունմաարղընտան , մեր-
գում սողլանտըղը սօգաղըն նիճայէթինէ վար-
տըգտա , չըգմազ սօգազ օլտուղունու վէ պու-
նու ախղ ու կիրիթթ իչին մէմուր օլան Ժավէր
պէրապէրինտէ պուլունան զապթիյէլէր իլէ ե-
թիլէրլէր իտէ , էլէ կէչէճէյինի աղնամասըյլէ ,
Տէմէն էթրաֆընա պագտըգտա կէօզիւնէ իւչ
տէօրթ ատամ պօյունտա պիր տիվար կէօրիւն-
միւշ վէ սօգաղըն օրթասընտա ասըլան ֆէնէրին
իփինի քէսիպ , եանընտա օլան գամայա պաղա-
յարագ , վէ տիվարըն իւզէրինէ աթարագ փէր-
քէթտիքտէն սօղրա , իփէ սարըլըպ եօգարը չըգ-
մըշ , վէ Գուզէթին տախի գօլթուգլարը ալ-
թընտան պաղլայարագ եանընա չէքմիշ տիր :

Գուզէթ գօրգուպ , շամթա իթմէմէք ի-
չին եթիլէն կէլէն խանճը գարը օլտուղուն-
տան , սէսինի չըգարըը իտէ պունա թէսլիմ իտէ-
ճէյինի սէօյլէմէսիյլէ , խանճը գարընըն իսմինի
տուլտուղու անտէ գօրգուսունտան Տիչ սէս չը-
գարմամըշտը :

Տուլարըն իւզէրինտէն կիտէ կիտէ պիր փէն-
չէրէ պուլուպ վէ աչըպ պիր խանէյէ կիրմիշ ,
վէ օրատան պաղչէյէ էնէրէք սապաճ օլմայա
պէքլէյէրէք , պիր սամանըգ իչինտէ օթուրմուշ

տուր , վէ պուլունտուղու մաճալ էպնիյէ թար-
ղնճա Տիչ պիր շէյէ պէնդէմէտիյինտէն , վէ
ատամ սէսի իլիթմէտիյինտէն , իքի թէրաֆա տօ-
լաշմագտա օլտուղու ճալտէ , այաղընտա չընղը-
րագ իլէ պիր ատամ կէզտիյինի կէօրիւպ եանընա
տօղընու կիտիպ , էկէր օ կէճէ քէնտիսինի օրատա
խըֆա իտէր սագլարսա եիւզ ֆրանգ վէրէճէյինի
վատ իթմիշ տիր :

Պուրատա կէօրտիւյիւ ատէմ , Վէլթանըն Եմ-
տուրէմ դասապասընտա , միւտիրլիյի վագթընտա
գուրթարմըշ օլտուղու արապաճը օլմաղիլէ , է-
յիտէն թանըյըղ — վայ էֆէնտիմ պապա Մատ-
լէն պու ճալ ու քէյֆիյէթ նէ^օ տիր , նէ^օ րիւզ-
կեար էստիտէ պուրալարա կէլտինիզ , վէ կիրիպ
չըգմասը չէթին օլան պէօյլէ պիր մաճալէ նէ
տուրէթլէ կիրտինիզ — տէյիւ սուալ վէ մէրգում
տախի — նէրէտէն կէլտիյիմի սօրմա պէնիմ իլէ
գըղըմըն գըղը օլան շու չօճուղու պիր կիւն օլ-
տուն շուրատա սագլա տէյիւ , — րիճա վէ իլթի-
մասընը թէքրար իլլէտիքտէ , մէրգում արապա-
ճը տախի — Խիւտա ալիմ տիր քի պէնիմ ճա-
յաթըմա սէպէպ օլտուղունուղտան , պիլմուգա-
պէլէ զաթընըզա պիր խըզմէթ իթմէտիսինի իսթէր ,
վէ սիզլէրի Տէր պիր աիւրլիւ ֆէնալըգտան էսիր-
կէր իտէմ աէ , նէ չարէ քի պու կէօրտիւյիւն մա-
ճալ , Փէյլէփուս մանասթըրը օլուպ , նիսայէ
մախսուս օլմաղիլէ , թայիֆէի րիճալըն տուխու-
լն պիլվիճուճ մէմուտ տուր ; պուրատա պուլունան
թայիֆէի նիսա թէրքի տիւնեա օլուպ , ախլամա
եազըն վագըթլարտա Տէր կիւն պու պաղչէյէ չը-

գարլար , վէ էրբէք օլտուղուժ ճիհէթլէ այա-
 դըմտա օլան չընդըրազըն սէսիսի իշիտիպ , պէնտէն
 գաչարլար վէ պիր մըգտար էլլէնտիքտէն սօղ-
 րա , ախշամ օլուճա շու կէօրտիլիւն սիյաճ
 փէրտէնին արգասընա չէքիլիպ կիլլէնիլլէր , վէ
 ճէմի զէմանտէ եիւզլէրինտէ նիգապ էլէ կէզէր-
 լէր , շնտի չըգրպ կէզմէլէրի վազթը եազընտըր ,
 շայէթ սէնի պուրատա կէօրէճէք օլուրլար իսէ ,
 իքիմլիզն տախի փըրանկայա կիտէճէ յիմիզ մու-
 ճագագա տըր , անճագ պու կիւնլէրտէ իշէրին-
 տէն պիրիսի խասթա վէ նաիւմիտ օլմասըլլէ ,
 էօլմէսի մէմուլտուր , պախթ ու թալէճին եարտըմ
 իտէրտէ օլ խասթա էօլուր իսէ , պիր գաչ կիւն
 անըն եաս վէ մաթէմիլլէ մէշըուլ օլուպ , պաղ-
 չէյէ չըգմայաճագլարընտան , պու միւտտէթ ի-
 չնտէ Քուզէթի պիր քիւֆէյէ գօյարագ , կիզ-
 լիճէ տըշարըյա չըգարմագ վէ տիլիզ թէյի-
 զէմին խանէսինէ կէօթիւրմէք պիւր շէյ տէյիւլ ի-
 սէտէ , աճ սէնի նասըլ իտէյիմ , շուրատան նէ
 վէճճ իլէ աշըրայըմ , ճէլէ պագալըմ ճէնապը
 ճագգ նէ կէօթէրիւր տէյի , — սէօճպէթէ խի-
 թամ վէրմէք սըրասընտա , պիրտէ պէօյիւք չան
 արալըգ արալըգ չալընմաղա , վէ խասթանըն էօլ-
 տիւյիւնին եաս վէ մաթէմ խասպէրինին էսէրինի
 իլան իթմէյէ պաշայընճա , մէրգուժ պաղչէպան
 վէ Վէլթան քէյֆիյէթի աղնամըշար տըր :

Մանասթըրըն միւտիւրէսի օլան րաճիպէ ,
 պաղչէպանը չաղըրըպ , խասթանըն էօլտիւյիւնիւ
 վէ պուճուճ տըշարըյա կէօթիւրիւրմէսի իշիւն ,
 փափասլար կէլէճէք իտէտէ , միւթէվէֆիյէի մէգ-

պուրէ տէրունի մանասթըրա տէֆն օլուճմասընը
 իլթիմաս վէ վասիյէթ իյլէտիյինտէ , ճէր քէստէն
 կիզլի օլարագ պուրայա կէօմիւլմէսի ճիհէթիլլէ ,
 տէրունի մանասթըրտա օլան մէրմէրլէրտէն պիրի-
 սի գալտըրըլըպ , գազընտըգտան սօղրա էօլէնին
 օրայա կէօմիւլմէսինի , վէ փափասլար թէրաֆըն
 տան կէթիլլէճէք թապութ պօշ գալմամագ
 իւզըլէ , տէրունինէ անըն թագլիտինտէ թաշ վէ
 թօրրագ գօնուլմասընը իֆատէ վէ թէֆճիմ իյ-
 լէտիքտէ , Վէլթանը մէյտանա չըգարըպ իսթէ-
 տիյի կիպի մուճագաղա իթմէքլիք սըրասընա կէլ-
 տիյինի , մէրգուժ պաղչէպան տէրք իտէրէք ,
 մէքիւր թաշ աղըր օլուպ պիր քիշի գալտըրա-
 մայաճաղընտան , վէ տըշարըտա գարընտաշը
 պուլընտուղուճտան պաճսիլէ , էկէրչի միւսաա-
 տէ օլուճուր իսէ , ճէլպ իտէճէյինի վէ պիրլէքտէ
 չալըլըպ , թաշը գալտըրաճագլարընը պէյան իթ-
 միշ իսէ տէ , — գարընտաշըմ տէտիյին առէմին
 կէթիլլէմէսինէ ճաճէթ եօգ տուր , գըղլարտան
 պիր գաշը եիւզլէրինէ նիգապ չէքիպ սանա եար-
 տըմ իթմէլէրինի թէնպիճ իտէրիմ — ճէվապը ի-
 լէ մէրգուճէ րուխսաթ վէրմիշտիր :

Վաղչէպան Վէլթանըն եանընա տէօնէրէք ,
 քէյֆիյէթի վէ րաճիպէ իլէ պէյնլէրինտէ կէ-
 չէն սէօճպէթլէրի պէյան վէ թագրիւր , վէ մէ-
 զարճը աճպապը օլմաղիլէ վէ իյշու էրէթի սէ-
 վէն պիր ատէմ օլտուղուճտան , էկէրչի պօշ գա-
 լաճագ թապութա կիթէր իսէն , մէզարճըյա պիր
 գաչ ֆրանք պախշիշ վէրէրէք մէյխանէյէ սա-
 վուշտուրաճաղընը , վէ օլ վագըթ թապութտան

չըզբայ խանէլէրինէ կիթմէք տաճա սուհուլէթլի
օլաճաղընը իֆատէ իյլէտիյինտէն , պիչարէ
Վէլժան տիրի տիրի թապուլթա կիրմէքլիյէ բաղը
օլմուշ , վէ ֆաղաթ էվվէլ էմրտէ Գուզէթին
չըգարըմասընը բէճա իյլէմիշ , վէ մէրգուլ տէր-
հալ մեզպուրէյի պիր քիւֆէյէ սօգուլ , վէ իւ-
զէրինէպիր մըգտար զալզալթա զօյարագ , թէյի-
զէսինին էվլէնէ կէօթիւրիւկ կէրի տէօնմիւշտիր :

Օ) Կիւն մէրգուլ պաղչէպան վէ գըզար
մարիֆէթլիւրիյլէ , տէրունի մանասթըրտա օլան
մէրմէրին պիրիսինի գալարըրայ , էօլէն բահպէ
օրայա կէօմիւրմիւշտիր , էրթէսի կիւնիւ փա-
փասլար կէլիպ թապուլթու կէօթիւրմիւշտիր իսէլէր
տէ , անճագ պունլարըն կէրի չէքիլմէլէրի ճի-
հէթիյլէ իչէրի կիրիլմէյիպ , միւթէվէֆիյէնին
էօյիւսիւ դօնմագ իւզըն , մեզքիւր թապուլթա պիր
հայի մահալէ դօնուլմասընտան , մէրգուլ Վէլ-
ժան հէմէն թապուլթուն իչէրիսինէ կիրիպ եաթ-
մըշ , վէ նէֆէս ալմագ իչիւն պիր իքի տէլիք
աչմըշ տըր :

Թապուլթու մէզքիւր , արապայա դօնուլուպ ,
փափասլար բէսմի էլպիսէլէրինի կիւմիշ օլտուգ-
լարը , վէ քիլիսէ չօճուզլարը մէվճուտ օլան ճէ-
մահթըն էլէրինտէ մօմլար հանտըղը հալտէ ,
մեզարա գատար կէօթիւրմիւշտիր տիր : Պաղչէ-
պան , տօսթու օլան էսկի սէրիսօշ մեզարճըյը
օրատա կէօրէմէտիյինտէն , պէրիքիինէ սուալ իյ-
լէտիյինտէ , օն կիւն էվվէլ էօլմիւշ օլտուղու-
նուն խապէրինի ալտըղընըն իւզէրինէ , պէրա-
պէր մէյիսանէյէ կիտիպ պիր մըգտար էյլէնմէ-

լէրինի թէքլիֆ իթմիշ , վէ մեսարիֆինի քէնտի
չէքէճէյինի սէօյլէմիշ իսէ տէ , եէնի մեզարճը
ինատճը պիր ատէմ օլուպ , — էյլիք իտէճէք
իսէն , մէյիսանէտէ սարֆ իտէճէյին ազճէյի
պանա վէր , տօգուլ էվլատըմ վար օնլարըն
նաֆագալէրինէ մետար օլուր , վէ էօյլէ սէրիսօշ-
լուք էթմէք վէ փարալարը չիւրիւթմէք պէնիմ
իշիմէ կէլմէկ — տէյիպ , հէմէն թօպրագլարը
թապուլթուն իւզէրինէ քիւրէքլէմէյէ պաշամըշ
տըր : Պու սէօհպէթլիւրի Վէլժան թապուլթուն
իչինտէ իշիթմէքտէ օլտուղունտան , մեզարճըյա
սէօղ թէսիր իթմէյիպ տիրի տիրի կէօմիւրմէճէք
օլտուղունու հիսս էտինճէ , հայաթընտան դաթի
ուսուտ իյլէյիպ հէման պայըմըշ , վէ պաղչէ-
պան տախի քէնտի հայաթընա սէպէպ օլան Վէլ-
ժանէ էյլիք իտէճէք եէրտէ , ագսիսի վէֆաթը-
նա սէպէպ օլտուղունու թէֆէքքիւր իլէ շալըր-
մըշ տըր : Օ) սըրատա պաղչէպան մեզարճընըն
ճէպիստէ օլան թէզքիւրէյի չարփըպ , վէ օնուն
մեզարճը օլտուղունու ինքեար իտիւպ , պիր թա-
զըմ մաղաթա իհտասը իլէ , օն պէշ Փրանը ճէ-
րիմէ վէրմէսի լաղըմ կէլէճէյինին պէյանը իլէ ,
թէզքիւրէյի պուլմագ իւզըն պունու խանէսինէ
սավուշտուրուպ , վէ մեզարըն իչինէ էնիպ , թա-
պուլթուն գափաղընը աչմըշ իսէ տէ , Վէլժանը
պայղըն պուլտուղունտան թէլաշ իթմէքտէ ի-
քէն , ըիւզկեսար ալըպ թէնէֆֆիւս իթմէսինտէն ,
Վէլժան կէօղիւնիւ աչմըշ , վէ հէմէն աղը պա-
շընա կէլիպ , գալբըպ աըշարըյա չըգմըշ տըր ,

պունուն իւզէրինս իբիսի պիրլեքտէ , մէզարը
 գաբատըպ հէմէն կէրիյէ տէօնմէլէրինտէ , եօլտա
 մէզարճըյա ըասթ կէլտիյիսաէն , պէն օ իշի պի-
 թիրտիմ վէ սէնի զահմէթտէն գուրթարտըմ տէ-
 յիւ մինսէթ եիւքլէթմիշ տիր , վէ Վէլժանը
 Գուզէթին պուլունտուղու խանէյէ կէօթիւ-
 րիւպ , պիր իքի կիւն արամ վէ իսթիրահաթ իյ-
 լէմէլէրինսի , վէ սօղըա պիր չարէսիսի պուլուպ
 հանընա ալաճաղընը պէյան իլէ քէնտիսի մա-
 նասթըա կիթմիշ տիր :

Ե Է Տ Ի Ն Ճ Ի Փ Լ Ս Լ

Վէլժան , պաղչէպան իլէ Փէյդէնդուս մանասլըընա
 իլէմէն , Գապէլէն ասնի պէրտըր արասը , Փարնս մե-
 լեպէրտանը թէնթօրմանն մադուսթիլէրէ վէճալը , վէ
 մախոսն Սարեօսա զապէլէն , վէ արեպէն Սար-
 եօսն խանէպնտէն լարա իյլէմէն , վէ Արգանդուր
 պաղչէպնտէն իլէլըր իսէն , Վէլժան իլէ պէրտըր արասն
 Գապէլէն բասլէ կէլէպ , մադուսթիլէն արագ իլէմէն ,
 Սարեօսան օլուրպուսըն խանէրէ , օրտանըն էտանըն-
 ասնի գօշըն թէնթօրտէն , վէ արեպնտէն ասպըլ չարընը-
 վէ մանսիլէրէն խանճըլըթ իտէպ , Փարը հալէրէ , վէ
 Վէլժանըն չէն արեպնտէն էյլէպնտէն էյլէպնտէն ,
 պոնտըրն էլէրէն չէօթիլէրէ , վէ Սարեօսան
 թէնթօրտէն չէնթիլէրէ զանդ իլէմէն , ինտայիլ մըր-
 գոս թէնթօրտէն վէ ըիթիլէրէնտէն ասնդ օ իլէթիլ օ-
 լուպ , մահպուս իլէ օլուրտանտըր :

Սէրգում Պաղչէպան Վէլժանըն պաղչէ-
 պանըգ զէնաաթընտա մէհարէթինտէն , վէ գա-
 ընտաղը օլուպ պաղչէնին իմարընա պիրլեքտէ
 ղայրէթ իտէճէթլէրինտէն պահիլէ , գապուլ օ-
 լունմասընը մանասթըրըն միւտիրէսի օլան ըա-
 հիպէյէ իլթիմաս գապուլ օլունմասընտան նաշիլ
 կէլիպ քէյթիյէթի Վէլժանա իապէր վէրմիշ վէ
 այաղընա չնգըրագ թաղըպ մանասթըրա կէօ-
 թիւրմիւշտէր :

Պիր իքի կիւն սօղըա , Գո ղէթին տախի

կելիպ խրղմեթ իյլէմէսինէ , րահիպէի մուսաիլէյ-
 հա թէրաֆընտան պիր եօլ իլէ բուխսաթ թահ-
 սիլ իթմիշ տիր , Վէլթան պաղչէյէ կիւզէլճէ
 պագտըլընտան , պէշ ալթը այ զարֆընտա պաղ-
 չէյի լայըգը իլէ մամուր իյլէմիշ օլտուղունտան
 մատա , ախլագ վէ էթվարը տախի մապուր
 վէ մէթհէ շայեան պուլունմաղ իլէ , ճիւմլէսի
 պուլտան մէմնուն օլմուշ , վէ իւչ տէօրթ սէնէ
 օրատա դալմը շ տըր :

Մանասթըրտա պուլունտուղու միւտաէթճէ
 տըշարըյա չըգմատըլընտան , վէ պիր եէրտէն
 մաաղը օլմատըղը հալտէ , Վուզէթէ ագճէ իտէր
 հէտիյէլէր վէրտիյինտէն , մանասթըրտա պու-
 լունան գըղար , պու ատամ պիր եէրէ չըգմաղ
 վէ քիսէտէն պիր փարա ալմաղ իքէն , Վուզէ-
 թէ կէթիքտիյի հէտիյէլէրէ փարա եէթմէղ պու-
 նու նէրէտէն պուլույօր տէյիւ թաաճիւպ իտէր-
 լէր , վէ պիչարէ Վէլթան տախի , պուլունտու-
 ղու մահալտէն պաղա , տիւնիա եիւզիւ կէօրմէ-
 յէրէք , օրատա քէմալը սըգընթը իլէ վագըթ
 կէչիքիք իտի :

Փարիս ահալեօինտէն , զէնիին վէ միւթէպէր
 ժէլնօրման նամ քիմէսնէ , էօթէտէն պէրու
 գրալ թէրաֆտարըլընտան օլարագ , պիրինճի
 Վարօյէօնուն խասիմլէրինտէն իքէն , մէրգու մուն
 տամատը պուլունան զաթ , միւշարիլէյհին թէ-
 րաֆտարըլընը իլթիգամ , վէ պիր արալը քէն-
 տիսինէ չաթըպ , վէ մայէթինտէ եամլէրը հարպ
 օլուպ , օնուն միւրատը վէ էմրի իլէրի վարմա-
 սընա սայ ու իգտամ իտէրէք , միրալայըգ բութ-

պէսինի վէ պարօնլուգ իւնվանընը հաիզ օլմուշ
 օլտուղունտան , պիթթապի գայըն փէտէրի իլէ
 պէյնլէրինտէ ույուշամատըղարընտան , այրը-
 մալարը լաղմ կէլիպ , մէրգում , գըղընը միրա-
 լայը մուսաիլէյհտէն թէֆրիգ իթտիրմիշ , վէ
 պունտան հասըլ օլան թօրնու Մարեօս իլէ քէ-
 րիմէսինի եանընա ալարագ , հէր պիր լէվաղի-
 մաթլարընը , կէրէք եէյէճէք վէ կէրէք էպի-
 սէլէրինին մէսարիֆինի քէնտի իւզէրինէ ալմըշ
 տըր :

Պիր աղ զէմանտէն սօղրա միւշարիլէյհին
 իգպալի ագսինէ թէպտիլ օլտուղու էանտէ , մի-
 րալայը միւմաիլէյհ տախի թագաիւտ օլարագ ,
 թախսիս օլունան մաաղ էմրը իտարէսինէ տէ-
 րէճէի քիֆայէտէ օլամամատըլէ , հէր նէսի վար
 իսէ սաթըպ սավըպ սարֆ իթտիքտէն սօղրա ,
 պիր կիւն խասթալանմըշ , վէ օղու մէրգում
 Մարեօսու եանընա ճէլպ իլէ , էմլագ վէ էմվալը
 մէվճուտէսինի թիւքէթտիյինտէն , քէնտիսինէ
 պիր շէյ գալմայաճագ իսէտէ , վագթը իլէ հաիզ
 օլտուղու պարօնլուգ իւթպէսի օլունան գալա-
 ճաղընտան , վէ սարըն փօլթիգաօր տէյիլըլը
 իսէ , պունուն իլէ կարայաճաղընտան պահս իլէ ,
 պէրաթընը թէսլիմ իտիւպ , կիւզէլճէ սագլա-
 մասընը , վէ թէնարտիյէ նամ չավուշ , ապէր-
 լիյի էսնատընտա հագըրտա պէյիւք ֆէտա-
 քեարըգ կէօթէրմիշ , վէ քէնտիսինի աղիմ պիր
 թէհլէքէտէն գուրթարմըշ օլտուղու հալտէ , է-
 լի տէյիպ , մէրգումէ եօլունտա պիր միւքիաֆաթ
 իտէմէտիյինտէն , շու քէյֆիյէթ խասթընտա

զալարագ , իլէրիւտէ գուարէթ սահիպի օլապիւ-
լիւր իսէ , մերգուժէ պիր էլլէք էլլէմէսինի վա-
սիլէթ իտէրէք վէ տուարընը էտիպ , բուհուհու
թէսլիմ իթմիշ տիր :

Մերգում Մարեսու , պերաթը մէգքիւրու ա-
լըպ , փիւր սուրուր իլէ , տէտէսինէ կէօթիւ-
րիւպ կէօթէրէրէք , վէ էկէրչի պապասընտան
քէնտիսինէ մալ վէ էմլապ գալմամը շ իսէտէ ,
պէօլէ պիր բութպէի միւթէպէրէ ինթիգալ
իթտիլինտէն , ինտինտէ նօգուտ՝ վէ էմվալը քէ-
սիրէյէ մուրաճճահճ օլտուղունու իֆատէ էլլէ-
տիքտէ , էխթիլար , թօրնունուն պու էֆքեար-
տա օլտուղունու , վէ փէտէրինին փօլիթիգասը-
նա մէյլ իթտիլինի կէօրիւնճէ , ճանը սըգըլըպ
պէրաթը մէգպուրու երթըպ աթմասընը , վէ պիր
տահա կէրէք պունու վէ կէրէք փէտէրինի , եա-
նընտա լիսանընա ալմայըպ , քէնտիսինին կէօ-
թէրտիլի փօլիթիգա Խօլունտան այրըմամասընը
սէօլէմիշ , վէ Մարեսու տախի պապասընըն վա-
սիլէթինի պիր վէճճ իլէ թէրք իտէմէյէճէյինի
պէյան էլլէմիշ օլմաղիլէ , պէյնլէրինտէ տէօ-
նէն սէօհպէթ վէ մարազա օլ տէրէճէյէ վասլ
օլմուշտուր քի , քէսիլիլիպ էխթիլար պիր տա-
հա սէմթինէ ուղբամամապ իւզըէ , Մարեսու
խանէսինտէն թարտ էլլէմիշտիր , վէ մերգում
իսէ օն հէտի եալընա կիրիպ , պիր մըգտար օ-
գուլուպ եաղտըղընա վէ քիթապէթ թահսիլ
իթտիլինէ մէպնի , ալթմը շ եէթմիշֆրանք մասշ
իլէ թիւճճարտան պիրինին եաղըճըլըղընա կիրէ-
մէք , վէ վազըթ պուլտուղճա ալօգաթըլը ուսու-

լինի թահսիլ իթմէք իւզըէ , պունա մախսուս օ-
լան մէքթէպէ տէվամ էլլէյէրէք , վագթընը
կէչիւրմէքտէ իսէտէ , ալարը մասշ պիր վէճճ իլէ
էմըր իտարէսինէ վաֆի օլմատըղընտան , ալըրը
զարուրէթէ տիւչար օլտուղունու էխթիլար խա-
պէր ալտըղընտան , վէ զաթէն մերգուժէ ալըրը
մուհասպպէթի օլմասըլլէ , մուղայիգա չէքմսինի
խթէմէտիլինտէն , ալալըգտա թէրաֆընա խարճ-
լըգ կէօնտէրիր , վէ էֆքեարընը տէյիլմէսիլլէ
եինէ հանընա կէլմէսինի , սայըր վասէթալէր իլէ
պէյան իթտիլիր իտի իսէտէ , էխթիլար քէնտի-
սինի պիրայըր հագգ թարտ էլլէմիշ , վէ հագ-
գընտա սուգ մուամէլէ կէօթէրմիշ օլտուղուն-
տան վէ զէյատէսիլլէ գըրըլտըղընտան , էխթի-
լարըն նէ աղճէսինի գապուլ իտիւպ , վէ նէտէ
խանէսինէ կիթմէյէ բազը օլուպ , քէմալը ֆագը
ու զարուրէթէ թէհամմիւլ իտէր իտի :

Մերգում տէֆը էլէմ ու քէտէր իչիւն ,
պազը կիւն ախլամ իւզէրլէրի ֆարիստէ վագը
լուգսէնպուրգ նամ պաղչէյէ կիտիպ կէզմէյի վէ
տէֆի զամ օլմայը ատէթ իթմիշ , վէ հէր կիտիլ-
տէ պաղչէնին քէնարընտա , օն տէօրթ օն պէշ
եալընտա պիր տուլթէրի փէրի փէյքէր քի զամ-
զէի ճատու ֆիրիպի նալանսազը ազլ վէ շուուր ,
վէ շիվէի աիլուպասըր րէվնազիքէն պաղարի հիւր
աիւր , էխթիլար պիր ատամ իլէ օթուրուպ
իւլֆէթ , վէ հիչ քիմսէյիլէ կէօրիւլմէյէրէք ,
քէնտի ալէմլէրինտէ սէֆա վէ բահաթ իթմէք-
տէ , վէ մէգպուրէ հանընտա օլան էխթիլարա ,
ալըրը թասպիմ վէ բայէթ էլլէմէքտէ օլտու-

ղունու կէօրիւպ , վէ մեզպուրէյէ տիգգաթլապ
պագտորգճա , գալպինտէ պիր ալագա վէ մու-
հապպէթ հասըլ օլուպ , արթըգ հէր ախշամ
պաղչէյի մեզպուրէ տեվամ իթմէյէ , վէ մեզ-
պուրէյէ ուզագտան իհալէի ինզար միւթէհսի-
րանէ իթտիքճէ , աջ ու մուհապպէթի արթմա-
յա պաշամըջ . վէ կիտէ կիտէ , եէմէք , իջմէք
վէ ույգու վէ սայըր հուզըրու քէնտիսինէ հա-
րամ իլէմիշտիր :

Իշթէ Մարեօսուն ազու Ֆիքրի , պիր եօ-
լունու պուլուպ , մահպուպէսիյլէ քէսպը իւլ-
ֆէթ վէ մուհապպէթ իթմէյէ մասրուֆ , վէ պու-
խսէ իւսթիւնիւ պաշնը տիւզիւպ , օլտուգճա
պիր քիպարգատէ հիյէթինէ կիրմէյէ մեվգուֆ
օլտուղունտան , հէր նասըլ իսէ պին սըզընթը
իլէ պիր գաթ էլպիսէ թէտարիք իտիւպ , հէր
ախշամ մեզպուրէնին ճիվարընտա սօլաշմագտա ,
վէ պագէն ավտէթլէրինտէ արգալարընա տախի
տիւշիւպ , խանէլէրինէ գատար կիթմէքտէ , օլ-
մասըյլէ , էսթիյար մասլահաթը աղնայըպ ,
պաղչէյէ կիթմէքտէն քէսիլտիյի միսիլ իւ , խա-
նէսինի տախի տէյիշտիրմիշ , վէ Մարեօս , մէյուս
իւչ պէշ ախշամ մահպուպէսինի պաղչէտէ
կէօրմէտիյինտէն , սապր ու թէհամիւլիւ թիւ-
քէնիպ , հէր նասըլ օլուր իսէ օլուն , խանէլէ-
րինէ կիտէր կէօրիւրիւմ տէյէրէք , պունլարըն
սաքին օլտուգլարը խանէյէ կիտէրէք , էվ սա-
հիպինտէն սուալ իթտիքտէ , մզպուրէ օրթա
հալիճէ էսթիյար պիր ատամըն թօրնու օլա-
րագ , էվին իւսթ գաթընտա քիրա իլէ օթուր-

մագտա իտիլէր իսէ տէ , պիր գաչ կիւն էվմէլ
պաշգա մահայլէ թաշնտըար . վէ կիթտիքլէրի
մահայլի պիլէմէմ տէյու ճէվապ վէրմիշ օլտու-
ղունտան , Մարեօսուն ազը պաշնտան կիտիպ ,
պէլքի մահպուպէմէ պիր մահալտէ րասթ կէլիր ,
վէ միւշահատէյի ճէմալիյլէ , աթէշը տիլի սու-
զանըմը թէսքին իտէրիմ տէյէրէք , Փարիս սօ-
գագլարընը տուրմայըպ կէզէր իտի , միւտտէթը
մէտիտէ պունլարտան հիչ պիր էսէր կէօրէմէ-
յիպ Ֆագաթ պիր կիւն մահպուպէսինին եանըն-
տա պուլունան էսթիյարա թէսատիւֆ իտէրէք ,
ահվալի տէյիշմիշ վէ էլպիսէսի էսկի ատէթա
պիր րէնչպէր դըյաֆէթինէ կիրմէլ օլտուղու-
նու կէօրիւպ , պունուն պիր ֆէլաքէթէ ուղրա-
տըղընը աղնամըշտը :

Մարեօս գըշ մեվսիդնտէ պիր կիւն , խա-
նէսինէ կէլիր իքէն , քէօշէ պաշնտա լագըր-
տը իթմէքտէ օլան փէզմիւրտէ գըյաֆէթ ,
Ֆագըրէ իքի գըզ քէնտիսինի կէօրտիւքլէրի
կիպի , սավուշմուշ վէ օ արալըգ էսկի պիր
ճիւզտան տիւշիւրմիւշ օլտուգլարընտան , մը-
գում արգալարընտան կէլիպ ճիւզտանը ա-
լարագ , քէնտիլէրինէ վէրմէք իւզըէ չաղըր-
մըշ , վէ պիր ազ կիթմիշ իսէտէ , պունլարը
պուլամատըղընտան խանէսինէ կէօթիւրիւպ աչ-
տըղընտա , իչինտէն տէօրթ թանէ մէքթուպ չը-
գըպ , մէալէրի սահիպի իմզանըն գագագէտէ վէ
տիւշարը գարուրէթ վէ միւզայիգա օլտուղուն-
տան , վէ չօք էվլատ ու այալինտէն պահս իլէ ,
պագի ահպալարընտան խանէի նագտիյէ թա-

լից իւրթիւնստէ պուլուկնաուղու պիր մըգտար քիւֆիլի փէքսիմէտի , թաթը թաթը եէյէրէք չըզըպ կիթմիշ տիր :

Մարեօս պուկարըն կիրիֆթար օլտուղու , ֆագր ու իճթիյաճա , գըզըն զէրաֆէթըլու վէ գարըչըգ սէօճպէթըլէրինտէն , տիւղիւնճէյէ վաւըպ վէ քէնտի չալինի ունուտուպ , մէյուսէն չէմէն այաղընըն ալթընա պիր սանտալըյէ դօյաւրագ , գօմըուլարընըն հանի պու գըզըն պապա վէ վալիտէսիյլէ , օթուրտուղու օտայը , տիվարտա օլան պիր շքեաֆտէն սէյը իյլէտիքտէ , օտանըն չէր նէ դատար իբի իւչ փէնչէրէսի վար իսէտէ , ճամլարը քիրլի վէ էօրիւմճէք թուլթմուշ վէ թավանըն պիր թէրաֆը չէօքմիւշ , վէ սըվալար տէօքիւլմիւշ վէ սիւփրիւնթիւ վէ սաւըր փիսլիք էթրաֆը ալմըշ օլտուղունտան , օթուրուլմաղ տէրէճէտէ պիր խարապ եէր օլտուղունու , վէ օրթա եէրտէ եանմագտա օլան պիր փարչա աթէշին գարըսընտա ինսան գըյաֆէթինտէն չըգմըշ , պէլի իբի դաթ օլմուշ գօրգունճու պիր չիյէթտէ պիր շխսըն , վէ էօթէ թէրաֆտա կէնճըք չալինտէ էսթիյար սիւրէթինի պաղլամըշ , վէ պիր չուլ փարչասընա պիւրիւնմիւշ պիր գըզըն սօուգտան թիթրէմէքտէ օլտուղարընը կէօրտիւքտէ , քէնտի չալինէ թէչէքքիւր իթմիշ տիր :

Շախսը մէրգուլուն հանընտա քիթապ շէքլինտէ պիր թագըմ քեաճատ փարչալարը իլէ , պիր չօգգա գալէմ վէ աղզընտա պիր չուպուգ տուրմայըպ իշմէքտէ , վէ ֆագր ու իճթիյաճ

տան կէօրտիւքըլէրի տէրտ վէ միւնէթտէն շիքեաւէթ , վէ տիվարտա սարմըշ օլան պիրինճի Մարօլէննու սիւրէթինէ պագարագ , շու ալէմտէ պէյնէլնալը միւսավաթ օլմնտըղը կիպի , տիւրէթտէ տախի օլմայաճաղընը զէնկին վէ ֆուգարանըն մէղարլարընտա օլան ֆէրգըլէրի տիւշիւնէրէք , միւշարիլէյ ին վագթընտա նայիլ օլտուղու լուլթ վէ բաճաթը նապլ վէ բիվայէթ իլէ մըրըլտանմագտա իքէն , հիւղիւ վէ սաւլարը գըրմըղը , շիման վէ թախմինա գըրգ եաղընտա գատար պիր գարը իչէրի կիրիպ , շախսը մէրգուլու խիթապէն , չիչ պիր իշ կէօրմէյիպ պաթալէթ վէ սիւֆիլիյէթէ վէ էօթէյէ պէրիւյէ տիւրիւ տիւրիւ եալանչըլըգ իլէ մէքթուպլէր եաղըպ փարալարը կէթիւրտիպ չաղըր եէմէյէ ալըշարընը , վէ քէնտիտի իչէրտէն վէ գօճասը օլաճագ շախս տըշարըտան չալըչպ չապալասաւար , էլպէթ շու չալը սէֆալէթտէն գուրթուլաճագլարընը եատ ու իրատ իլէ պաղընա դագարագ սէյլէմէքտէ իքէն , պիրտէ պիր իբի սաաթ էլվէլ քէնտի օտասընա կէլէն գըզ , քէմալի թէլաշ իլէ իչէրի կիրիպ , չէր կիւն քէնտիլէրինէ սատագա վէրմէքտէ օլան էսթիյար ատէմ հանընտաքի գըզը իլէ , արապայա օթուրուպ քէնտիլէրինի զէյարէթէ կէլմէքտէ օլտուղունու պիւտիրալի անտէ , շախսը մէրգուլուն չըրո ու թամաը միւշէտտէտ օլարագ , պէճէյ գարը շու աթէլին իւզէրինէ սու տէօքտէ սէօնտիւր , վէ շու իսկէմլէյի վէ փէնչէրէնին ճամլարընը գըր կէլէր տէտիքտէ , զէվճէսի մըղուրէ , ատամ սէն տէլի

մի օլտոնն աճապա պու զարարլարը իսթիյար վէ
 իրթիքեհայէ սէպէպ նէ տիր տէյու սուալ վէ իս-
 թիֆսար , վէ պու տախի պիղէ կէլէճէք միսաֆի-
 ըիմիզ հալնմիլն նէ գատար մաղտուր վէ փէրի-
 շան կէօրսէ , օ գատար զնյատէ բահմ վէ շէֆա-
 գաթ իտիւպ , չօգ սատագա վէրիր տէյու հիլէ-
 սինի աշեքեար իյլէտիքտէ , գըզըն պիրիսի հէման
 ճամա պիր եումրուգ վուրուպ գըրմըշ վէ էլն եա-
 րալանմըշ օլտուղընտան , աղլամաղա պաշա-
 մըշ , վէ պապասը իսէ , աղլա գըզըմ աղլա սա-
 նա տիւրլն եէմէքլէր վէ եէֆշէր ալըրըմ տէ-
 յի , մէսրուր օլմաղա պաշամըշ , վէ գալգըպ
 սանտալիյէնին սամանլարընը տըշարը չըգարմըշ
 վէ աթէշի սէօյիւնտիւրմիշ տիր :

Սատագա վէրէն էլսթիյար , եանընտաքի
 գըզ իլէ կէլնպ հէման օտայա կիրտիյի վէ պուն-
 լարըն հալնի կէօրտիւյիւ անտէ , էվլէլ էմրտէ
 կէօթիւրտիւյիւ ֆանէլա վէ չօրապ կիպի պիր
 գաչ փարչա էսվապը պունլարա վէրմիշ , վէ
 շախսը մէրգում իսէ պունուն Մօնֆէրմայիլ գա-
 ըիյէտինտէ խանճըլըգ իտէր իքէն , ֆուգարա
 շէքլնտէ կէլնպ վէ պին պէշ եիւզ ֆրանք վէ-
 ըիպ , եանլարընտա օլան Քուզէթի ալմըշ օլան
 ատամ օլտուղընու , վէ եանընտաքի գըզ Քու-
 զէթ իտիւկինի գըսվէթինտէն աղնամըշ իսէտէ ,
 սէսինի չըգամայըպ , հէման ֆագըրը հալնտէն շի-
 քեայէթէ պաշայըպ , վէ օտա սահպիլնէ ալթ-
 մըշ ֆրանք պօրճու , էքմէքճի վէ քէօմիւրճիւյէ
 վէ սայիրէյէ պիր օ գատար տահա տէյնի օլ-
 տուղընու , վէ օտանըն լճամլարը գըրըգ օլմաղ

իլէ , վէ գըզընըն էլնտէ պիր ֆէնա չըպան չըգ-
 մաղ իլէ , անլէր իչլն մէսարիֆէ միւհթաճ պու-
 լընտուղընու պիլ պէյան , քէնտիլէրինէ իհսան
 պույրուլմասընը նիյալ իյլէտիքտէ , մէրգում
 էլսթիյար քիւչիւք գըզը մէքթէպէ , վէ պէօյիւք
 գըզը խասթախանէյէ խըզմէթքեարլըղա վէրիպ ,
 վէ հէր նէ թէրաֆա պօրճլարը վար իսէ կէօս-
 թէրիլտիյի հալտէ վէրիպ , վէ պունլարը պու օ-
 տատան չըգարըպ իսլահը հալլէրինէ դայրէթ ի-
 տէճէյինի , վէ ախշամա կէլէճէյինի վատ , վէ
 պէշ ֆրանք վէրիպ կիթմիշլէր տիր :

Վէ տիվարըն շիքեաֆընտան պունլարըն հա-
 լնի կէօգէթմէքտէ օլան Մարիօս , պիր թէրաֆ-
 տան շախսը մէրգումուն էթվարը միւթաաճիւ-
 պանէսինէ պագամգտա , վէ պիր թէրաֆտան
 տախի սալիֆիւլզըք խայրեսահ էլսթիյարըն եա-
 նընտաքի գըզ , Վուգսէնպուրգ պաղչէսինտէ կէօ-
 ըիւպ ալագա իտէրէք դայպ իթտիյի գըզ օլտու-
 ղընու պիլէրէք , շալըրըպ հայրան օլտուղու
 հալտէ , արապա թութմաղա փարասը օլմատը-
 ղընտան , պունլարըն մահալինի թահգիպ իթմէյէ
 արապալարը արգասընտան եահան գօշմայա պաշ-
 ամըշ իսէտէ , կէթիչէմէտիյինտէն եօրուրուպ վէ
 ագըլ տօլանըպ սէրսէմ հալնտէ օտասընա տէօն-
 միւշ , վէ սատագա վէրտիյի գըզը օրատա կէօր-
 մէյիլէ , էլսթիյարըն էվլնի սօրմուշ իսէ տէ լա-
 յըգըլ պիր ճէվապ ալամատըղընտան , միւպթէ-
 լայի ֆիքը ու խայրէթ օլտուղու հալտէ , կինէ
 մէղքիւր տէլէքտէն գօմշուլարընըն հալլէրինէ ,
 իհալէի նազարը տիգգաթ իյլէմիշտիր :

Փէտէրլէրի օլան շախսը մէրգում, պու էխ-
թիյար Կանընտաքի գըզ Գուզէթ օլտուղուհու
վէ քէնտիլէրի Կանընտա սէֆալէթ չէքմէքտէ, վէ
գըզարը օլ վազըթ նազ ու նիմէթտէ, վէ օ
պունլարա Խըզմէթ իյլէմէքտէ իքէն, շիմտի ագ-
սինի միւշահէտէ իթմէսինի, զաթընա մախսուս
օլան վէ իգրահ իտիլէճէք գըսգանճըզ մէշըէպի իլէ
հասէտ վէ ըիգապէթի պիր վէճհ իլէ գայիլ օլ-
մատըղընը պէյան իլէ, պիր չարէսինի պուլուպ
վէ մուգավէլէ իյլէտիյի տէօրթ արգատաշ իլէ,
պունլար ախշամ կէլտիքլէրի հալտէ, սըգըշոր-
ըպ սօյաճաղընը վէ պէլքի էխթիյարը էօլտիւ-
րէճէյինի, գըզարընը տըշորըյա գօլտուգ-
տան սօղրա, գարընընա նագլ ու հիքեայէ իյ-
լէմիշտիր :

Մարես շախսը մէրգումուն, էյիլէ քէօ-
թիւլիւք իթմէյէ օլան նիյէթը ֆասիտէսինէ վա-
գըֆ օլտուգտա, միւթաաճիւպ վէ Գուզէթէ ա-
շըգ օլտուղուհուտան շախսը խապիսի մէրգում,
թասավլուրուհու ֆիլիլէ չըգարաճագ օլուր իսէ,
պէլքի մէզպուրէյէ տախի զարար օլուր միւթա-
լասար իլէ միւթարապ վէ բահաթսըզ օլուր իտի :

Շախսը մէրգում, միւայյէն վէ մէտէաքեար-
լէրի օլուպ, հէր վազըթ քէնտիսինէ վէ գըզա-
ընա վէրտիյի սատագա իլէ կէլինմէքտէ օլ-
տուգլարը խայրխահ ատամա, սուի գաստ նիյէ-
թինէ տիւլուպ, Փարիսին սապըգալը կիրուհին-
տէն տէօրթ նէֆէր հայտուլարա, ախշամ դա-
րանըղընտան սօղրա օտաարնա պիրէր պիրէր կէլ-
մէլէրինի թէնպիհ իթաիքտէն, վէ նէ վէճհ իլէ

հարաքէթ իտէճէքլէրինէ գարար վէրտիքտէն, վէ
նիմէթիյիլէ միւթէնաամ օլտուղու զաթըն վէր-
տիյի պէշ ֆրանքտան, պիր ֆրանք իլէ ըսըն-
մագ իւզոն քէօմիւր, վէ տէօրթ ֆրանք իլէ տա-
խի պիր գամա ալտըգտան սօղրա, պիր տէմիր
քիւսկիւ իլէ խանէսինէ կէլմիշտիր, վէ չօճուգ-
լար գարնըմըզ աճ տըր աէյիւ չըղըշարգլարըն-
տա, գըզարըմ զէնկին օլմագլըղմըզն վագթը
կէլտի, շիմտէն սօղրա կիւզէլ կիւզէլ խանէլէր,
վէ ալա ճանֆէս ֆիսթանլար, վէ արապալար ի-
լէ սէյրանկիհահէ կիտիպ կէլմէլէր, վէ աիւրիւ-
տիւրիւ նէֆիս թասմլար սիզին իչիւն, վէ շու-
էխթիյարըղտա զէվզ ու սէֆա իլէ վազըթ կէ-
լիւթէք պէնիմ իչիւն տիր, հէլէ պու կէճէ շու-
միլիօն սահիպի հէրիֆէ էտէճէյիմի պէն պիլիքիմ,
տէյու, կէթիրտիյի տէմիրի աթէշին իչիւն սօգ-
մուշ տուր :

Իշթէ Մարես պագմագտա օլտուղու տէլք-
տէն, պունլարըն իֆատէլէրինի իսթիմա՝ իտիւպ,
նիյէթը խաֆիյէ վէ իճրասընա թէլէպպիւս ի-
տէճէքլէրի խապասաթը քէրիհէլէրինէ, քէսպը
վուզուֆու թամ իյլէտիյինէ, վէ էխթիյարըն
Կանընտա կէօրտիլիւ գըզա ալըգ օլարագ, պուն-
ճա զէմանտէն պէրիւ զայպ իթտիյի հալտէ, պու-
տէֆա թէսատտիւֆէն օլարագ կէօրիւշ իքէն,
պէօյլէ պիր խայընըն գուրտուղու տօլապ վէ ֆի-
սատ, պունա սէտտը մումանաաթ օլաճաղընա
վէ պէլքի շու սըրատա գան տախի տէօրիւլէ պի-
լէճէյինէ մէպնի, քէյֆիյէթի փօլիս մէմուրլէ

րինէ խապէր վերիպ , շու զաթըն վարթաի հէ-
 լաքտէն խելասընը թէսավիւուրլէ , հէման օտա-
 սընտան չըզրպ զապթիյէ մերքէզինէ ազիմէթլէ ,
 պիրինճի մէմուր օրատա եօղ իսէ տէ , իքինճիսի
 օրատա օլտուղուճու վէ պիր իֆատէսի վար իսէ
 օնա սէօյլէմէք լազըմ կէլտիյինի թէսավիւուր իլէ ,
 իչէրի կիրիպ քէյֆիյէթի թաֆսիլէն հիքեայէ
 էյլէմիշ տիր :

Մէմուրի մուճաիլէյճ , իսմիմ էիւզ պաշը
 ձապէր տիր , քէյֆիյէթէ եանի տէտիյին օտա
 սահիպինին խըրսըզ եաթաղը օլտուղունա մա-
 լիւմաթըմ վար տըր . շիմտի պիր թազըմ զապ-
 թիյէ իլէ սէնին օտանա կիրիլմիշ օլլա , վէ եա-
 խօտ էթրաֆտա պիր մահալէ կիտիլտէ , օրատա
 կիզլէնէճէք պիր մինասիպ մահալ օլմատը զըն-
 տան , կէօրիւպ սէղէրլէր , էլէ կէչըրմէք միւշ-
 քիւլ օլուր , իշթէ սանա պիր չիֆթ ճէպ թա-
 պանճասը վէրէյիմ , պուրատան կիթ վէ օլ տէ-
 լէքտէն պուսլարըն հարաքէթիսի կէօզլէ , հիյնի
 իգթիզատա շու թապանճայը սըզ , սէսիսի իշիթ-
 տիյիմ անտէ պէն եէթիշիլիմ տէյիւ , թալմա-
 թընը վէրէրէք մերգուճու օտասընա կէօնտէր-
 միշ , վէ քիրա խանէլէրտէ , հէք պիր քիրաճըտա
 պիրէր անախթար օլմասը ատէթ օլմաղիլէ , մէզ-
 քիւր անախթարը տախի իսթէյիպ ալմըշտըր :

Մէրգում Մարեօս օտասընա տէօնտիւքտէ ,
 մէզքիւր տէլէքտէն եինէ պուսլարըն հալ վէ սէօճ-
 պէթլէրինէ դուլագ վէրիպ տիգզաթ իթմէքտէ ,
 վէ ախշամ տախի եագլաջպ օրթալըզ գարար-
 մագտա օլտուղունտան , շախսը մերգում եինէ ,

իճրա իտէճէք խապասաթըն վէ ֆէսատըն , գարըսը
 իլէ դըզլարընա թէնպիհաթը լազըմէնին իյֆա-
 սընա պաշայըպ , իպթիտա գարըսընա , շիմտի
 պիզիմ սէպէպի տէվլէթիմիզ օլաճագ միսաֆիրի-
 միզ էլթիյար , կէլտիյի անտէ , իսթիգպալ ի-
 տիւպ օտայա կէթիլմէլի , վէ տէրհալ արապա-
 ճընըն հագգընը վէրիպ սավուշտուրմալըսըն , շու
 ֆէնէրի եագտա գարունուն էօնիւնտէ պէքլէ տէ-
 տիքտէ , վէ գարը ֆարասը օլմատըղընը սէօյլէ-
 տիքտէ , պէօյիւք դըզըն գօմշուճուպ օլաճագ
 պուտալատան , սապահլէյին գօֆարմըշ օլտու-
 ղու պէշ ֆրանք , արապա քիրասընա քիֆայէթ
 իտէր վէ պէլքիմ արթար պիլէ , իշթէ օնտան վէր
 տէմիշ , վէ դըզը , գօմշուլարը Մարեօսուն օտա-
 տա օլուպ օլմատըղընը թէճէսսիւս իթմէք , վէ
 իքի ատէտ սանտալիյէ պլպ կէթիլմէք իւզըտ ,
 կէօնտէրմիշ օլտուղունտա մէրգում Մարեօս ի-
 շիթտիյի անտէ , հէման սանտալիյէտէն էնիպ
 եաթաղըն ալթընա կիրմիշտիր :

Մխշամ օլուպ , օրթալըզ գարարտըղընտան ,
 գարը ֆէնէրի եագըպ միսաֆիրլէրինի իսթիգպա-
 լէ , վէ դըզ տախի գօմշուլարընը թէճէսսիւսէ
 կիտիպ , վէ հէման իչէրիւ կիրիպ , զաթէն շաշ-
 կընճա պիր շէյ օլմասը յլէ , այնանըն գարընը-
 նա կէչիպ տիլինի չըգարըպ , պաշընը սալամաղա
 վէ սաչընը թարայըպ , քէնտիսինէ չէքի տիւզէն
 վէրմէյէ վէ թիւրքիւ չաղըրմայա պաշամըշ , վէ
 վալիտէսի գարունուն էօնիւնտէն իշիտիպ , դըզը-
 նա « չօզ էյլէնտին » տէտիքտէ , օտանըն հէք պիր
 թէրաֆընը արամագտա օլտուղունուն ճէվապը-

որ վերիս, վէ պիր միւստեթ փէն չէրէտէն տը
շարը պարզայ, վէ սանտայի յէլէրի ալըպ կիթ
միշ, վէ օլ կէճէ զօմնուլարընըն օրատա օլմատը
ղընը սեօյլէմիշ տիր:

Մէրգոււմ Մարիօս, եաթաղըն ալթընտան
չըրզայ, էլինտէ թապանճա իլէ տէլիքտէն պագ
մագտա իքէն, շախար մէրգոււմ զըղարըն էլինէ
պիր քեհճատ վէրիս, փօլիս մեմուլըլէրիստէն պի
րիսինի կէօրէճէք օլուլըլէր իսէ, փէն չէրէտէն ի
չէրիւ աթմաղարընը թէնպիճ իթմիշ, վէ Տիյնի
իթիթիգատէ ֆիրար իթմէք իւզրէ, փէն չէրէ յէ
նէրտիպան զըլըզըլ պիր իփ պաղաշըպ, ուճընու
սօղաղա սալը վէրմիշ տիր:

Մարիօս տէլի յի պէօյլէտիւպ պագմագտա
վէ էլինտէ օլան թապանճայը աթմագ իւզրէ
զօրգոււմնու վազըտը կէօղէթմէքտէ իքէն, մի
սաֆիրլէրի օլան էխթիյար արգատա, վէ շախար
մէրգոււմնըն զարըսը ֆէնէր իլէ էօնիւտէն, զա
բուտան իչէրի կիրմիշէր տիր, պուճու կէօրիւ
ճէ խանէ սաճիպի օլաճագ խային, այաղա դալ
զըպ իճթիրամ կէօթթէրտիքտէն սօզրա, միս
ֆիր պուճուլարա, էվվէլ էմրտէ տէօրթ անտ
ալթուճ վէրիպ պանտայի յէնին պիրիսինէ օ
թուրմուշ, վէ գարը կիրտիպ, Տէման արապանը
նըն ճագգընը վէրիպ սավուչուրմուշ, վէ զըշ
կիւնիւ օլուպ դար ինդարընտան, արապանըն
կիթ տիրի իշախըմիշ տիր:

Միսաֆիրի մէրգոււմ, քէլամէ պաշայարագ,
պէօյիւք զըղարընա պիր մաճալ թէտարիք իյ
լէտիսին, վէ Տէր վէճ իլէ պուճուլարըն իսլաճը

ճալէրինէ գայտ իտէճէ յինի իֆատէ իլէ, թէ
սէլէլէթլէր վերմիշ, վէ խանէ սաճիպի խային
տախի էլինին եարէօնիւ պագմագ իւզրէ, խաս
թախանէ յէ կէօնտէրտիսինի վէ պուճուտան կէօր
աիւլիւ լութֆ վէ միւրվէթտէն միւթէլէքքիւր
պուլուճուտուղուճու իֆատէ իլլէմիշ տիր:

Մուգավէլէ օլուճան ճայտուտըրա, խապեր
կիթմիշ օլտուղուճուտան, պուճուլար, քէնտիլէրի
կիպի գաթիլ կիւրուճիտէն, վէ տիւրլի ֆէսատ
լարա իրթիքեապ իտէրէք պիր գաչ տէֆա քիւ
րէկէ կիրիպ չըգմըշ սապըգալը մագուլէտէն իքի
արգատաշ տախի ալըպ, վէ էիւզ վէ կէօղէրինի
պօյայըպ, էվվէլ էմրտէ պիրիսի, Տիչ տուլուր
մագուր զըն խըսըզ կիպի իչէրի կիրիպ պիր քէ
նարա օթուրմուշ, վէ միսաֆիր պուճու կէօրիւպ
թավը ու Տիյէթիստէն շիւփՏէլէնիպ, տըրգաթ
լէ պագմըշ վէ պուճուտան պիր շէյ Տիսս իթաիւ
յինի էվ սաճիպի աղանմըշ օլտուղուճուտան, է
ֆէնտիմ պիզիմ զօմնու տուր զարարըզ ատամ
տըր վէ զէնաաթը տախի քէօմիւրճիւ տիւր տէ
յի սեօյլէմիշ, վէ գայիլը քէֆիլլէրի տախի պիր
պիրի արգատընտան օտայա կիրաիքճէ, միսաֆիր
պուճուլարըն ճալ վէ շանլարընը աուալ իյլէտիք
ճէ Տէր պիրիլլէրի ճագգընպա պիրէր կէօնէ եա
լան ուլուրուպ սեօյլէմիշ տիր:

Պու ճալտէ խանէ սաճիպի այաղա դալըպ,
միսաֆիրին էօնիւնէ պիր րեսիմ գօյարագ,
պուճու սիզէ սաթաճաղըմ, դաչ ֆրանք էտեր
պիր մաճալ թախմիմ պուլուրուճու տէտիքտէ
անճագ իւչ ֆրանք իտէճէ յինի սեօյլէտիքտէ:

եօզ եօզ , էջլէ տէյիլ տիր , սէնին ճիւղտանըն
 եանընտա իսէ , պուռու սանա իւչ պին ֆրանքա
 օաթաճաղըմ , սէնտէ լապիտ ալաճազսն — տէ-
 յիւ դապուլ օլունմաղ թէքըլֆէ պաշայընճա ,
 միսաֆիր պաշընա կէլէճէք հալի աղնայըպ , հէմէն
 ալաղա գալըպ տօլալըր , վէ Մարես տէլըքտէն
 պու հալի սէյր իլլէտիքճէ խոյրէթտէ գալըր
 ըտը :

Խօսնէ սահիպի խայինին , նիհայէթ սապր ու
 գարարը արթէլը թամամ' իլէ թուրուչուպ , —
 էյ եամալն սէթրի վէ երթըգ բանթալօն իլէ
 կէգէն , միլոն սահիպի հէրիֆ , սէն պէնի թա-
 նըմըսըն , պանա թէնարտիյէ տէրլէր , պուն-
 տան էվվէլ Մօնֆէրմայիլ գարիյէսինտէ խան-
 ճր իտիմ , սէն օրայա կէլտին , վէ պին պէշ եիւզ
 ֆրանք վէրէրէք , պիգիմ եանըմը գտա պէսլէմէ
 օլան Գուզէթի ալըպ կիթտին , շեմտի պագ սանա
 նէ իշէր իտէճէյիմ — տէտիքտէ , հայտուտլարըն
 ճիւմէսի ալաղա գալըպ , հէր պիրի էլլէրինէ
 պիրէր իշկէնճէ ալաթըր ալմըշար տըր , միսաֆիր
 էլթիյար հիչ ֆիթուր կէթիրմէյէրէք , — սէ-
 նին տէտիյին վէ պիլտիյին ատամ տէյիլիմ , ին-
 սանիյէթիմ իգթիզաօրնճա սանա էյլըք իթտիմ
 իսէտէ , սէնին լայրգ օլմատըղընը վէ պիր հայ-
 տուտ վէ ֆէնա ատամ օլտուղընու աղնատըմ ,
 —տէյիւ սէրպէսթճէ ճէվապ վէրմիշ , վէ պու-
 տախի — հաշա պէն հայտուտ տէյիլիմ , գու-
 տէմաի ասկէրիյէտէնիմ , պիրինճի Վարօլէոնու
 զէմանընտա — շէճաթ վէ ճէսարէթիմ , մուհա-
 րէպէ մէյտանընտա պիր Ղէնէրալ գուրթարըպ

հայաթընա սէպէպ օլտուղըմտան թէշէքքիւր
 օլմուշար — տէտիյինի , տէլըքտէն կէօղէմէքտէ
 օլան Մարես իլլիթտիյի անտէ , քէմալը տէրէճէ
 մէյիուս օլմուշար , շինքիւ պու խայինէ էյ-
 լըք իթմէքլիյէ , պապասընը վասիյէթի վէ էի-
 իթյարըն եանընտա կէօրտիւյիւ գըգա մէճպուրի-
 յէթի ճիհէթիլլէ , նէ եափաճաղընը վէ նէ-
 յէ ուղըատըղընը պիլէմէյիպ , վէ պիրիսինի
 թէքմիլ իտէմէյիպ , տէրեայը հայրէթէ տալ-
 մըշ տըր :

Ելթիյար միսաֆիր քի , սահիհէն Գուզէ-
 թի ալմըշ օլան , վէ պին գալըպա կիրիպ չըգան
 լաղըմճը Վէլթան տըր , հէմէն գըլամ իլէ , փէն-
 չէրէտէն տըշարը արթըլըր իքէն , հայտուտլար
 եթիլլէրէք պունու թուրուպ փարէ փարէ իթմէք
 իսթէտիքլէրինտէ , Մարես թափանճայը պօ-
 շալթմագ միւրատ իթմիշ իսէտէ , խանէ սահիպի ,
 էիթիյարըն էօլիւմիւնէ գայիլ օլմատըղընտան ,
 հէմէն էլլէրինի պաղալըպ , պիր սանտալիյէյէ
 օթուրտարագ վէ ալաղալարընը տախի սանտալի-
 յէյէ պաղալարագ , մէրգում թէնարտիյէ պու-
 նուն գարընընա օթուրուպ — էֆէնտիմ փէնչէ-
 րէտէն արթըլըպտա վիճուտինիգէ զահմէթ վէր-
 մէք նէ լաղըմ , օ կէօրտիւյիւն իֆ սըգըլա կէլ-
 տիյիմիպ վագըթտա գաշմագ իւզըն , պիգիմ կի-
 պի ատէմլէր իշին տիր , պէն սիգի կէօղիւմտէն
 էսիրկէրիմ , սէնտէ միլոնլար իլէ ֆրանք վար ,
 պէնտէ պիք մանկըք եօզ , կէլ ուլուշալըմ սուլճ
 օլալըմ , գըգընա պիր թէգքրիէ եաղըպ , պուրա-
 յա ճէլպ իտիրէք պիգէ րէհն պըօագըր , վէ զա-

Թընը զ սելա մեթլէ թէչրիֆ Իտիւպ վէ Իբի եիւզ
 պին Փրանք կէօնտերիւպ , գըզընըզը տախի ալըը-
 սընըզ , վէ էկէր փարայը կէօնտերմէ յիպտէ փօ-
 լիսէ խապէր վէրիբ Իսէնիզ , սօղըա գըզընըզըն
 պաշընը քէսիպ սիգէ կէրիլյէ կէօնտերիբիմ տէ-
 միշտիր , — վէ Վէլժան տախի գօլուճնոն պաղ-
 լը օլուպ թեղքիբէ եազմագլըգտա մազուր օլ-
 տուղուճնու սէօյլէտիքտէ , պիբ գօլուճնու չէօզ-
 միւշէր տիր , վէ գըզընա կէլմէսի Իչիւն պիբ
 թեղքիբէ եազլպ վէ եերինի թարիֆ էտիպ պուճն-
 լարը վէրմիշ , վէ գօճա գարը իլէ հայտուտլարըն
 պիբիսի գըզը կէթիբմէյէ կիթիսիքտէ , աշըգլ օ-
 լան Մարեօսուճն , պիլթիւն պիլթիւն ագլը պա-
 շընտան կիթմիշտիր :

Վէլժան հէր նասըլ Իսէ , այաղլարընըն պա-
 ղընը պիբ թագրիպ չէօզմիւշ , վէ պաղլը օլան
 էլինի տախի գուրթարմըշ օլտուղու հայտէ , եա-
 բըմ սաաթ միբուրինտէ , Գուզէթի ճէլպ իթմէ-
 յէ կիտէն գարը վէ հայտուտ կէլիպ , օրատա
 պուլամատըլարընը վէ եալան սէօյլէտիլինի Ի-
 ֆաաէ Իլլէտիքլէրինտէ , մերգուճ Վէլժան — վա-
 գըթ գազանմագ Իւզըէ եարան սէօյլէտիմ , սիգէ
 պէն նէ գըզը վէ նէտէ պիբ ագճէ վէրիբիմ , պէն
 էօլլեմտէն վէ էգլիլթիտէն գօրգմամ , շիմտէն
 սօղըա եաշամագլըղըմ քեար տըր տէյի — մէմուճ-
 լին ղայրը հէմէն սը շոպլըպ , օճագտա օլան գըզ-
 ղըն տէմիբի ալարը կիպի , պուճլարըն ճիւմլէ-
 սինէ մէյտան օգուչուպ , — Իլթէ պէն պուրա-
 տա էօլլեճնէյէ գատար չալըշըպ , գըզը վէ
 փարայը վէրմէյէճէյիմէ , սիզլէրէ Իթիմատ

կէլսին տէյիւ , — տէմիր իլէ գօլուճնու տաղա-
 մըշ տըր :

Պուճլար պու հայլ կէօրիւնճէ , թաճիւպ
 իթմէքտէ վէ եանընտա պիբ փարա պուլամատըգ-
 լարընտան , գըզըն ճէլպի զըմնընտա էխթիյարը
 Իսքեաթ իթմէքտէ Իքէն , թաշըատա էթրաֆը
 գօլամագա մէմուր օլան գըզլարտան պիբիսի ,
 փօլիս մէմուրուճնու կէլտիլինին Իշարէթի օլան
 քեահատը , փէնչիբէտէն Իչէրի աթմըշ , վէ պուճ-
 լարըն ճիւմլէսի փուսուլայը գայպ Իտիւպ Փիրար
 իթմէքտէ , պիբ պիբիսի Իթիշտիրտիքլէրի սըբա-
 տա , չիւնքիւ փէնչիբէտէն ճիւմլէսի պիբտէն
 չըգմագ միւմքին օլամատըզընտան , գուրէ չէ-
 քիլէրէք քիմէ տիւշէր Իսէ , Իպթիտա օ չըգմագ
 Իւզըէ գարար վէրիպ , գուրէյի չէքէր Իքէն ,
 եիւզ պաշը Դալէր , մայթիստէ օն ալթը նէֆէր
 գապթիյէ իլէ Իչէրի կիրմիշտիր , պուճլար էլ-
 վէլ էմրտէ մուգավէմէթ կէօսթէրմիշէր Իսէ-
 տէ , չարէ օլմայաճագընը Ֆէհհմ Իլտիքլէրին-
 տէն , ճիւմլէսիսի պիբէր պիբէր թութուպ պաղ-
 լամըշ , վէ պու արալըգ մերգուճ Վէլժան պիբ
 թագրիպ Փիրար Իտիւպ , քիմսէ տույմամըշ օլ-
 տուղուճնու , սօղըատան օլուճնան Իսմլէրին սուա-
 լինտէ վէ Իսթինթագլէրինտէ աշիքեարա չըգ-
 մըշ տըր :

Չապթիյէ եիւզ պաշը Դալէր , էլէ գօ-
 յուպ թութուղու ալթը նէֆէր էլքիյա Ի-
 լէ , Խանէ սահիպի Թէնարտիյէյի , գապա-
 հաթլըլարա մախսուս արապալարա օթուր-
 տուպ , հապըթանէյէ կէօնտերմէսիլլէ , քէն-

տիսի տախի մերքէզի մեմուրիյէթինէ կիթմիշ տիր :

Պալատէ զհրրի սէպգաթ իյլէտիյի վէճճ իւլէ , պու քէյֆիյէթի զապթիյէ մեմուրիյէրինէ , գօմշուլարը Մարբօս խապէր վէրիշ , վէ տէլէքտէն կէօգէտէրէք մատտէյէ հազգը իլէ թասիլի մալիւմաթ իյլէմիշ օլտուղոււնասն , հիյնի իսթինթագտա , քէնտիսինին տախի պուլոււնմասը լազըմ կէլէրէք , լապիտ արանըլաճաղընա վէ քէյֆիյէթի կէօղիւ իլէ կէօրտիւյիւ վէճճ իւզըէ վուգուի հալի իֆատէ իթմիշ օլսա , գօմշուսու թէնարտիյէնին ալէյհինտէ պուլոււնուպ , պու իսէ պապասըն իյլէտիյի վասիյէթին պիւս պիւթին զըտտընը իթմիշ օլաճաղընտան , մերգոււմ տէրհալ ահպապընտան պիր զաթէ կիտիպ , պիր գաչ կիւն միսաֆիր օլաճաղընը իֆատէ իթմիշ վէ օ տախի գապուլ իյլէմիշ օլմասըլէ , օտա թագըմընը վէ սայիր էշնասընը գալտըրըպ օրաւյա կէօթիւրմիւշ , վէ պիր իքի կիւնտէն սօղրա , զապթիյէ թէրաֆընտան մեմուրիլէր կէլէրէք արաշտըրըմըլ իսէ տէ պուլոււնամամըլ տըր : Մէրգոււմ րէֆիգիսին օտասընտա օթուրուպ , հէրնէ գատար քէնտիսի ֆագրը հալտէ իսէտէ , պիր թէրաֆտան հապսխանէտէ օլան թէնարտիյէյէ , հաֆթատա տէօրթ պէշ ֆրանք կէօնտէրմէսիյլէ , պապասընըն վասիյէթինի եերինէ կէթիրմէքլիյէ , սայ վէ զայրէթ իթմէքտէ , վէ պիր թէրաֆտան միւպթէլայի տէրտ ալըգը օլտուղոււ մահպուպէսի Գուզէթի արայըպ պուլմագ իւզըէ , էվվէլէ կէօրտիւյիւ մահալէրի լայէնգաթի սօ

լաշմագտա , վէ ախշամլարը օտայա կէլտիքճէ քիմսէյիլէ լագըրտը իթմէյէրէք սիւքիւթ իյլէմէքտէ օլտուղոււնա , վէ կիւնտէն կիւնէ սարալըպ սօլուպ նէմէյիպ իշմէյիպ , հալինտէ տէյիշնքլէք միւշահէտէ օլոււնտուղոււնա մէպնի , օտա սահպիպի պոււնոււն հալինէ րահմ վէ շէֆագաթ իւլէ , — պիրատէր տէրտինի կիզլէյէն տէրման պուլամագ , հալինի քէթմ իթմէ , պանա սէօյլէ էկէր ագճէ իսէ վէրէյիմ , վէ պաշգա պիր շէյիսէ , թարիգի թէսվիյէսինի տիւշնիւսիւպ վէ էօյրէնիպ հօլոււնու կէօսթէրէյիմ — տէտիքճէ , մերգոււմ Մարբօս — սօղրա սէօյլէրիմ , շիմտի վագլթը տէյիլ տիր — տէյի էսրարընը քէթմ վէ ըսրար վէ մահպուպէսինի պուլմագ էմէլիյլէ , սօգազարտա սէրսէրի կէզիւպ սօլաշըրտը :

Իշխասը մերգոււմէնին պու վէճճ իլէ էլէ կէշիրիլմէսի , եիւզ պաշը Դավէրին , շէօհրէթի վէ իշիւկարըզը պէյնէլիսալը սէօյլէնիլմէքտէ իսէտէ , Մարբօսոււն իֆատէ իյլէտիյի վէճճ իլէ , թէնարտիյէնին օտասընա կէլմիշ վէ պոււնլարըն ճէմ օլմալարընա սէպէպ օլմուշ օլան , զէնկին էխթիյար օլ արալըգ գայպ օլտուղոււնա , վէ պոււնոււն մազըմ օլտուղու հալտէ , հիւքիւմէթէ կէլիւպ շիքիսյէթ իտէճէք եէրտէ , ֆիրար իյլէմէսինտէն , սապրգալը օլտուղու տէլիլէր կէօրիւնտիւյիւնտէն , վէ էլէ կէչէնշէրտէն պիրիսի տախի գաչըպ վէ Մարբօսոււն օտասընտան չըգըպ , տիկէր պիր մահալտէ սագլանմայա գարարւլաշտըրտըղընա , վէ թէնարտիյէնին գըզալը իսթինթագ գըլընմըլ իսէ տէ , պիր իփ ուճու

ալընամատրղունա մէպնի , մատտէնին պէօյէ պիր հարէ միւշքիէ տիւ չար օլմապ , մերգուժ խա վէրին թէէսիւֆ վէ թէէքտիրինի մուճիպ օլմուշ տուր , էլնասար մերգուճէտէն Պուրժօն , հափրսխանէյէ կիրտիյի անտէ թէպտիլէ էթվար , վէ արատասարնատա պիէսաս վէ պիրի պիրինէ ույմազ սէօհպէթլէր իլէ , տիվանէլէք կօլուճուլ թուլթա րագ պիր արալբգտա ույնուր կիպի եաթըպ , վէ օլուճան սուալէ ճէվապ վէրմէյիպ , պիր պիրինէ ույմազ հալէր իճրա էյլէմիշ վէ պու իտէ մերգուճուճ շէյթանլըղընտան իլէրի կէլիշ տիր , (չիւնքիւ պու մագուլէ խըրսըզար էլէ կէչմէքսիզին , սայիր արգատաշլէրիյէ թայիմ վէ պէլքի պիրլէքաէ պուլուճնարագ , իճրա իթտիքլէրի խըրսըզարընտա գուտուրլարը վար իսէ էօյրէնմէք վէ հիսսէ ալմազ վէ եախօտ փարա ճէլպի իլէ , հափսխանէտէ ազճէճէ սրգլէթ չէքմէք , վէ գաչմալարընա պիր կօլ պալմազ կիպի մուա մէլաթտա պուլուճնմալէրի , վէ տաշըատա պուլուճնանլէր իլէ մուխապէրէ իթմէք , ատէթի գատիք մէլէրինտէն օլտուղու կիպի) մերգուժ տալի կէճէլէրի թէգքէրէ կազարագ , ախշամտան սագլատըղը էքմէյին իչինէ եւրէշտիրիպ , փէնչէրէտէն տըշարը աթար վէ րէֆիգլէրի , մէգքիւրէք մէք փարչալարընը ալըպ , վէ իչինտէ օլան թէգքքիրէլէրի օգուլուպ , իգթիգասընը կիգլիտէն իճրա իտէրէք իտի , վէ հափսխանէյէ կիտտէրիլ մէքտէ օլան թիւրլիւ թիւրլիւ մէյլէլէրին , ճէր պիրի մատտէլէրին պիթմէսի վէ պիթմէմէսինէ իշարէթը մախուսէ օլմաղիլէ , էմրը մուխապէ

րէ սուհուլէթլէ իճրա օլուճուր դուտուր ինքա
 Պէր մինվալը մուհարրէր , մերգուճուճն եազարը թէգքէրէլէրտէն , իւշ թանէսի էլէ կէչիւրիլմէշ օլուպ , իչինտէ տըշարըտա պուլուճնան րէֆիգլէրի պիր խանէ աչըպ սօյմազ իւզրէ օլտուղլարընտան , միւլթէրէք պուլուճնան խըրսըզլարըն իսիմլէրի վէ խանէնին մահալի , վէ պուճնա վէրիլէճէք հիսսէնին մըգտարի եազըլմըշ օլմաղիլէ , պու իլին վուգուրինտէն էվվէլ խանէի մէգքիւրիւն մուհաֆաղասը զըմնընտա , ճանիպի հիւքիւմէթտէն մէմուրին թայիին գըլընմըշտըր :
 Մէգքիւր խանէ , պալատէ թափսիլէն պէյան գըլընտըղը վէճէ իլէ , Վմուրէմ գասապասը հափօխանէօխտէն ֆիրար , վէ Մօնֆէրմայիլ գարիյեսինտէ խանճը թէնարտիյէտէն Վուզէթի ալըպ , Փարիստէ պիր խանէտէ օթուրմայա գարար իթմէքտէ իքէն , իչիւզ պաշը խալէրին ելթիլմէսիյլէ , օթատան տալի գաչըպ վէ թայիֆէի նիսայէ մախուս ֆէյպիօս մանապթըրընա կիրիպ , պաղչէվան իլէ մուարէֆէի սապըգէսի օլտուղուճնա մէպնի , անըն իանէսիլլէ Վուզէթ պէրապեր օլարագ , սապլանմըշ օլան մէհուր լաղըմճը Վէլթանըն խանէսի օլմաղիլէ , վէ մերգուճուճն պէշ ալթը սէնէ մէգքիւր մանապթըրտա իգամէթ իթտիքտէն սօղրա , չըգըպ նէրէլէրտէ էյլէնտիլի վէ նէ սուրէթլէ վագըթ կէչիւրտիյինին թափսիլի սըրասը կիլմէքլէ պէյան օլուճնուր :
 էօյլէրի մէրգուճ Վէլթան մէգքիւր մանաս թըրտա պօշ գալտըղը վագըթլարտա , օգուլուպ

եղաճայ տեղագաթ վէ Գուզէթ տախի գրգւարըն
 իչենտէ նիսայէ մախսուս օլան մարիֆէթլէրի
 թահսիլէ սայ վէ զայրէթ իտէրէք : պուսուսն իւ
 զէրինէ պէշ ալթը սէնէ միբուրինսէն սօղրա
 մէրգում Վէլժան — արթըգ նամ ու շանըմ ու
 նուսուլմուշուուր , վէ պէնիմ սեպէպիմյէ շու
 գըզն տախի մանասթըրտա ճափըս կիպի տուր
 մագըղը լայրգ տէյիլ տիր — տէյէրէք էրպայը
 սէրվէթտէն վէ ագրայասընտան պիրիսի վէֆաթ
 իտիպ քէնտիսինէ փէք չօգ նագա վէ էմլաք մի
 բաս ինթիգալ էյլէմիշ օլտուզուսնու , Տիքիայէի
 ինթար իլէ , մանասթըրտա պաշ բահպէտէն
 չըգմալարընա բուխսաթ , վէ Գուզէթ ճագգըն
 տա կէօսթէրտիքլէրի լութֆ ու միւրիվվէթտէն
 իպրազը շէքրանիյէթլէ , մէզպուրէ իլէ պէրա
 պէր չըգմըշ տըր :

Գուզէթ իչեն , Փարիստէ պիր խանն ալըպ ,
 թամիր իթտիրտիքտէն սօղրա լէվազիմաթը վէ
 էշնասընը տիւզէլթէրէք , քէնտիսի իչեն տախի ,
 պաշգա պաշգա պիր իքի մահալտէն քիրա իլէ օ
 տալար թուլթուպ , քիլիմ վէ քէչէ կիպի պայա
 ղը շէյլէր գօյուպ , կեահ Գուզէթ իչեն ալտըղը
 խանէտէ վէ կեահ թէտարիք էյլէտիյի ստալար
 տա վագթընը կէչերիր , վէ նէ վէճճ իլէ կէչն
 նիրսին տէյիւ սուալ իտէնլէրէ , վագթը իլէ պիր
 գաչ փարջա իրատ թէտարիք էյլէտիյին պիւ
 տիրիր իտի : Գուզէթ տախի սեպալվէթի վէ փէք
 չօգ վագրթ կէչմէսի ճիճէթիյլէ , էսկի ճալինի
 ունուսուպ վալխտէսինի սուալ էյլէտիքճէ , անա
 վէ պապասը քէնտիսի օլտուզուր , ճէվապընը վէ

րիր իտի , Վէլժան Տիչ պիր քիմսէ իլէ ինթիլաթ
 իթմէտիյինտէն , պիրթթապի մէզպուրէ տախի
 կէօրիւշմէյիպ վէ վագրթ կէչմէսիյլէ սէրփի
 լիպ , քէսպը Տիւսնիւ ան էյլէմիշ վէ էսվապը չօ
 ճուզլարա մախսուս պուլուսմուշ օլտուզուստան ,
 էօլտա բասթ կէլտիյի պիր ատամ , քէնտիսինի
 պէյէնմիշ իսէտէ , կիյտիյի էլպիսէյի պէյէնմէ
 տիյինտէն , Վէլժանտան իլթիմաս իլէ եափտըր
 մըշ օլտուզու ալա պիր գաթ էլպիսէյի կիյին
 միշ , վէ կիտէրէք իւլֆէթ վէ իւնսիյէթ նէ օլ
 տուզուսնու աղնամըշ , վէ Ղուգսէնպուրդ պաղ
 չէսինտէ կէօրտիյիւ Վարեօսուսն , քէնտիսինին
 շէմիի Տիւսնիւնէ բէրվանէ կիպի Եանըպ թու
 թուշտուզուսնու Ֆէրք իթմիշ օլտուզուստան ,
 տէրուսինէ թապիի պիր մուճապպէթ տիւշմիւշ
 իտի :

Վէլժան , Վարեօսուսն Գուզէթէ օլան ալա
 գասընը աղնատըղը միսիլ լիւ , օնուսն տախի պէ
 րիքինէ ճասըլ օլան մուճապպէթինի Տիսս էյլէ
 տիյինտէն , վէ մէզպուրէյի քէնտի էլի իլէ էվ
 լէնտիրիպ պիրինէ վէրմէք իսթէր իսէ տէ , տահա
 վագթը կէլմէտիյինտէն , շու ճալտէն կէչըրմէք
 էֆքիարը իլէ , արապալարա պինտիրէրէք վէ
 էքսէրի ֆուզարա խանէլէրինէ կիտիպ , սատա
 գալար վէրէրէք , Տէմ թէնճա մահալլէրտէ կէ
 ղիպ կէօրիւսմէզ , վէ Տէմտէ էօյլէ միւթալաալէրէ
 սափմագըղա , մէզպուրէյի մէյտան վէրմէզ իտի :

Պուրալարտա կէզէր իքէն , թէնարտիյէնին
 օտասընա տախի կիթմիշ օլտուզուսն , վէ սօղ
 բատան պիրպիրլէրինի թանըրպ պաղնա օլ ֆէ

լաքէթ կէլմիշ իտիւկինէ պինտէն , Տէր նէ հալ
 իսէ օրատան տախի ֆիրար իթմիշ , վէ գօլունուն
 եարասընը , մեզպուրէ սուալ իթմիշ իսէտէ , օն
 տան կիզէյէրէք վէ պիր իքի այ սօգաղա չըգ
 մայարագ , սագաթլանմըշ գօլունուն եարասը է
 յիլէնմիշ տիր :

Մեզպուրէ պէօյիլիւպ , արթըզ էվլէնմէք
 վագթըր կէլտիլինտէն , պէնիմ պու կէնճիլք վէ
 կիւզէլիլիմ , պու էխթիյարըն եիւզիւնէ պագ
 մագլըզ իլէ կէչէճէք տէյի էսէֆ իտէք տէ տիւ
 շիւնիւր , վէ Վէլժան տախի գըզ հանընտան կի
 տէճէք օլուր իսէ , հալընըզ գալուպ Տիչ պիր վէճՅ
 իլէ էյլէսէմէյէճէյիսի թէֆէքքիւր իլէ իւզիւ
 լիւր իտի , պիր կիւն իքիսի սագաՏլէյին էքքէն
 Փարիսին տըշարըրնա չըգըպ էյլէնմէքտէ իքէն ,
 պիր չօք արապալարըն կէմէքտէ օլտուղունու
 մեզպուրէ Գուզէթ , Վէլժանա կէօսթէրմիշ , վէ
 պագտըզը անտէ , պիր թագըմ փըրանկալըլար
 արապալարա պինտիրիպ վէ զապթիյէ վէ սայիը
 մուհաֆըզէ ասկէրլէրիյլէ էթրաֆը չէվիրիպ
 կէլմէքտէ օլտուղարընը , վէ իչէրինտէ Աէնար
 տիլէնին մէվճուտ պուլունտուղունու Վէլժան
 կէօրիւնճէ , սավուզմագ իսթմիշ իսէտէ : Գու
 ղէթիս եանընտան ֆիրար իտէմէմիշ , վէ մեզպու
 րէ էօմրիւնտէ պէօյլէ շէյ կէօրմէմիշ օլտու
 ղունտան , փըրանկալը նէ տիր տէյիւ , թէքրար
 սուալինտէ , մէրգում չիւնքիւ ագտէմլէրի պիր
 դաչ տէֆա փըրանկայա կիրիպ չըգտըղընտան ,
 էսկի հալի խաթրընա կէլիպ նութգու թութու
 մուշտուր :

ՍԵՔՏՈՒՆՆԻ ՖԸՍԼ

Պարզ էանէսիճիլէրն անմալը , վէ պեր էստալը
 սիւլէլին հաղոտընլէլէ րիւշար օլուր , գօճա գալըն
 լէ պարէրի Փագըր արեւելիւրէն պան իլէ , Գալը
 շուն , էանէսիճիլէն շարիւրըք չէսէյի , Տէրգու
 լիկարըն իւզէրնէ արեւար , Գուղէլին պեր էնդա
 շէ իլէ ալագայի պաշայապ , ալըգը էվլէլէ օլուն Սար
 էօուրն խայալը ինօզէնպէն վէ գալուլիւրէն չըգալը ,
 նիկայիլ Սարէօուրն պեր Տէլէնպուր , Գուղէլէ պար
 չէրի կէրէր իսէն , էէրնիկ իչէսի , վէ Սարէօուր իլէ
 Տէլագալէ էլարիլէրիսի լուգու պուտան հալէրի , վէ
 Սարէօուր պըլըգ նաարը լիւր իստուր , պէօյիլէ
 չէրիլէլէ գարալուշարընա :

Իսկի քիւլան պէլլէրի կիպի , Փարիստէ
 տախի պիր Փըրգա օլուպ , պունլարըն քիմնէսի
 օլմայըպ , իշիզ կիւճսիւզ օլտուղարընտան , եազ
 վէ գըշ սօգաղարտա վէ տիւքքեան փէքէլէրի
 ալթընտա հաթըպ , վէ գալըպ , քէմալը սէֆա
 լէթ վէ Փագըրըք իլէ վագըթ կէչիրիլէր , վէ
 պունլար քիւչիւք իքէն տիլէնչիլիլի իտիւպ , պէօ
 յիտիւքճէ հանքէսիճիլէք վէ էլլէրինտէն կէլ
 տիքճէ խըրըզըրգ տախի իտէրլէր , վէ կէնճ վէ
 կիւճիւ զուվէթիւ օլտուղարը , վէ հասպէլ
 վիճուտ Տէր պիր զէնաթ վէ խըզմէթէ միւզ
 թէտիր պուլունտուղարը հալտէ , Տիչ պիր իլին

ուճոճնա եսփըշմայրայ, եազ կիւնլէրինտէ մեմ-
 լէքէթին տըշարըսընտա օլան պաղչէլէրտէ վէ
 սու քէնարլէրինտէ կեղէրլէր, վէ գըշ մեվսիմին-
 տէ տէրունի մեմլէքէթտէ վէ գասվէ խանէլէրտէ
 վագըթ կէշերլէրլէր իսէտէ, կէճէլէրի սօգազլար-
 տա գալտըզլարընտան, վէ չէրիլի չըպլագ կէզ-
 տիքլէրինտէն, շտտէթը շիթայէ թէհամիւլ
 իտէմէյէրէք, էքսէրիեա թէլէք օլուրլար, իչ-
 լէրինտէ խասթա օլանլարը ֆուգարտյա մախսուս
 խասթախանէլէրէ կէօթիւրիւլուպ, թէտավի օ-
 յունուրլար իսէ տէ, չիւնքիւ պունլար սէֆալէ-
 թէ աըշտըզլարընտան, վէ խասթախանէլէրտէ
 հալ վէ շանլէրինէ պագըմտյայ, մարազլարը-
 նըն շտտէթ վէ հըֆֆէթինէ կէօրէ, օն պէշ
 եիրմի կիւն վէ տահա զըյատէ էյլէնիպ, վէ
 վագըթը իլէ եէյիպ իչնիպ մէհամիմքեան րահաթ
 կէօրտիւքլէրինտէն, վէ քէսպը սըհհէթ իյլէ-
 տիքլէրի անտէ, հէմէն տէֆ' օլունտուղունտան
 սօղըա, վէք չօգ սէֆայլէթ վէ մէշագաթա թէ-
 համիւլ իտէմէյիպ, կէնճ կէնճ էօլիւրլէր, վէ
 ֆարիստէ պէհէր սէնէ օլունան թահրիբի նու-
 ֆուստա, պունլարտան իքի իւչ եիւզ գատար
 գուհուր իտէրէք, վէ զապթիյէ վէ փօլիս մե-
 մուրլէրի պունլարըն ճիւմլէսինի պիլէրէք, կէօր-
 տիւքլէրի մահալէրտէ իլիշմէզլէր :

Իշթէ պու թագըմտան Պալուշ նամընտա,
 օն իքի օն իւչ կաընտա պիր չափզըն, եիրմի
 տէօրթ սաաթ գատար աճ գալմըշ օլտուղուն-
 տան, պիր ախշամ իւղէրի աղ չօգ պիր եէյէճէք
 թէտարիքինէ պագմագ իւզըն, շէհրին քէնարըն-

տա տօլարըր իքէն, պաղչէնին պիրինտէ մէյվէ-
 սինին չօղուղունտան տալլէրի գըրըմա տէրէ-
 ճէսինէ կէլմիշ պիր էլմա աղաճը կէօրիւպ, էլ-
 մալարըն հէր պիրի քէմալ պուլմուշ, վէ պիր
 թէրաֆը սարարըպ, աիկէր թէրաֆը գըզարմըշ
 օլտուղունտան, մէրգում իմրէնիպ պունլարտան
 պիր աղընը չալմաղը գուրմուշ, վէ ճիւլարընտա
 պիր չալըլըգ օլտուղունտան, սուլար գարարտը-
 ղընտա չըգըպ էլմալարը չալմագ իւզըն, չալը-
 շարըն արասընա կիրիպ կիզէնմիշտիր :

Պաղչէնին իչնտէ էխթիյար պիր ատամ
 իլէ պիր աճուղէ լագըտըր իթմէքտէ օլուպ, գօ-
 ճա գարըր տօգուղ ալըգ խանէ քիրասըր թէրաք-
 քիւմ իթմիշ օլտուղունտան, էվ սահիպի ղի-
 յատէճէ թագիւգ իթմէքտէ օլմասըրիլէ, պունա
 պիր չարէ պունլունմասընը էխթիյարա սէօյլէ-
 տիքտէ, տահա իւչ այ գատար իգամէթ իտէր-
 լէր իսէ պիր սէնէ օլաճաղընտան, օ վագըթ
 թէսիլէյէսի սիւրէթինէ պագըրաճաղը ճէվաղընը
 վէրմիշ, վէ գօճագարը, գըշ կէլիպ չաթմըշ օլ-
 տուղու հալտէ, ասլա օտուն վէ քէօմիւր օլմա-
 տըղընտան, նէ եափաճագլարընը սէօյլէտիքտէ,
 արալըգտա կէօրիւլէճէք կիւնէշին սըճագըլը
 տէրէճէյի քիֆայէտէ օլտուղունու պէյան իթ-
 միշ, վէ գասապա պօրճ թէրաքիւմ իթտիյին-
 տէն, վէրէսիյէ պիր շէյ ինանմատըղընը իֆատէ
 էտինճէ, քէնտիսինէ իլէթի հասէպիլիլէ էթ
 թաամըր տօգունմագտա օլտուղունտան պահսիլէ,
 ըգհարը մահղուղիլէթ իյլէմիշ, վէ էքմէքճի տա-
 խի էքմէք վէրմէմէքտէ օլտուղունու սէօյլէյինճէ,

ճէնապը Հագգըն իհասն էյլէտիյի նիմէթէ գա- նաաթ իտէճէթէրինի պէյան իլէ , զէբը օլունան էլմա աղաճընը կէօսթէրմիշ տիր :

Պավըօշ , պու մուհամմէրամթը իշիտինճէ , էլմա սահիպլէրինին քէնտիսինտէն աճ վէ միւհ- թաճ օլտուգլարընը աղնայըպ , վէ էլմա չալմագ- տան սարֆը նազար իտիւպ , օրատան չըգարագ տիկէր պիր մահալէ կիթմէթ իւզբէ իքէն , սօ- գագտան պիրի էիթիյար վէ տիկէրի կէսճ , իքի քիշինին լազընտը իտէրէթ կիթմէթտէ օլտուգլա- րընը տիգգաթ իյլէտիթտէ , կէնճին սապըգալը եան քէսիճիլէրտէն օլտուղունու , վէ օրթալըգ պիր ազ գարարմըշ օլտուղունտան , եան քէսիճի էիթիյարըն պօյնունա սարըլըպ եերէ տիւղը- միւշ իտէ տէ , էիթիյար տէրագապ քէնտիսինի թօփլայըպ վէ գալըպ , մերգումու ալթընա ալա- րագ կէօքսինէ չէօքմիւշ , վէ քիմ օլտուղունու վէ գաչ եաջնտա պուլունտուղունու վէ զէնաա- թընը սուալ իյլէտիթտէ , մերգում մէշուր եան քէսիճիլէրտէն օլարագ , օն տօգուզ եիրմի եա- շընտա պուլունտուղունու , վէ խըրսըզըգտան պաշգա զէնաաթը օլմատըղընը սէօյլէմիշ տիր :

Մերգում էիթիյար իտէ , մէյեր քի լազըմ- ճը Վէլթան օլարագ , պու միսիլիլէրին սոճլա- լինէ վագըֆ օլմասըլէ , մերգումու թէրթ իլէ , մէտարը թաեիւշ օլաճագ պիր զէնաաթա սիւ- լիւք իթմէսի , վէ պու հօլտա թութուլուր իտէ տօգըուճա փըրանկայա գօնուլաճաղընտան , չէ- քէճէյի գահմէթ վէ մէշագգաթա տաիթ էմնալը քէսիթէ պէյանը իլէ շու հօլտան վագ կէզմէսի

իչիւն , վագֆիր նասիհէթ իթտիթտէն սօղրա , եի- նէ աճըլըպ վէ քէսէսինի չըգարըպ , թագըմը ի- լէ մերգումէ իթա իյլէմիշ տիր :

Պավըօշ պու հալի սէյըր իյլէտիթտէն սօղ- րա , մերգումուն արգասընա տիւղըպ , վէ գա- րանըգտա պիր թագըրիպ եանընա եանաշըպ , մեզ- քիւր ազճէ քէսէսինի չարփարագ եինէ չալըլըպ կիրիպ կիզէնմիշ , վէ պաղչէտէ գօճա գարը իլէ սէօսպէթ իյլէտիյի , պալատէ պէյան օլունան էիթիյարըն , պիր աղաճ տիպինտէ ույուգլա- մագտա օլտուղունու կէօրմիւշ օլտուղունտան , չէմէն քէսէյի իւզէրինէ տօղու աթըպ , տիղինէ րասթ կէլմէսիյլէ , էիթիյար սէվինէրէթ ալըպ վէ աճուզէի չաղըրըպ , քէսէյի աչմասը իլէ ի- չինտէ օլան ազճէյի սայտըգլարընտա , ալթը թանէ ալթուն վէ պէշ ալթը ֆրանք պուլմալա- րը իլէ , վէ մէզպուրէ շու ազճէ քէնտիլէրինէ մութլագա ինայէթը դայիպէի Վլահիյէ օլտու- ղունու իֆատէ իթմէսիյլէ , իքիսի տախի մէմնուն վէ միւթէշէքքիւր օլմուշ տուր :

Վէլթան , արատա սըրատա պաղը մահալէ- րէ կիթտիյինտէն , Վուղէթ եալընըգ գալմամագ վէ չէմտէ աճըլըպ իթմէթ իւզբէ , պիր գօճա գա- րը խըզմէթճի թութմուշուտու , մեզպուրէ Վուգ- սէնպուրգ պաղչէսինտէ կէօրտիւյիւ Մարհօսուն , քէնտիսինէ օլան մուհամմապէթիսի հիսս իթմիշ օլ- տուղունտան , վէ պիր տահա կէօրմէտիյինտէն , աճապա նէրէտէ տիր տէյի , պունուն տիւղըն- ճէսիյլէ վագթընը կէչիւրի , վէ կեահ պէ կեահ քէօշէ փէնչիւրէսինէ չըգըպ , էթրաֆընա նազար

խտէր , վէ գօճա գարը տախի պունուս պիր էֆ-
 քեարը օլտուղունու ֆէրք իտէրէք , պիր մինա-
 սիպէթլէ օրուպ արամայա պաշլանկըճ իլլէ-
 տիքտէ , սըբընը կիզէր իտի , զապըթանը ասկէ-
 ըիլէտէն զայէթ սիւսլիւ պիր տէլի գանլը , փէն-
 շէրէնին ալթընտան կէչէր իքէն , հօգարտա փէրի
 փէյքէր պիր մահպուպէի ճիլվէքեարըն օթուրուպ
 էթրաֆը պագըպ նէզարէյէ ալտըղընը կէօրիւն-
 ճէ , պին ճանիլէ աշըգ էֆրէնտէսի օլուպ , թահ-
 րիքի նիմ էպրու իլարէթ վէ հօգարտան պու նի-
 շանը էմարէի գապուլ միւշահէտէսիլլէ , քէսպը
 թէսէլլէթ իթմիշ իտի , վէ Տէր կիւն օրատան
 կէչէրէք , Գուզէթէ մուհապպէթլէր վէ իլթի-
 յազէր արգ իլլէտիլինտէն , մէզպուրէնին տա-
 իի կէօյնիւ պունա տօսթ օլտու իսէ տէ , աշըզը
 էվվէլի օլան Մարհօսուն խայալը տախի կէօ-
 զիւնտէն , վէ մուհապպէթի գալպինտէն կիթմէզ
 իտի :

ՊէՏէր սէնէ Ալթան , իւչ կիւնէ գատար
 զայպ օլուպ , նէրէյէ կիթտիլինի Գուզէթէ
 տախի պիլտիքմէզ իտի , պիր կիւն ատէթ էթտի-
 յի վէճճ իւզըն , Ալթան կիտէճէյի մահալէ
 կիթտիքտէն սօղրա , Գուզէթէ իթթիյար աշըր
 իլէ գալպ , ճանը սըզըլտըղընտան փիյանօսու-
 նու չալար թիւրքի չաղըրը , վէ պիր արալըգ
 պաղէտէ կէզէր իտի , օ էսնատէ պաղէնին իջն-
 տէ պիր ատամ կէզտիլինի Տիսս էտինճէ , գօր-
 գույա տիւշէրէք , Տէմէն խանէյէ կիլիպ , քէյ-
 ֆիլէթի գօճա գարըյա , վէ Ալթան կիլտիլին-
 տէ օնա տախի իֆատէ իլլէտիլինտէն , վէ հա-

լընըզ գալտըգճա գօրգայօր օլտուղունու սէօյ-
 լէտիքտէ , Ալթան տախի պիր գաչ կիւն վէ կէ-
 ճէ պաղէտէ կէօղճիլիւք իտիպ , պէքլէմիշ ի-
 սէտէ պիր շէյ կէօրէմէտիլինտէն , մէզպուրէնին
 կէօրտիլիւ կէօղկէ վէ խայալ օլտուղունու վէ
 մէրագ իթմէմէտիլիլիֆատէ իլէ , հիտէ պիր կիւն
 կիտէճէյի մահալէ աղիմէթ իլլէտիլինտէն , վէ
 գըզըն ճանը սըզըլտըղընտան , էլպիսէի նէֆիսէ-
 սինի կիլինտիքտէ , աշըր գարը — նէրէյէ կի-
 տէճէքտին , հօխսա պիր միսաֆիր մի կէլէճէք —
 տէյիւ սուալ իտինճէ , — նէ միսաֆիր կէլէճէք վէ
 նէ տէ պիր մահալէ կիտէճէյիմ , ճանըմ պէօյլէ
 իսթէտի — տէյիւ ճէվապ վէրիպ , պաղէտէ կէ-
 զէրէք օրատա օլան պինէք թաշընըն իւսթիւնտէ
 պիր ազ օթուրտուգտան սօղրա , գալպըպ վէ ա-
 տէթը մէլուֆէսի իւզըն պաղէտէ կէզիպ տօլա-
 շըպ հինէ պինէք թաշընըն հանընա կէլտիլինտէ ,
 իւզէրինտէ պիր սայըր թաշ գօնուլմուշ օլտու-
 զընու կէօրիւպ , պունուն էվվէլլէ մէվճուտ օլ-
 մամասըլլէ , աճապա պուրայա քիմ կէլտի տէ-
 յիւ , գօրգու իլէ աճէլէ սէյիրտէրէք էվտէն ի-
 շէրիլլէ կիրմիշ տիր , վէ պիր մը գտար իսթիրա-
 ճաթ իջիւն ուլգույա վարմըշ , վէ ըիւյատընտա
 մէզքիւր թաշը միւշահէտէ իթմիշ օլտուղունտան ,
 գալպըրը անտէ օրայա կիտիպ , վէ սօզրատան
 գօնուլան թաշը գալտըրըպ , — ալթընտա պիր
 մէթուպ կէօրտիլիւնտէն ալըպ խանէյէ կիթ-
 միշ տիր :

Մէքթուպու մէզքիւրիւ օգուտուղունտա ,
 հօգարտան աշաղա գատար , այարէի տիլարասը

շիտտէթը աչգ վէ մուհասպէթ , վէ պալտի հաս-
 րէթ վէ ֆըրգաթլէ , չէքիլէն էլէմ վէ էքտար-
 տէն շէքիայէթ , վէ արդու թէշլիլի վէ իֆթի-
 ֆարլէ բիճաի վասլէթտէն իպարէթ օլմաղիլէ ,
 մէթթուպու մէքքիւրտէ տէրճ օլունան նէզաքէթ-
 լիւ վէ գարըշըգ իպարէթ , մէգպուրէնին տիլ ու
 ճանընա թէ'սիր , վէ լէտէլ միւլահազա մուգատ-
 տէմա մուհասպպէթինի հիսս իթմէքտէ օլտուղու
 աթրեօստան վէ պունու պուրայա գօյան մէրգում
 օլտուղունու ֆէրքինէ վարարազ , ճիյպու թէվ-
 գիր իյլէմիշ , վէ օլ կիւն օ կէճէ եէմէք վէ իշ-
 մէքտէն քէսիլիշ տիր :

Վէլժան կէլիպ , պիր գաչ կիւն էյլէնէրէք ,
 պիր կիւն , եինէ կիթմիշ օլմաղիլէ , մէզպուրէ էլ-
 պիսէի նէֆիսէսինի կիլինէրէք քէնտիսինէ տիւ-
 գէն իտէրէք , մէթթուպու պուլտուղու թաշն
 եանընա եազլաշըպ , աճապա եարտէն պիր նիշանէ
 պուլապիլիթիլիմ տէյիւ , էթրաֆա իհալէի ին-
 գար իտէր իքէն , պիր սէս իլիթմիշ վէ օրայա
 տիգգաթ իլէ պագտըգտա , թէ'սիրի հէրարէթ վէ
 մուհասպպէթինի թէճալուղ իթմիշ , աչգ ու հաս-
 րէթինտէն պէյնղի սարարմըշ , վէ պաշ աչըգ
 եարլն այաղ մէճնունէ տէօնմիւշ պիր շախս կէօ-
 րիւնճէ , մաճարայը տէրք իտէրէք , զալէպէի
 մուհասպպէթլէ հէմէն պայըմազ աէրէճէսինէ կէլ-
 միշ իստէ , եանընտաքի աղաճա տայանմըշ , վէ
 պուհալ այնը իլէ Մարեօստա տախի վուգու
 պուլմուշ տուր , իքի աչըգը սատըգ , պիր վապըթ
 միւշահէտէյի տիյտարտէն սօղրա , տիւհար օլ-
 տուգլարը հայրէթ միւնտէֆի օլարազ , մէրգում

Մարեօս , — թագտիմ իթտիյիմ մէթթուպու ա-
 լըպ օգուտունուղ մու , վէ կէօյնիւմուէ հասըլ
 օլան արգլարըմը ֆէրք իթտինիղ մի , վէ պէնիմ
 քիմ օլտուղունու աղնատընը մը , էվլէլ էմրտէ
 Ղուգսէնպուրգ պաղչէսինտէ սիղի կէօրտիւլիւմ-
 տէ , պին ճան իլէ իֆթատէ օլտում , վէ խանէ-
 նիղի էօյրէնտիմ իսէ տէ , օրատան նազլ իթտի-
 յինիղտէն , պիր տահա կէօրմէք միւլէսէր օլմա-
 տը , օն սէքիղ այտան պէրիւ իլնմտէն կիւճիւմ-
 տէն տուր օլարազ վէ մէճնուն միսալի կէզէրէք ,
 իլթէ շու հալէ կիրտիմ , վէ համա օլտուն , աչըն
 գըլալուղուղու վէ մուհասպպէթիլէ սէնի կէօր-
 տիւմ , կիւլճէմալինիղէ պալմաղիլէ գանաթ ի-
 տէն պիր պէնտէնիղիմ — տէտիքտէ , զըզն նութ-
 գու մէճալը գալմայըպ տիւշիւպ պայըմըշ , վէ
 Մարեօս տախի կէլիպ մէզպուրէյի տէրաղօշ իյ-
 լէմիշ տիր :

Պիր միւտտէթտէն սօղրա Գուզէթին աղը
 պաշնա կէլիպ , Մարեօսու եանընտա կէօրիւն-
 ճէ , նէզաքէթլէ կիւլիւմնիյէրէք , ֆէրահիյէթ
 վէ մէսէրրէթ հալէրի կէօսթէրտիքտէ , Մարեօս
 — նաիրէի մուհասպպէթիմ գաթընըղա սիրայէթ
 իթմէմէք էմրը մուհալ տըր , էլպէթ պէնիմ սէվ-
 տիյիմ կիպի , սիղ տախի գուլունուղու սէվէր-
 սինիղ տէտիքտէ , մէզպուրէ , — սանա օլան մու-
 հասպպէթիմի քէթմ իտիւպ , սէվմէմ տէսէմ խի-
 լաֆ սէօյլէրիմ , ֆագաթ աչըգ ու մաշուգ արա-
 սընա էնկէլ վէ չէքէմէզըլէք կիպի շէյլէր կի-
 րէր օլտուղունտան խէվֆ իտէրիմ — տէյէ-
 րէք վէ եէկտիկէրինին իսմլէրինի սուալ իտէ-

րէք, ուզո՞ւն ուզատիյէ մուհնայպէթէ կիրիշմիշ-
լէք սիր :

Մարիսուն պէօյիւք փեաների զայնթ զէն-
կին օլուպ, անճագ թօրնու Մարիսու իլէ էֆ-
քեար վէ փօլիթիգաճա մուղայիր օլտուղունտան,
թարտ իթմիշ վէ մուսխիսէրէն ազճէ կէօնտեր-
միշ, վէ կինէ Եանընա ալմագ իսթէմիշ իսէ տէ,
մէրգում պաշ էյմէք իսթէմէմիշ օլտուղու
Եազըմըշտը, պիր կիւն պիր հասըս փար-
չաը իւզէրինտէ Եէնի աօզմուշ իքի չօճուգ
Մարիսուն պէօյիւք փեաներինն խանէսի գա-
բուսունա գօնուլմուշ, վէ մուսխիլէյճ զէնկին
վէ խայրխաս պիր զաթ պուլընմուշ օլմագ իլէ,
մահիյէ սէքսէնէր Փրսնք վէրմէք իւզրէ, պու-
չօճուգլարը պիր սիւտանայա վէրմիշ, վէ պէօ-
յիւտիւքտէն սօղրա մէքթէպէ վէրմէք վէ թէր-
պիյէ իյլէմէք իւզրէ, ալթը այտա պիր քերէ
խանէսինէ կէթիրտիպ կէօրիւրիւմիւշ, չօճուգլար
խասթալանըպ վէֆաթ իյլէտիյինտէն, վէ մէղ-
պուրէ պուլարըն Եիւզիւնտէն շէհրիյէ սէքսէ-
նէր Փրսնք ալմագըգա ալըշմըշ իտիւկինտէն,
տէրճալ գօմշուսու թէնարտիյէ մահպէսէ կիր-
մէքսիզին, խանէսինէ կիտէրէք իքի նէֆէր քիւ-
չիւք օլուսունն լիէճըլէ թէրպիյէ քէնտիսինէ
վէրմէք իւզրէ, մէղպուրէյէ վէրիւմիշ, վէ մէղպու-
րէ պուլար իչիւն մուսխիլէյճտէն սէքսէնէր Փը-
րանք ալմագտա պուլընմուշ օլտուղու հալտէ,
թէնարտիյէնն խանէսի պասըլըպ, քէնտիսի ի-
լէ րէֆիզըրի հայտուտար մահպուսա գօնու-
տուգլարընտան, իսթինթագ խուսուսու իչիւն
պազը գօմշուլարը ճէլպ օլուսուղու միսիլիւ,

մէղպուրէ սիւս անա տախի թէրաֆը հիւքիւմէ-
թէ ճէլպ գըլընարընա, վէ չօճուգլար պէշէր
ալթըշար Եաշնա կիրիպ, մահալէ մէքթէպինէ
տէվամ իթմէքտէ օլտուգլարընա պինտէն, ախ-
շամ կէլէճէք օլուլար իսէ, մուսխիլէյճ զէն-
կին զաթըն գօնաղընա կիթմէլէրի զըմընտա մա-
հալինի թարիֆ էթտիյի վէ Եազարըք քեահատը
օրատաքի էսկիճիյէ պըրագմըշ, վէ չօճուգլար
կէլտիքլէրինտէ, քեահատը վէրիպ, վէ վալտէ-
լէրինն իֆատէսի վէճճ իլէ գօնաղա կիթմէլէրի-
նի սէօյլէմիշ օլմագըլէ, չօճուգլար քեահատը
ալըպ կիթմիշէր, Եօլտա կիտեր իքէն հէմ քեա-
հատը վէ հէմ Եօլու զայպ էտիպ վէ նէրէյէ կի-
տէճէքլէրինն պիլէմէլիպ, աղամայա պաշա-
տըգլարընտա, պուլար պիր զապթիյէ մէրքէգի-
նէ կէօթիւրիւմիւշ, վէ մահալէրինն խապէր
վէրէմէտիքլէրինտէն, սահապէթ օլուսմայըպ հէ-
մէն գօմուլմուշ օլմալարը իլէ, սօգաղըն օրթա-
սընտա աղամագտա իքէն, պալատէ պէյան օ-
լուսան չափգըն Վալթօշ, պիր պէրպէր տիւ-
քեանընըն Եօնիւնտէ պիր շէյ չարփմագ իւզրէ
պէքլէմէքտէ, վէ պէրպէր տախի պուսունն նասըլ
չափգըն օլտուղուսու վէ նիյէթը միւզիւրէսինն
պիլէրէք, տիւքքեանըն տէօրթ թարաֆընը կէօ-
զէտիպ գօլամագտա օլտուղուստան, ճէսարէթ
իտմէլիպ օ արատա չօճուգլարը կէօրտիւքտէ,
վէ նէ աղարսընըլ տէլիւ սուսալ իթտիքտէ, խա-
նէլէրինն զայպ իթտիքլէրինն սէօյլէմէլէրի իլէ,
—պուսունն իչիւն աղամագ իթիպ իթմէղ, պէ-
րապէր կիտէլիմ պու կէճէ պէնիմ միսաֆիրիմ

օլունուղ — տէյիպ վէ պունլարտա արգասընա տիւշիւպ կիթմէքտէ վէ հաղմուր հաղմադտա իւքէն, Վէլժանը սոյմադ իւզրէ իքէն, քէնտիսի մաղուպ վէ եինէ Վէլժանըն լութֆ վէ ինայէթինտէն մահճուպ դալան եան քէսիճի քի, Վէլժանըն վէրտիյի ազճէ քէսէսիսի մերգում Ղալբօշ չարփըպ, էլմա աղաճընըն տիպինտէ ֆագրը չալինտէն իլթիքեա իտէն էլթիյարա վէրմիշ իտի, իլթէ օնա թէսատտիւֆ իտէրէք աճվալը ալէմտէն սուալ իյլէտիքտէ, արգատաշարընտան օլան պիր խըսըզըն պիր թագրիպ մահպունտան դաշտըզընը վէ չէնտ կիւն էվվէլ պաշնա կէլէն մաճարայը նազլ իթմիշ, վէ պու տախի քէյֆիյէթէ վագըֆ օլարագ սէսիսի չըգարմամըշ տըր :

Մէրգում հանընտա օլան չօճուգլարը սուալ իյլէտիքտէ միսաֆիրլէրի օլտուղունու վէ սէնին խանէն վար մը տէյիւ սօրտուղունտա, օ տախի Ֆիլի չէշմէնին իչնտէ եաթարըզընը սէօյլէմիշ տիր, պունլար պիր պիրինտէն այրըտըգտան սօղրա գարընլարը աճ օլուպ օլմաստըզընը չօճուգլարա սուալ իլէ, աճ տըր ճէվապընը ալտըզընտա, պիր էքմէքճինին տիւքքեանընա կիրիպ էքմէք ալարագ, միսաֆիրլէրինէ վէրմիշ վէ քէնտիսի տախի եէմէսիյլէ դարնընը տօյուրմուշ տուր, վէ գարարկեհաճը օլան չէշմէնին իչնէ կիրիպ եաթմըշ տըր :

Մէքքիւր չէշմէ Ֆիլլ րէսմինտէ օլուպ գարնը թէրաֆընտա օլան քիւչիւք պիր տէլիքտէն Ղալբօշ կիպի քիւչիւք վէ գայըֆ օլան չօճուգ-

լար կիրէ պիլիւր իտի, մերգում, միսաֆիրի օլան իքէ չօճուգ իլէ օրատան կիրիպ, պունլարա իգարամ իչիւն մէվճուտ օլան սաման մինտէրի ալթլարընա հաեարագ, իւզէրլէրինէ տախի էօրմիւն մէք իչիւն պիր եօրղան փարչասը վէրտի, վէ պունու չայվանաթ պաղչէսինտէ քի մայմունուն ալթընտան աշըրմըշ, վէ օթ վէ սամանլարը տախի օրատան հավաշ հավաշ չարփըպ կէթիւրմիշ օլտուղունու, միսաֆիրլէրինէ չիքեայէ էթտի, պունլար նէ չալ իսէ օլ կէճէ օրատա մէսքեան իտիւպ, սապահա գարըն եօլտա թէսատիւֆ իտիւպ լագըրտը իթտիյի եան քէսիճի, մերգում Ղալբօշ չարփըպ չարփընտան վէ աճէլէ էթտիյինտէն, չօճուգլարը օրատա պըրաղըպ կիթտիքտէ, պիր թագըմ խըսըզընը Ֆօրս նամ չափըսիւնէտէն դաշտըզընը, վէ պիրիսի տամըն իւզէրինտէ գալտըզընը վէ եօգարը չըգմադ միւմքին օլամայըպ, պու իշ քէնտիսիսին կէլմէսինէ մէնութ պուլունտուղը պէյան վէ չիքեայէ, վէ աճէլէթէն կիտիպ եարտըմ իթմէսիսի իֆատէ էյլէտիքտէն սօղրա, պէրապէրճէ մահալը մէքքիւրէ կիթմիշէր տիր :

Պալ խըսըզընարըն քիմլէր օլտուղու պահընա կէլիւնճէ, մէշնուր թէնարտիյէ իլէ րէֆիզլէրի, էլէ կէչտիքլէրի վագըթ պիլ իսթինթագ, պու ճինայէթի տիւշիւնիւպ իճրասընա սէպլի չագիզի օլան, մերգում թէնարտիյէ օլտուղունտան, պունուն օն պէշ սէնէ միւտտէթլէ փըրանկայա դօնուլմասընա, վէ րէֆիզլէրինին ալթըշար այ վէ պիրէր սէնէ միւտտէթլէ չա-

փրկարունա հիւքմ՝ օլուենարադ , սալիֆիւլ զեքր
 Փօրս հատրսխանէսինտէ պուլուենտուգլարը վա-
 գրթտա , պալատէ զեքրի սեպգաթ իյլէտիյի , վէ
 ատէթլէրի օլան հիյէթ վէ վէսիլէլէր վասե-
 թասըյլէ , տիշարըտա օլան րեֆիլլէրիյլէ մեք-
 տուպլաշարագ , դօլալըգլա գաշմալարընա սե-
 պէպ օլտուգլարընտան , վէ հափրսխանէ զայէթ
 մէթին օլմագ ճիհէթիյլէ , տիվարընտան պիր տե-
 լիք աշմագ միւմքին օլամատրղընտան հալա ալ-
 մագ իւղրէ , հափրս խանէնին թէփէսինտէ օլան
 փէնչէրէտէն ճիւմլէսի պիրէր թագրիպ տամա
 չըգմըլար իսէտէ , փէք եիւքսէք օլմաղիլէ աշա-
 զա էնմէք միւմքին օլամալըպ , անճագ չարշաֆ
 վէ գուշագ կիպի շէյլէրի պիր պիրինէ պաղա-
 յըպ , վէ եէկտիկէրինէ եարտըմ իլէ ճիւմլէսի
 աշաղա էնմիշ , ֆագաթ (թէնարտի)է իփին ուճու-
 նու գաչըրտրղընտան օրատա գալմըշ օլմաղիլէ ,
 վէ եօգարը չըգըպ եարտըմ էթմէք իչիւն , Վալը
 բօշ կիպի հաֆիֆ վիճուտ պիր ատամըն եարտը-
 մընա միւլթաճ պուլուենմաղիլէ , անը չաղըր-
 մըլարըտը , մերգուճ օրայա վարտըղընտա (թէ-
 նարտիյէյի օլ հալտէ կէօրիւնճէ , էվլէլճէ միււա-
 րէֆէլէրի օլմասըյլէ , — վայ պապա սէն նէ վա-
 գրթ պու տամը պէլայէ կիրիֆթար օլտուեն — տե-
 տիքտէն սօղրա կօրիւմճէքվարի տուվարտան եօ-
 գարը չըգըպ , վէ պիր պիրինէ պաղըր օլան չար-
 շաֆըն ուճուենու թութուպ : մերգուճ (թէնար-
 տիյէ վէ սօղրա քէնտիտի աշաղայա էնմիշլէր ,
 վէ օրատան հէր պիրի պիրէր թէրաֆա տաղըլըպ
 սավուշմուշար տըր :

Վալատէ պէյան գըլոնտըղը վէճէ իլէ , Մար-
 եօս մաշուգէսի օլան Քուղէթ իլէ միււաղաթ վէ
 միւֆարագաթտան սօղրա , պէհէր ախլամ զեքր
 օլուենան թաշըն եանընա միւտալէմէթ իտէր իտի ,
 Քուղէթին խանէսի իքի տայիլլէյէ պէօլիւնմիւշ
 օլուպ , ախլամլարը սաթթ եքիյէ իւչէ գատար
 փէտէրի մանէվիսի օլան Ալլիֆան իլէ օթուրուպ ,
 քէնտի տայիլլէսինէ տէօնտիլլիւնէ վէ խըզմէթճի
 գատըն տալի ախլամա գատար խըզմէթլէ եօր-
 ղուեն տիւշիւպ , հէմէն սատթ իքիյէ տօղբու ու-
 յուտուղուենա մէպնի , մէգպուրէ սայիրէսինտէն
 պաղչէյէ չըգըպ Մարեօսու պուլարագ , իքիսինին
 տախի թէրպիլլէլէրինտէ վէ գալպլէրինտէ ֆէ-
 նալըգ օլմատըղընտան , պիր պիրլէրէյլէ իւլթէթ
 վէ իւնտիյէթ վէ արղ ու իշթիյագ վէ մուհապ-
 պէթ վէ միււահէտէյի տիյաարէ դանաթթ իտէր-
 լէր իտի : Մարեօս գըպ իլէ իւլթէթինտէ հատ-
 տէն գիյատէ մուհապպէթինտէն , եէմէքտէն վէ
 իչմէքտէն քէսիլտիյինէ վէ հիչ պիր իլէ պագմա-
 տըղընա , վէ կէճէ կիւնտիւգ ապլը վէ ֆիքրի
 գըգտա օլուպ , մայէթինտէ պուլուենտուղու թա-
 ճիլին մէթթուպ վէ տէֆթէրլէրինի լայըգը իլէ
 եաղմագլըղա միւգթէտիր օլամատըղընա մէպնի ,
 նիհայէթ թաճիրի մերգուճ պուենա բուխսաթ վէր-
 տիյի միսիլլիւ , օթուրտուղու օտայա տախի ,
 ախլամ էղանը չըգըպ սապաս իլէ կէլտիյինտէն ,
 խանէ սահիպի տախի գապուլ իթմէփշ , վէ մեր-
 գուճ ճիւղի եէյիպ իչմէքտէն վէ իշիլլիքտէն
 փէք ֆէնա հալ վէ գըլաֆէթէ կիրմիշ իսէ տէ ,
 իչ հպիր վէճէ իլէ գայա վէ թէլաշ իթմէյիպ ,

մաշուգէսինն հանընա կիտերէք միւշահէտէ յի տիյտար իլէ, զամ վէ քէտէրինն տէֆ իտերիտի, անճագ պիր կիւն մերգում Գուղէթ փէտէրը մա- նէվիսի Ալէլիան իլէ պէրապէր Ինկիթէրրայա ազիմէթ իթմէք իւզրէ օլտուզլարընը խապէր, վէ Մարեօսուն տախի օլ թէրաֆա կիթմէսինն իւ- թիմաս վէ թիգքեար իյլէտիքտէ, մերգում ֆագ- րը հալինտէն շեքեայէթ իթմիշ, վէ մեզպուրէ ի- սէ փէտէրինտէն այրըմայաճաղը էճիլտէն, հեր նէ էտեր իսէ էտիպ վէ չարէսինն պուլուպ, կէլ- մէսինն թէքրար իյլէտիյինտէն, մերգում Մար- օս արթըգ ինատ վէ իսթիքեարի թէրք էլէ, պէօյիւք փէտէրինն կիտիպ ֆագրը հալինն արզ իլէ պարը շմասընը, վէ անըն իանէսիյլէ մեզպու- րէ Գուղէթի ալմագլըղընը գուրուպ, պէօյիւք փէտէրինն հանընա ազիմէթ իյլէմիշ տիր,

Սուլմաիլէյհ, նէ գատար մալտար վէ գուա- րէթ սահիպի իսէ, թապիյաթը օ գատար թի- թիզ վէ ֆիթնէ էնկիզ օլտուղունա, վէ տօգսան պիր եաշընա կիրիպ, պունամայա տախի եիւզ- թութմուշ օլտուղունա մէպնի, նէ եափտըղընը վէ նէ սէօյլէտիյինն պիլէմէզ, վէ քէնտիսիյլէ հիշ քիմսէնին հիւսնիւ իմթիզաճ իտէ պիլմէսի միւմքին օլմազ իտի, զաթէն էօթէտէն պէրու գըրալ թէրաֆտարը օլարագ, Աբօյէոն վէ թէրաֆտարընըն խաամի գամիսի օլմասընա, վէ թօրնու Մարեօս փօլթիթիգաճա էֆքեարընա մու- ղայիր օլտուղունանն, պալատէ պէյան գըրընտը- ղը վէճհ իլէ, պունու խանէսիինտէն թարտ իթ- միշ իսէտէ, էլինտէ տօղմուշ պէօյիւմիւշ օլտու-

ղունտան, թէրաֆընա օլան մուհապպէթի գալ- պիյէսի զաիլ օլմատըղընա մէպնի, եինէ եանընա ալմասընը իսթէր, վէ ըիֆահ վէ իսթիրահաթը հալինն արզու իտեր իսէ տէ, պունա քէնտի թէ- րաֆընտան մէյլ ու թալիպ կէօսթէրիլմէսինն, պունա տախի թէհհամիւլ վէ քիպր ու ինատընա պիր վէճհ իլէ սըղտըրամայըպ, Մարեօսուն կէ- րէյի կիպի պունու սիւրչէրէք, քէնտիսինն իւ- թիճա իթմէսինն պէքլէր, վէ ագրապասընտան պիր եիւզ պաշըյը եանընա ալարագ, Մարեօս օլան մուհապպէթինն պունա հասր իթմէք, վէ օնու ունութմագ տիլէր իսէ տէ, եինէ Մարեօս խաթըրնա կէլտիքճէ, հասրէթ վէ իլթիյազը ղիյատէլէլէրէք, տայիմա պունուն ճէլպինն պիր վէսիլէ արարըտը:

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

այս փոխարէն անստանալով ինչ որ անհարկ էր
անցնում ինչի մասին անհարկ անցնելու վերաբերելով
գնահատելու և անհարկ անցնելու մասին

ՏՕԳՈՒՆՆԱՅԻՆ ՓԱՍՏԻՆ

Սարեոս կիթնիկի և Կիթնիկի մասին

Սարեոս կիթնիկի և Կիթնիկի մասին ինչ որ անհարկ էր
անցնում ինչի մասին անհարկ անցնելու վերաբերելով
գնահատելու և անհարկ անցնելու մասին

Պէր մինվալը սասարգ, Սարեոս էթթիյարըն
խանէսինէ կէլէճէ յինի վէ քէնտիտի իլէ կէօրիւլմէք
թալիպինտէ պուլունտուղունու, խըզմէ թճիսի խա-
պէր վէրտիքտէ, քէմալը տէրէճէ մէմնուն օլմուլ,
վէ թէզ կէթիթիլմէսինի էմր էլլէմիլ իստէ, Տիյնի
միւլազաթընտա միւլգթէզայը քիպը ու խօտպին-
լիյի իւզրէ, մէրզում Տազընտա, պարիտ մոււա-
մէլէ ըզՏար վէ քէնտինէ պազը քինայի սէօՏ-

պէթլէր իլէ, — Կիւճէնիպ կիտեր վէ սէֆիՏիք
խտէրպինիդ, կիթմլի ամմա պիլ տաՏա կէլմէմէլի
վէ քիլի Տէր վազըթտա, միւլթաճ օլաճազը զա-
թը կիւճէնտիթմէլի տիլ, իլթէ Տալնի կէօր-
տիւն վէ ազըպէթ պանա միւլթաճ օլտունմու —
տէյիւ սէվզը քէլամ իլլէտիքտէ, Սարեոս կիթ-
տիյինէ նատիմ, վէ պուլունտան Տազընտա խալը
վէ մէնֆաթ միւլունտէ կէլմէ յէճէյինէ գաթի-
ոււմաւտ օլարադ, — Եֆէնտիմ պէն սիդէ իլթիճա
վէ Տազընտա լուլթի վէ մոււավէնթիլիլի քէճա
իթմէյէ կէլմէտիմ, շու գատար քի էվլէնմէք
միւլքատընտա օլտուղունմտան, վէ զաթընը պէօ-
յիւք փէտերիմ պուլունտուղունմտան, պու-
պապտէ պիլ քէրէ բուլսաթ վէ մուլվաֆադա-
թընը թաՏալի իլիւն կէլտիմ — տէյինճէ, ա-
լաճազը գըզ քիմ օլտուղունու, վէ շու Ֆազը ու
զարուրէթլէ նէ վէճՏ իլէ էվլէնէպիլլէճէյինի
սոււլ էթմիլ, վէ մէրզում տալի մաճարայը օլ-
տուղու կիպիճէ նազ իլլէմիլ օլմաղիլէ, էթթի-
յարտա պիլ աղ միւլայիմէթ Տարըլ օլուպ, —
օլում էվլէնմէք սըրապ տէյիլ տիլ, էվլէլ սէ-
նի միւլաթիպ խըզմէթէ գօյալմ, էմրը թալիլէլ
վէ իտարէն էօլունա կիթսինտէ, սօզը միւլաթիպ
Ֆամիլիատան սանա պիլ գըզ արվէրիլիլ, օ մու-
Տապպէթ էթտիլիլ գըզ քիմ պիլիլ նապըլ ՖաՏիլէ
տիլ, պէյլէ շէյլէր կէնճիլքտէ պիլիլմտէ պա-
լմըզ կէլմիլ տիլ, պիլ քէրէ մուլքարէնէթ օ-
լունտա մուլՏապպէթ տէն էօթը դարմազ, Տէլէ պու-
սէվտատան վազ կէլ, շու էիւզ ալթունի ալ տա
քէնտինէ էլլիսէ ալ վէ պօրճուն վար իսէ թէս-

վիյէ էյլէ , վէ մեզպուրէ իլէ տախի պիր քէրէ մուգարէնէթին չարէսինէ պուլտա , արթըգ իւլ ֆէթ վէ մուհապպէթի թերք իյլէ , — տէյիւ նա սիհամ վէրսիքտէ , Մարիօս վիգայէի նամուսը ինտինտէ հէր շէյտէն ազիղ օլան մահպուպէսի հագգընտա պէօյիւք փէտէրիտաէն ֆահիշէ քէ ւամընը իշիթտիյի կիպի , աշըրը քէստիսինէ տօ գունուպ , վէ հէր շէյի կեօզիւտէ ալըպ էխթիյարըն սէօզիւտէ վէ ագճէսիւտէ պոլա իլթիֆաթ իթմէյերէք , էպի շապիհասընը գօլթուգլարըք կիպի , քէմալը ինֆաալ իլէ գարուտան չըգըպ կիթմիշ , վէ էխթիյար պու ըգհարը նէտամէթլէ պու հէքաքէթի իթմէսի իշիւն , արգասընտան պա ղըրըպ չաղըրմըշ իսէ տէ , գուլապ ամամըշտըր ։

Մարիօս , օլտուղու մահալէ կիթտիքտէ , պէօյիւք փէտէրիտաէն իշիթտիյի սէօզպէթլէրի տիւ շիւնտիւքճէ , պիր վէճհ իլէ հաղմ իտէմէտիյին տէն , վէ մահպուպէսի իսէ , Ինկիլթէրրայա կիթմէք իւզընէ օլուպ , քէստիսինտէ իգթիտար օլմա աղընտան , աշըրը ումուտուղուղուտան մէյեուսիյէթէ կիրիֆթար օլարաք , վագթը իլէ գապ թիյէ եիւզ գաշըսը լապէրին քէստիսինէ վէրմիշ օլտուղու փիլթօլ իլէ , քէստիսի էօլտիւր մէյի գուրար վէ եինէ ճէնապը հագգ ինայէթի տէր տէ , պէլթի մահպուպէսի փասլ օլուրուտէտէյիւ , սարֆը նաղար իտէր իտի :

Իթթիֆագաթըր դարիպէտէն օլարաք , թու նարտիյէսին գըղը Իփօսին ամախի , Մարիօս իլէ մուգատտէմա թէղթիւրէ կեօթիւրիւպ վէթիւրմէք վէսիլէսիյլէ , պիր գաչ քէրէ կեօրիւշմիւշ վէ

էթմար վէրէֆթարընը պէյէնէրէք , գալիյէն ալագան իթմիւշ օլտուղուտան , քէստիսինէ սըր վէրմէյերէք , տայիմա տիւրլիւ գըլաֆէթլէ արգասընտան կէղմէքտէ օլտուղուտան , վէ Գուզէթին խանէսինէ կիթտիքճէ , օ տախի կիտիպ պաղէտէ պիր աղաճըն արդասընա կիղէնէրէք , պէյիւլէրիտաէն կիւղըան իտէն մուամէլաթը սէյր իթմէքտէ պուլուտուղուտան , մահարայա կէրէյի կիպի քէպըր մօզուգ փիթմիշ իտի :

Թէնարտիյէ հափստանտէ իքէն ըիֆագասը օլան հայաուտլար , արշարտա պուլուտան խըրսըղար իլէ տիլմուլտապէրէ , պիր խանէյի սօյմադ իւզընէ գալուգ գարաթ իյլէտիքլէրի , վէ օլխանէ Վէլմանըն օլուպ , հիւքիւմէթ թէրաֆընտան կիպլի մէմուրլէր թայիսի իլէ մուհաֆագա օլուտուղու , մուգատտէմճէ պէյան վէ հիքեալյէ օլուտուղու :

Վաղըրմար վէլմիշ օլմաղիլէ , պու մէսէլէ տախի ունուտուլուպ , զիքը օլուտան կիպլի մէմուրլէր պու իլէ տէվամ իթմէքտէն արասընը քէստիշ օլտուղարը հալտէ , թու նարտիյէ վէ արգատաղարը հաիլընտան ֆիրար իյլէտիքլէրինտէ , եինէ խանէի մեգրիւրիւ սօյմադ սէօզպէթլէրինէ կիրիշաիքլէրինտէն , վէ մեզպուրէ Իփօսին քէյիլիլթիւտիւնայըպ , շսցէտ իճրասը թագտիրիտէ , ալագա քէրտէսի օլան Մարիօսա պիր ֆէնալըգ կէլէճէյի մուլահաղասը իլէ , պիր վէճհ իլէ գայիլ օլմատըղընտան , փէտէրի թու նարտիյէ իլէ , հայաուտլարա , էկէրէն մեզիւր խանէյէ սուլիգաստ իտէճէք , վէ շայէտ եանըն

տան կէջէճէք օլուրլար իսէ , Տիւքիւմէթէ խա-
 պէր վէրէճէյինի , վէ խանէի մեզբիւր սահիպին-
 տէն փէք չօդ խայր ու մէնֆաաթ կէօրտիւյինն
 տէն , էօյէճէյինի պիսէ եինէ մուավէնէթատէ գու-
 սուր իթմէյէճէյինի պէյան իլէ , քէյֆիյէթիե
 էօնիւնիւ ալմըչ , վէ օրատան դայգըպ պաշգա
 մաճալէ աղնմէթ իյլէմէլէրի զըմնընտա , խապէր
 վէրմէք իչիւն եազարզը փուսուլայր , խանէյի
 մեզբիւրիւն փէնչէրէսինտէն իչէրի աթմըչ տըր :

Վալուօշուն էլմա չայմագ իչիւն պիր պաղ-
 չէյէ կիրմիչ , վէ օրատա էխթիյար պիր ատամ
 իլէ պիր դօճա գարընըն , պէյնլէրինտէ կէչէն
 սէօճպէթլէրտէն , քէմալը ֆադր վէ զարուրէթ
 չայլէրինի աղնայարագ , սօգագտա Վէլթան իլէ
 կիթմէքտէ օլան պիր եանքէսիճիյէ , Վէլթանըն
 վէրմիչ օլտուղը ագճէ քէսէսինի չարփարադ ,
 մերգոււմ էխթիյարըն էօնիւնէ աթմըչ օլտուղու ,
 պալատէ Տիքիայէ գըլընմըչ ըտը : Իչպու քէ-
 սէնին քէնտիլէրինէ պիր քնայէթը զարիպէի Իլա-
 Տիլէ օլտուղունու , վէ պունուն իլէ զարուրէթ
 վէ մուզայիգալարընը տէֆ իթմէք չարէսինէ
 պագմալարը լազըմ կէյէճէյինի , դօճա գարը
 սէօյլէմիչ իսէ տէ , էխթիյար զայէթ փէրճիգ-
 քէար վէ ճարամտան ուզագ գաչար օլմասըյլէ ,
 ալընը պիլմտիյի ագճէյի պիր վէճճ իլէ գա-
 պուլ իսէմէյէճէյինտէն պաճա իլէ , մեզպուր
 քէսէյի կէօթիւրիւպ իլան իլէ , սահիպի զու-
 ճուրինտէ վէրիլմէք իւզոն , ճանիպի Տիւքիւ-
 մէթէ թէսլմ իթմիչ , վէ քէյֆիյէթ իլան օլ-
 տունմուչ իսէ տէ , սահիպի չըգմատըղընտան օ-

րպտա դալմըչ տըր , ճալէրինտէն պաճա օլան
 մազտուրինտէն պիրիսի տախի , մերգոււմ էխթի-
 յար օլարադ , շէօյլէ քի , քէնտիսի էլաիլ ճա-
 լիւտէ , խայրճա զէնկին վէ էսճապը սէրվէթ
 տէն մալիւմաթլը պիր զաթ օլուպ , Ֆրանսատա
 չիվիտ եէթիլտիրմէյի , վէ պունուն իլէ ճէմ վէ-
 թանընա պիր խըզմէթ , վէ ճէմտէ քէնտիսի տա-
 խի զէնկինլէք , շէօճրէթ վէ սէրվէթ իթմէքլիյի
 գուրմուչ , վէ մախսուս շինտիսթանա կիտէրէք
 վէ փէք չօդ ագճէ սարֆ իտէրէք , չիվիտին էմը
 զըաաթ վէ իմալնի էօյրէնիպ տէօնտիւյինտէ ,
 պունուն Ֆրանսատա ճուսուլինէ չալըչըրչ , վէ
 թէրաֆը Տիւքիւմէթտէն մուավէնէթ թալէպ
 իթմիչ իսէտէ , պունա նայիլ օլամամագ վէ մաթ-
 լիւպիւ վէճճ իլէ չիվիտ եէթիլտիրէմէտիյինտէն ,
 շու եօլտա մալ վէ միլլիւնիւ սարֆ վէ տաղը-
 տըպ , պօրճու տիւչիւպ , խանէ վէ ագարաթընը
 սաթմագ իլէ պօրճունու թէսվէյէ իյլէյէրէք ,
 էմըր իտարէսինի , եէտինտէ պուլունան պիր ազ-
 քիթապլէրին էսմանընա գալմըչ , վէ պունլարը
 տախի հօգ պաճասընա ազ վագըթտա սաթարագ
 թիւքէթմիչ օլմաղ իլէ , ֆադր ու զարուրէթի
 տէրէճէյի նիճայէյէ վէ սիննի տախի սէքսէն ի-
 քիլէ վարմըչ , վէ պիր կիւն միւթէճայիրանէ
 պուլունտուղու մաճալտէն չըգըպ սօգաղա տիւչ-
 միւչ իտի , իչպու կիւն , պին սէքիզ եիւզ օթուզ
 իքի սէնէի Միլատիյէսինտէ , ճիւմճուրիյէթ թա-
 րաֆտարլարընտան ճէնէրալ Վէմարըն վէֆաթը
 իլէ , Փարիստէ իխթիլալ գուճուր իտիւպ , ճա-
 լի թէրաֆ թէրաֆ սօգաղարը պօղարագ , վէ

խթիհքեամ կիպի շէյլէր եափարագ, հիւքիւմէթ
 ասքէրի իլէ գափղայա թութուշտուզլարը կիւնէ
 թէսատիւֆ իտէրէք, մէրգում, քէնտի, ահվայը
 մաղտուրանէսինի տիւշիւնէրէք կիթմէքտէ իքէն,
 եօլու պիր պէօլուք էսհապը իխթիլալըն թօփ-
 ւանտրզլարը մահալէ ուղոամասըլէ, ճիւմհօւ-
 րիյէթի մախուս օլան պայրագ պոննուն էլինէ
 վէրիլէրէք, կէօսթէրիլէն եիւքսէք պիր եէրէ
 տիքմէսինի թէքլիֆ իթմիշլէր, վէ պու տափի
 գապուլ իլէ, պայրաղը տիքէր իքէն, հիւքիւմէթ
 ասքէրի թէրաֆրնտան աթըլմագտա օլան գուր-
 շունլարըն պիրիսի, այնրնա թէսատիւֆ իյլէմէ-
 միլէ, տէրագապ տիւշիւպ վէֆաթ իթմիշ տիր,
 մէրգումն շու սուրէթլէ ֆէտաքեարանէ թէրքի
 ճան իթմիշ օլմասընը օրատա պուլունան ճիւմ-
 հօւրիյէթ թէրաֆտարլէրինին հիտէթ, հըս
 վէ ղայրէթլէրինէ մուճիպ օլարագ, քէմալը շիւ-
 տէթ վէ ճէսարէթլէ, հիւքիւմէթ ասքէրի իւզէ-
 րինէ վուգու պուլան հիւճիւմլէրինտէ, թէրա-
 ֆէյստէն գըրգ էլլի քիշ թէլէֆ օլտուղու հալ-
 տէ, ասաքիթի մէրգումէյի պուլունտուղլարը
 մահալտէն տէֆ իթմիշլէր տիր:

Թէնարտիյէսին գըղը Իֆօնին, Գուզէթին
 տիլտաւէ օլտուղու Մարթօսա ալըզէ օլուպ, պիր
 կէօնէ սըր վէրմէյէրէք, Վէլթանըն խանէսինի
 խըրսըզլարտան պատէլվեգայէ, Մարթօս իլէ
 Գուզէթին պէյիսլէրինի թէֆրիք գաստըլէ, օլ
 խանէտէն կէօչ էտիլմէսինի իխթար իչեւն, եազ-
 տըղը փուսպլայը փէնչէրէտէն իչէրի աթմըշ
 օլտուղու, մուգատտէմ ճէ հիքնայէ օլունմուշ-

ուտու: Վէլթան պու թէղքիթէյի կէօրիւնճէ,
 էվմէլճէ տախի շիւպհէլի պուլունտուղունտան,
 տէրհալ պաշղա մահալ թէտարիք իլէ թաշըմա-
 յա պաշամըշ, վէ կիտէճէքլէրի մահալին թա-
 րիֆինի հալի, Գուզէթ պիր թէղքիթէ եաղըպ,
 Մարթօս իլէ պիրլէշտիքլէրի թաշըն իւզէրինէ գօ-
 յուպ վէ իւթիւնէ տախի պիր թաշ գօմուշ
 տուր, Իֆօնին, Մարթօսա օլան ալագասը ճի-
 ճէթիլլէ, օրայա կիտիպ տօլաշմագտա իքէն մէզ-
 քիւր թաշըն ալթընտա դօնուլան թէղքիթէյի
 պուլուպ, օգուամաղ իլէ մէալինի աղնամըշ խէտէ,
 էվմէլ էմրտէ Մարթօսա վէրմէյիգ եանընտա
 սագլամըշ, վէ Մարթօս կիլիպ, մաշուգէսինին
 կէօչ իթմիշ օլտուղունու կէօրիւնճէ, աղը պա-
 շընտան կիտիպ քէտէր վէ հիւզն իլէ հայրան օ-
 լարագ, պիր ազ տօլաշտըգտան սօղոս, մէյու-
 սանէ տէօնիւպ, պէօյլէ եաշամագտան խէնէֆ-
 սինի թէլէֆ իթմէսինի տահա էհվէն օլտուղու
 նու, վէ քէնտիսինի էօլտիւրմէյի գուրուպ ֆա-
 գաթ պէյհօտէ էօլմէքտէն իսէ, ճիւմհօւրիյէթ
 թէրաֆտարլէրինէ գարըլըպ, թէրքի ճան իտէ-
 րէք, տիւնետտէ իպգաի նամ իտէր, վէ պու
 եիւզտէն շու ղաղիէտէն տախի խէլաւ օլուր կի-
 տէրիմ աէյի, էվմէլճէ զեքրի սէպղաթ իտէն
 ճէնէրալ Լամարգըն էօլմէօիլլէ գօհօւր իտէն
 իխթիլալը տախիլիյէտէ, ճիւմհօւրիյէթ թէ-
 րաֆտարլընը իլթիզամ խանէրին եանընա
 կիթմէյէ շիթապ իտինճէ, նաիրէի իխթիլալը
 մէքս իչիւն մէմուր օլան հիւքիւմէթ ասքէրլէրի
 պէր մինվալը սապըգ, ճիւմհօւր պայրաղընը տիւ-

բէճեկ իբէն , դաթը վէ իտամ իյլէտիքլէրի էխ-
 թիյարըն իչնի պիթիբիտիքտէն սօղրա , պիգայա
 օլարագ ավտէթ իթմէքտե օլաուգլարընտան , աս
 բէրլէրտէն պիբիսի , ճիւմհաւր թէրաֆընտան օ-
 րատա հազըր պուլունան Ղավրօշա , սուի գաստ
 նիյէթիյլէ սիւնկիւսիւնիւ չէվիբմիշ իսէ տէ ,
 թութուրամատըղընտան , մերգում Մարեօս ,
 էլինտէ պուլունան թապանճա գուրչունու իլէ աւ-
 բէրի իտամ , վէ բէֆիգի օլան Ղավրօշու գուր-
 թարմայա իգտամ , վէ իւզէրինէ հիւճիւմ իտէն
 տիկէր պիր ասքէրին տախի իչնի թէքիլ իյլէ-
 տիքտէն սօղրա , ասքէրին պիբիսի , մերգումուն
 իւզէրինէ թիւֆէնկիւնի պօշալթմազ իւզրէ իբէն ,
 հազըր պուլունան զայրֆ պիր շախս թիւֆէնքի
 թութուր , մերգում Մարեօսու թէհլէքէտէն մու-
 հաֆազա իտէյիմ տէրիբէն , թիւֆէնքտէն չը-
 դան գուրչուն , շախսը մերգումուն կէօքսիւնէ
 բասթ կէլտիյինտէ հէմէն օրայա տիւշմիւշ , վէ
 օ արալըգ զավրայա տախի պիր աղ սիւբիւնէթ
 կէլմիշ տիր :

Մարեօսու հիւմայէ իտէն , մէյէր աշըգէսի
 օլան իփօսին օլուպ , էլպիսէսինի թէպտիլ իլէ ,
 մերգումու հէր տիւրլիւ պէլիյէտէն վիգայէ նի-
 յէթիյլէ , արգասընտա էօնիւնտէ տօլաշմազտա
 իբէն , ուղընտա ճանընր ֆէտա իտինճէյէ գա-
 տար չալըշպ չապալատըղընը , վէ եարասընըն
 շիտտէթիւտէն արթըգ խէլասը միւմքին օլամա-
 յըպ , ախրէթ եօլճուսու օլաուղընտան , վէ
 բէնտիսի հայաթտա իբէն , սէվիլմէյէ շայնան
 օլմատըղընտան պասս իլէ , էօլաիւքտէն սօղրա

պիր բէրէ օլունն ալնընտան փուս իթմէսինի ,
 Մարեօստան բէճա վէ օլ վազըթա գատար սագ-
 լամագտա օլտուղըն , Ղուզէթին մէքթուպունու ,
 — իչթէ աշըր իլէ սէրկէրտան օլտուղըն մաշու-
 բէնիզին մէքթուպու , արթըգ պէն կիտէ յօքում ,
 սէն վէ մաշուքէն սէֆայի խաթըր իլէ պէրհա-
 յաթ վէ բեամնապ օլունուզ , տէյու — , վէտա-
 լաշըպ վէ մէքթուպու իթա էյլէտիքտէն սօղրա
 բուհինի թէսլիմ իթմիշ , վէ Մարեօս տախի ալ-
 նընտան փուս իլէ վասիյէթիւնի եէրինէ կէօթիւր-
 միւշ տիւր : Մէալի թէգքիբէտէն Ղուզէթին
 նէրէտէ օլտուղընու Մարեօս աղնամըշ օլտու-
 ղընտան , միւլագաթ իթմէսինի թալիպ , վէ միւմ-
 քին օլմագ իսէ , ֆէտաի ճան իտէճէյինի միւթէ-
 գամին պիր թէգքիբէ եագարագ , մահպուպէսինի
 հէր նէրէտէ պուլուբ իսէ պուլուպ վէրմէք իւզ-
 րէ Ղավրօշա վէրէրէք իրսալ իյլէմիշ տիր :

Վէլթան իսէ տուխթէրը մանէվի իթիւաղ
 էյլէտիյի Ղուզէթին պթվար վէ միւշավէրաթըն-
 տան , պունուն հէվաի աղա միւպթէլա օլտու-
 ղընու տէրք վէ տիգգաթի իլէ , խըգթէթճի գա-
 տընտան հալինի բէշֆ իթմէք միւրատ էյլէտիք-
 տէ , գըզն հիչ պիր ֆէրա իլէ իխթիլաթը օլ-
 մատըղը տէլալէթիլէ , մէզպուրէ պու հալ վէ
 բէյի տէֆ իլէմիշ իսէ տէ , Վէլթանէ էֆիյէթ
 հասըլ օլմայըպ , պիր սէրրիւշթէ արամագտա ի-
 քէն , պիր կիւն մէզպուրէնին տօլապընտա էլպի-
 սէսի արասընտա , աշը վէ մուհապպէթէ հավի
 պիր վէրագիարէ կէօրմէսլէ , տէֆի իլթիպահ
 էյլէմիշ , վէ ֆէվգիւլայէ ճանը սըգըլմըշ օլտու-

ղու , վե գարունուն Էօնիւննդ օթուրտուղու հալ-
տէ , մերգում Վալըօշ կէլիպ խանէյի սուալ
իլլէտիքտէ , Վէլթան նէ իսթեքսին տէյի միւ-
քեալէմէտէ , թազտիմ իտինճէ , մերգում մէնին
իլէ ալը վէրիլիմ կօք տօր տէտիքտէ , պոննտա
պիր խապէր օլտուղունու Փարգընա վարարագ ,
պիր ալիգանլըտան պիր գըղա մէթոնու կէթիր-
տին իսէ պանա վէր տէմիշ , վէ օղլան քէյֆի-
յէթէ նէ ճիհէթլէ տէրք իթտին վէ վագըֆ օլ-
տուն տէտիքտէ , գըղն թէնպիհինէ մէպնի պէք-
լէմէքտէ օլտուղունու մէօյլէյիպ , թէգըրիլէյի ա-
լըպ , վէ նէրէտէ օլտուղունու թահգիգ իտիւպ ,
պիր գաթ միլլէթ աքքէրի էլպիսէսի կիյնմէսիյ-
լէ , Սարիօսուն պուլունտուղու մահայլէ կիթ-
միշ տիր :

Սահալը մէգըրտէ , Մնուլլա նամ սերկեր-
տէ ըիֆաղաթընտա , հիւքիւմէթ ալէյհինտէ ,
րէֆիի լիվաի իսնան իտէն , էլ լի դատար ատամ
պուլուպ , պուսպը հիւքիւմէթ մէմուրլէրինտէն
պիրիսինի ախգ ու կիրիֆթ իլէ , ըիլպէրի հու-
ղուրունա կէթիրմիշ օլտուղարընտան , ինտէլ-
թէտագիգ Վէլթանըն խամի օլան եիւզ պաշը Քա-
վէր օլտուղու աղնաշոյարընտան , վէ պուսլար
հիւքիւմէթ մէմուրլէրինէ պիթթապի տիւլման
պուլունտուղարընտան , ըիտի մէրգում Քալվէ-
րին գաթլ վէ իտամընը էմր իթտիքտէ , Վէլ-
թան , ճիւմլէյէ պիթթազտիմ լիէճիւլ իտամ
քէնտիսինէ վէրիլմէսինի ըէճա իլլէմիշ , վէ իսթէ-
տիլին կիպի էօլտիւր տէյու , պոննա թէսլիմ իյ-
լէմիշ օլտուղարընտան , պիր թէնհա մահայլէ

կէօթիւրիւպ , կիղլիտէ օլան հալլէրի մէյտանէ
գօյարագ , քէնտիսի հէր պիր Փէնալըգտան վագ
կէլիպ , սէրվէթ վէ եէօարէ , վէ Մմուրէմ գա-
սապասը միւտիրլյի իլէ պէյնէլիւպլը իմթիյագէ
նայիլ օլմուշ իքէն , օլ մէրթէպէտէն տիւլմէսի-
նէ վէ եինէ վագ կէլմէյէրէք , վէ հէր վագըթ
արգասընտան տօլաշարագ պիհուղուր գալմագլը
ղնա սէպէպ օլտուղունու , վէ պոննտան կէօր-
տիւյիլ Փէնալըգլարը վէ չէքտիլի մէշագաթլա-
րը խաթըրնա կէթիրիպ , պիրէր պիրէր սայա-
րագ , — արթըգ պէն սէնի էօլտիւրմէյիպ տէ ,
քիմի էօլտիւրէճէյիմ տէյիլ , — գամայլ չըգար-
մըշ , վէ Քալէր պաշընա կէլէն պէլա պիւթիւն
քէնտիւ էլի իլէ էթմիշ օլուպ , պոննուն էլինտէն
խէլաւ օլմայաճաղընը պիլէրէք , հայաթընտան
գաթի ումուտ իտիւպ , պէշ տագիգէ ըուխսաթ
իսթէմիշ իսէ տէ , պիր տագիգէ պիլէ ըուխսաթ
վէրէմէմ տէյիլ , կէրէյի կիպի գօրգութտուգ-
տան սօղըա , մէրհամէթ վէ շէֆագաթը զալէպէ
իտէրէք , մէրգումու ազատ իլէ , իշթէ պէն Փիլան
մահալտէյիմ , էլինտէն կէլէնի իճրա իլլէ տէ-
յիլ , մէրգումու սալը մէրմիշ , վէ պօշունա պիր
թապանճա սըղըպ էօլտիւրտիւյիւնիւ , սայիրլէ-
րինէ խապէր վէրմիշ տիր :

Սերկերտէի մէրգում իլէ , մայթիստէ օլան-
լէր հայաթլէրինտէն պիլքիւլլիյէ գաթի ումուտ
իլլէտիքլէրինտէն , վէ եանլարընտա Փագաթ
տէօրթ գաթ միլլէթ աքքէրի էլպիսէսի պուլուն-
տուղունտան , պու էլպիսէլէրի կիյնլէր սալու-
ղուպ , սէլամէթ դուրթուլաճագլարը մուհագգագ

խէ տէ, ընթացէրնստէն այրումաղը ճիշդ պիրիսի
 էլ յիտեք վէ ինսանի յէթինէ հէտիրէ մէջ իսէ տէ,
 էլ վատ ու այտլ սահիպի օլարագ Ի չըէրինտէ օ
 լան պէշ նէ ֆէրինին իսէլատարը զըմնումա, Ա էլ
 ժան տախի ի զէրինտէ օլան միլէթ ապերի էլ
 պիսէպինի վէրմիշ, վէ պէշ տախի սէլամէթ է չը
 գըպ կիթ միշէր տիր, օրատա դալան լար նալուշ
 մալարը ի չըն, դուրշու լարը թիւքէնտի յինտէն
 Ղալթօշ Տիւքիւմէթ ապերինտէն էօլէնլէրին
 չանթալարընտան գուրշուն տէօլիւրմէք ի զըրէ ի
 քէն վուրուլուպ էօլմիւշ վէ Մարիօս տախի օ
 մուգու պաշնտան հարալանմը ալը, արթըգ
 պուշարտա մուգալէ մէթէ գուտրէթ գալմատը
 զընտան, վէ Տիւքիւմէթ մեմուրլէրի էթրաֆլա
 րընը սարտըգլարընտան, ճիւմլէպի գիրէր թէ
 րաֆա սալգուշուպ մաճվ վէ ֆէրիշան օլմուշար
 տըր, վէ պու արալըգ մերգում վէլժան գըյա
 ֆէթինի թէպտիլ իտէրէք, վէ Տայաթտա գալ
 մըշ Մարիօսու պէրապէր ալարագ, սօգագտա
 պուրունան լաղըմ պաճալարընտան պիրինին տէ
 միր փարմագըղընը գալտըրըպ աշաղը էնմիշ վէ
 պուշարըր քիմսէ կէօրմէմիշ տիր:

Փարիս լաղըմլարընըն ի զէրլէրի քէմը վէ
 իքի թէրաֆը գալտըրըմլը օլուպ, պէօյիւք ճատ
 տէլէրին ալթընտա օլանլարընըն ի չընտէն, պիր
 գաչատամ հան հանա կիտէ պիլիպ, Տալա վէ ը
 շըգ կիրմէք ի չըն գարշըրգը տէլիքլէրի վար
 տըր, վէ կազ վէ սու պօրուլարը պու քէմէրլէ
 րին հանլարընտան, վէ միւղախրաֆաթ լաղըմըն
 օրթասընտան կէչէր, ֆագաթ մաճալէ արալա-

ընտա օլուպ, պու պէօյիւք լաղըմլարա կէչիլ
 մէզ օլան քիւչիւքլէրի, պուշար կիպի տէյիլ
 տիր, վէ պուշարըն պիր ուճու վարիսին ալթ
 թէրաֆընտա Մէն նէՏրինէ գատար կէչէր, իշ
 թէ վէլժան Մարիօս իլէ պու քիւչիւք լաղըմ
 լարըն պիրիսինէ թէտատիւֆ իտիւպ, վէ մերգում
 Մարիօսուն հարէսի իսէ աղըր օլուրուշունտան,
 արգասընա հիւքլէնիպ կիտէրիտի:

Մարիօս հարէլէրինին շիտաթիստէն քէն
 տիսինի զայպ էթմիշ օլուրուշունա, վէ Ա էլժան
 տախի շու Տալ իլէ մերգումու օրատա պրազըպ
 կիթմէքլիյի ինսանի յէթ վէ միւրիւվէթինէ մու
 վաֆըգ կէօրմէտիյինէ մէպնի, պուշու եիւքլէնիպ
 վէ սըգ վէ գարանըգ մաճալէրտէն, էլ վէ ա
 յագ եիւրիւտմէյիլէ վէ քէմալը մէշագաթ իլէ
 կէչիպ, պէօյիւք ճատտէ ալթընտա օլան քէմէր
 լէրէ չըգմըշ, վէ օրտաթ փասի վէ պաճալար փա
 սէթասըրլէ, օլտուգճա ըլըգը վէ Տալմատար օլ
 տուրուշունտան, Մարիօսու սըրթընտան էնտիրիպ
 օթուրմուշ, վէ գարնը աճ օլտուրուշունտան ճէպ
 լէրինի եօղլատըրգտա, պիր ազ էքմէք փարջասը
 գուրուպ նէմէյիլէ, միւմքինի մերթէպէ պիր ազ
 գարնը տօյմուշ, վէ պիր մըգտար գուլվէթի նէ
 րինէ կէլտիքտէն սօղրա, տիգաթ իլէ Մարիօսու
 պադտըրգտա, Տէր նէ գատար սէրսէմլէք վար իսէ
 տէ, էտէրը Տայաթ պագի օլտուրուշունտա աղնա
 յըպ, նինէ պուշու արգասընա ալարագ, կիտէ
 ճէյի էնտտէ, Մարիօսուն դօյնունտա պիր իքի
 մէքտուպ օլտուրուշունտա կէօրմիւշ, վէ ալըպ օգու
 տուգտա, պիրինին մէալն քէնտիսի շայետ Տիյնի

կենթիլալտէ Էօլիւր իսէ , ճէնաղէսինին , պէօյիւք
 փէտէրի օլան , վէ պալատէ Տալ ու շանը թա-
 րիֆ օլունան էխթիյարըն խանէտինէ կէօթիւրիւ
 լիւպ թէսլիմ իլէ , անըն մարիֆէթիլէ տէֆն
 էթտիթիլմէսի վասիյէթիինտէն իպարէթ , վէ տի-
 կէրի Պուղէթտէն վիրուտ իտէն թէգրիթ օլուպ
 մագմուտու պիր պիրլէրի իլէ պուլուշուպ կէօ-
 րիւշմէք իչիւն , վէ Տասրէթ ու իշթիյարընտան
 փէրվանէ օլտուղուտու պիլտիրմէք , վէ սօղրատան
 կիթտիթլէրի մաՏալին թարիֆ վէ պէյանընտան
 իպարէթ օլտուղուտու վուգուֆիյէթ վէրմիլտի :

Իթինճի մէքթուպա Վէլթանըն ճանը սըգը-
 մըշ , վէ Մարեօսու թէրք իթմէյի գուրմուշ իսէ
 տէ , պունտանա պիր Տիթմէթ վար տըր տէյէ-
 րէք , իչինտէ պուլունաուգլարը թէՏլիքէտէն
 գուրթուլմալարը Էօլունու տիւշիւնէրէք , աճա-
 պա շուրատան պիր արալըգ պուլուպտա չըգար ,
 վէ Մարեօսու պէօյիւք փէտէրինէ նէ վէճՏ իլէ
 թէսլիմ իտէ պիլիթիմ տէյիւ , միւթէՏայիրանէ
 տօլալմագտա , վէ պէօյէ էխթիլալ էսնասընտա ,
 լաղըմլարըն արասընա քիմնէ սագլանմամագ ի-
 չիւն , փօլիս մէմուրլէրի կէզմէլէրի ատէթտէն
 օլմաղ իլէ , պունլարա րասթ կէլիթիմ տէյիւ ,
 գօրգուպ իՏթիւրաղ իթմէքտէ իտի :

Իշթէ պիչարէ Վէլթան , Մարեօս սըթըն-
 տա օլտուղու Տալտէ , ախլամա գատար կէզիպ ,
 արալըգտա ֆարէլէրին Տիւճիւմիւնտէն վէ պա-
 թագլարա սափլանըպ չըգմագտան , վէ պուլուն-
 տուղու մաՏալին գարանլըգ վէ փիւլիյի , վէ թէ-
 Տամիւլ օլունմագ թէա՝ֆիւնաթտէն պիգար վէ

պիթապ օլուպ տիւշիւնիւր իթէն , լաղըմըն ա-
 գընթըրընա սօղրու կիտէր իսէ , Սէն նէՏրինէ
 գարըշաճաղը մաՏալէ չըգըպ , օրատան տըշարը
 չըգմասը միւմքին օյաճաղը խաթըրընա կէլմիշ , վէ
 օլ վէճՏ իլէ կիթմէքտէ իթէն , տիգլէրինէ գա-
 տար պիր չուգուրա պաթըպ , պին մէշաղգաթ ի-
 լէ չըգարագ ագաճըգ տաՏա իլէրիլէ վարաղ-
 տա , տէմիր փարմագլըգլը պիր փէն չէրէ կէօղիւ-
 նէ իլիւմիշ , վէ մաՏիթապ տախի աքս իլէմիշ օլ-
 մասըլէ , Եանընա կիտիպ վէ Մարեօսու էնտի-
 րիպ , տէմիր փարմագլըգլարըն քէօրիւնտէն գօ-
 րարըպ չըգմայա պիր չարէ իտէմէմիշ իսէ տէ ,
 ղայէթ մէթին վէ միւՏքէմ օլտուղունտան , միւմ-
 քին օլամայաճաղընը տէրք իլէ , մէյուս վէ միւ-
 քէտտէր օթուրմագտա իթէն , պիրտէն պիրէ պիր
 սէս իլիթմիշ , վէ պունուն պէր մինվալի սապըգ
 Տափըսխանէտէն գաչան թէնարտիյէնինսէսի օլ-
 տուղունու աղնամըշ իսէ տէ , քէնտիսինի պիլ-
 տիրմէտիյինաէն , թէնարտիյէ պունու թանըյա-
 մամըշ տըր , թէնարտիյէ , Վէլթանըն Եանընա
 կէլիպ , Մարեօսու Էօլիւ կիպի կէօրիւնճէ , խա-
 պասաթը ղաթիյէսի իճապընճա պունու պիր գա-
 պաՏաթ Տամլ իլէ , — գարարը Էօգ տուր պու Տէ-
 րիֆի Էօլտիրիւպ , վէ փարասընը ալըպ պիր մա-
 Տալէ կէօմմէք իւզրէ , պուրայա կէթիրտիյին
 մալիմ օլտու , գօրգմա պէն տախի սէնին կիպի
 խըրըգլարատանըմ , րէֆիլլէրիմ վար տըր , պու-
 լաղըմըն գարուտուտան անախթար ույտուրաուգ ,
 կէճէ իլէ չըգար չալար չարփարըգ պուրայա կէ-

պիթապ օլուպ տիւշիւնիւր իթէն , լաղըմըն ա-
 գընթըրընա սօղրու կիտէր իսէ , Սէն նէՏրինէ
 գարըշաճաղը մաՏալէ չըգըպ , օրատան տըշարը
 չըգմասը միւմքին օյաճաղը խաթըրընա կէլմիշ , վէ
 օլ վէճՏ իլէ կիթմէքտէ իթէն , տիգլէրինէ գա-
 տար պիր չուգուրա պաթըպ , պին մէշաղգաթ ի-
 լէ չըգարագ ագաճըգ տաՏա իլէրիլէ վարաղ-
 տա , տէմիր փարմագլըգլը պիր փէն չէրէ կէօղիւ-
 նէ իլիւմիշ , վէ մաՏիթապ տախի աքս իլէմիշ օլ-
 մասըլէ , Եանընա կիտիպ վէ Մարեօսու էնտի-
 րիպ , տէմիր փարմագլըգլարըն քէօրիւնտէն գօ-
 րարըպ չըգմայա պիր չարէ իտէմէմիշ իսէ տէ ,
 ղայէթ մէթին վէ միւՏքէմ օլտուղունտան , միւմ-
 քին օլամայաճաղընը տէրք իլէ , մէյուս վէ միւ-
 քէտտէր օթուրմագտա իթէն , պիրտէն պիրէ պիր
 սէս իլիթմիշ , վէ պունուն պէր մինվալի սապըգ
 Տափըսխանէտէն գաչան թէնարտիյէնինսէսի օլ-
 տուղունու աղնամըշ իսէ տէ , քէնտիսինի պիլ-
 տիրմէտիյինաէն , թէնարտիյէ պունու թանըյա-
 մամըշ տըր , թէնարտիյէ , Վէլթանըն Եանընա
 կէլիպ , Մարեօսու Էօլիւ կիպի կէօրիւնճէ , խա-
 պասաթը ղաթիյէսի իճապընճա պունու պիր գա-
 պաՏաթ Տամլ իլէ , — գարարը Էօգ տուր պու Տէ-
 րիֆի Էօլտիրիւպ , վէ փարասընը ալըպ պիր մա-
 Տալէ կէօմմէք իւզրէ , պուրայա կէթիրտիյին
 մալիմ օլտու , գօրգմա պէն տախի սէնին կիպի
 խըրըգլարատանըմ , րէֆիլլէրիմ վար տըր , պու-
 լաղըմըն գարուտուտան անախթար ույտուրաուգ ,
 կէճէ իլէ չըգար չալար չարփարըգ պուրայա կէ-

լիբիզ . վէ կիւնսիւզէրիտէ հիչ տըշարը չըգմա-
յըզ , գարոյու աչարըմ վէ պու մագթուուուն
նէհրէ աթմանըզ իչիւն սանա եարտըմ իտէրիմ ,
Փագաթ ալտըղըն ազճէնին նրաՓընը իտէրիմ
տէտիքտէ , մէրգոււմ Վէլժան , — փէք էյի իշթէ
պունուուն եանընտա իւչ ալթուուն չըգմըշտըը , ալ
սէնին օլտուուն վէ եարտըմընը իսթեմէմ , պէնի հէ-
մէն տըշարը չըգարտա մագթուուի պէն նէհրէ
աթարըմ — տէտիլինտէն , մէրգոււմ թէնարտի-
յէ ալթուունլարը ալըպ գարոյու աչմըշ , վէ եօ-
լիւ սույուն եիւզիւնէ չըգմամագ իւզրէ : չայըն
նէրէսինէ աթմասընը վէ նէ վէճճ իլէ պօյնուունա
թաշ պաղլամասը լազըմ կէլէճէ ինի թարիֆ
իտէրէք , Վէլժանա պիը իփ տախի վէրիպ սա-
լը վէրմիշտիր , Վէլժան օրատան խէլաօ օլտու-
ղու կիպի նէհրին քէնարընա Մարեօսու արգա-
սընտան էնսիրիպ , վէ կէօմլէյինի եըրթըպ սուտա
ըլատարագ , եիւզիւնիւ կէօղիւնիւ սիլտիքտէն
սօղրա , քէնտիսինտէ էսէրը հայաթ օլտուղունու
միւշահէտէ իտէրէք , պունու պէօյիւք փէտէ-
րինէ կէօթիւրմէք գայտընտա իքէն , խաֆիյէ
մէմուրլէրի Ճաւլէր , օրատա տօլաշմագտա օլ-
տուղունտան , Վէլժանըն եանընտա եարալը էօ-
լիւ կիպի պիը ատամըն եիւզիւնիւ կէօղիւնիւ սիլ-
մէքտէ օլտուղունու կէօրիւպ , թահգիգի իչիւն
եանընա կէլմիշ : վէ պիը պիըլէրինի թանըմըշ
օլմաղ իլէ , Վէլժան հէմէն Ճաւլէրէ խիթապէն
— արթըգ պէն սէնին էլինտէն գուրթոււամա-
յաճաղըմը պիլտիմ , տիւնքիւ կիւն սէն պէնիմ
էլիմտէյիտին , գաթլ վէ իտամընա գատըը օլ-

տուղոււմ հալտէ , գանընտան վազ կէչիպ սէնի
պըրագտըմ իսէ տէ , շիմտի պէն սէնին էլինէ
տիւշտիւմ , արթըգ նէ վէճճ իլէ րէյ իտէր ի-
սէն սէն պիլիբսին վէ գանա թէսլիմ օլուրոււմ ,
վէ պէրապէրճէ հիւքիւմէթ ճանիպինէ կիտէրիմ ,
անճագ շու պիչարէ տահա հայաթտա տըը ,
պունու պէօյիւք փէտէրինին խանէսինէ վէ եա-
նընա կէօթիւրիւպ թէսլիմ իտէլիմ , վէ պէնտէ
խանէմէ կիտիպ , կէօրէճէյիմ իլէրիմի եէրինէ
կէթիրէյիմ , իլթէ պունլար իչիւն պանա պիըազ
վազըթ միւսաստէ իթմէնիլն րէճա իտէրիմ —
տէտիքտէ , Ճաւլէր պունա րազը օլուպ , վէ պիը
արապա կէթիրիպ , մէճրուհու մէրգուսու արա-
պայա գօյուպ , հէմէն պէօյիւք փէտէրինին խա-
նէսինէ կէօթիւրիւպ պըրագըպ կիթմիշէր տիր Է

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

կէօրէմէտիբլերի կիպի , չիւնքիւ մերգում յա-
վէր ազլընա խիֆֆէթ կէտիրտիյինտէն , եազ-
տորը քեհաճատտան տախի պիր շէյ խթիֆատէ
օլընմամըշ տրը :

Մարեօս էննայի իխթիլատէ ալտորը եարա-
լարըն էսերիյլէ պիհօշ օլուպ , պիր գաչ կիւն-
լէր ազլը պաշընա կէլմէմիշ վէ պիր արալըգ քէն-
տիսինէ կէլմիշ իսէ տէ , եարալարըն շիտտէթիյլէ
տիկէր խասթալըղա միւպթէլա օլմուշ իտիւկին-
տէն , վէ պունա տէրտը աչգ տախի միւնզամ օլ-
տուղունտան , հայաթընտան գաթի ումուտ օլ-
տուղունու հէքիմլէր վէ ճէրրահլար պէօյիւք փէ-
տէրինէ իֆատէ իյլէտիբլէրինտէն , մոււմաիլէյհ
աշըրը մէյուս վէ միւքէտէր օլարագ , մէրգումուն
եարալէրի էյիլէշիպ դափանարը , վէ տէր-
տիսէ պիր չարէ պուլունտուղու հալտէ , պիւ-
թիւն մալինի հէքիմ վէ ճէրրահլարա վէրէճէյի-
նի , վէ վէֆատ իտէր իսէ շու էխթիյարըգ հա-
լինտէ պու աճրյա տայանամայըպ քէնտիսի տա-
խի էօլէճէյինի պէյան իլէ , մէրգումուն իճրայի
միւտալատընա վար օլան գուտրէթինի սարֆ իյ-
լէմիշ տիր , վէ պէօյլէ ումուտսուղուգ հալիյլէ
իւչ այ գատար միրուր իթմիշ օլտուգտան սօղ-
րա , Մարեօսուն էյիլիյէ տէօնտիւյիւ վէ եագըն-
տա քէսպը իֆագատ իթմէսի մէմուլ պուլուն-
տուղունու , հէքիմլէր թէրաֆընտան քէնտիսինէ
միւճտէ գըլընմըշ , վէ էխթիյար կէճէ կիւնտիւզ
տէօշէկիինի եանընտան այրըմայըպ , վէ խըզմէ-
թի միւգթէգիյէսինի պիգզատ քէնտիսի էտիպ ,
պունուն պիր ան էվվէլ էյի օլմասընա տիգգաթ

վէ ղայրէթ իթմէքտէ պուլունմուշ ուտու , պէհէր
կիւն պիր էխթիյար , գարուճույա կէլիպ , Մար-
եօսուն հալինի սուալ իտէրէք , վէ եարէլէրինէ
գօնուլմագ իւզըէ պիր մըգատար թիֆթիք թէս-
լիմ իտէր , վէ քէնտիսինի քիմ օլտուղունու գա-
րուճու սուալ իթտիբճէ , քէթմ իյլէր իտի , Մար-
եօս իսէ , մէճրուհ օլտուգտան սօղրա , քէնտիսի-
նի ղայպ իթտիյինտէն , պէօյիւք փէտէրինին խա-
նէսինէ նէ սուրէթլէ կէլտիյինի , վէ քիմ կէ-
թիրտիյինի գաթիէն պիլէմէյիպ , պունու հէմ
քէնտիսի վէ հէմտէ պէօյիւք փէտէրի մէրագ իտէ-
րէք , պունու օլ վէճհ իլէ թէհլէքտէն գուրթար-
մըշ օլան ատամ , հէր քիմ իսէ հագգընտա թէ-
շէքբիւր վէ իգթիգա իտէն միւքեաֆաթը իյֆա
իթմէք իւզըէ , փէք չօգ արամը շար իսէ տէ ,
միւմքին օլմամտըղ կիպի խանէսինէ նագլ իտէն
արապաճըյը ճէլպ իլէ , պունտան տախի սուալ
օլունտուգտա , մէրգումու լաղըմլարըն չայա գա-
րըշաճաղը եէրտէ , պիր փօլիս եիւզ պաշըսը ի-
լէ , էխթիյար պիր ատամ , արապասընա գօյ-
մուշ , վէ իւճրէթինի տախի վէրմիշ իսէլէր տէ ,
պունլարը պիլմէտիյինտէն վէ պիր տահա կէօր-
մէք տախի նասիպ օլմատըղընտան , պուլմայա-
ճաղընը պէյան իլէ պունտան տախի ումուտլա-
րընը քէսմիշլէր տիր :

Հէր կիւն գարուճույա կէլիպ , Մարեօսուն
հալինի սուալ իտէն , վէ թիֆթիք կէթիրէն ա-
տամ , քիմ օլտուղունու , էխթիյար մէրագ ի-
տիւպ , պիր կիւն կէլէճէյի վագըթ գարուտա
պէբլէյէրէք , պունուն իլէ կէօրիւշիւպ քէսպը

իւր թիւս վէ մուհապպէթ իթ միշ, վէ հէր կէլտիբ-
 ճէ օտաւորնա գապուլ իյլէտիյի միսիլիւ, պիր
 գաչ քէրէ քէնտիսի տախի օնուն խանէսիսն
 կիթ միշ օլտուղունասն, տիւսթէրը մանէվիսի-
 սի կէօրիւպ, հիւսնիւ թէրպիյէ վէ նէզա-
 քէթիստէն խօշանմըշ, վէ իսմիսի սուալ իթ-
 տիքտէ, Գուզէթ օլտուղունու խապէր վէր-
 տիքէրիստէն, թօրնու Մարեսու օլ իսմտէ պիր
 գրգա աշգ օլտուղունու վազթը իլէ իֆաաէ
 իյլէտիյի խաթրրնա կէլէրէք, պունուն մէզպու-
 րէ Գուզէթ օլտուղունու գաթիէն ֆէհմ իյլէ-
 միշ տիր:

Մարեսու արթըզ կէրէ յի կիպի էյիլէշիշ օլ-
 տուղունասն, պիր կիւն էսնաի միւսահապպէթտէ,
 քէնտիսի էվլէնէճէ յինտէն պահս իլէ, միւսաատէ
 իյլէմէսիսի պէօյիւք փէտէրիստէն րէճա իյլէ-
 տիքտէ, մու մաիլէյճ սոյա րէտա իթ մէյէրէք,
 միսասիպ օլաճաղընը վէ տիլտատէ օլտուղու
 Գուզէթի քէնտիսի տախի կէօրիւպ պէյէնաի-
 յինտէն, փէտէրիյլէ սէօհպէթիսի իտէրէք, պու-
 նու քէնտիսիսէ ալըվէրէք սիյէթիստէ պուլուն-
 տուղունու իֆատէ իտիսնէ, Մարեսու քէմալը
 տէրէճէ սէվիսէրէք վէ գալբըպ էլիթիյարըն էլ-
 լէրիսի էօփէրէք, արգը շիւքրանիյէթ վէ մէմնու-
 նիյէթ իյլէմիշ տիր:

Մարեսուն պէօյիւք փէտէրի, Գուզէթին
 փէտէրը մանէվիսի իլէ լազըսարյը փիշերտիբ-
 տէն պիր հաֆթա միրուրիստէ, Վէլթան էլպիսէի
 նէֆիսէսիսի կիյինմիշ օլտուղու, վէ զօլթուղու
 ալթընա պիր պօղչա պուլունասուղու, վէ Գու-

զէթի տախի էանընա ալտը դէ հալտէ, էիսթիյա-
 րըն խանէսիսն կէլիշ տիր, Մարեսու Վէլթանը
 կէօրտիւքտէ, մուգատտէմա պոնուն իլէ պիր
 եէրպէ կէօրիւշիւշ իպէտէ, տէրիսաթըս իտէմէ-
 տիյինտէն, խալըճա տիւղունմիշ, վէ Գուզէթէ
 սուալ իթ միշ իտէտէ, մէզպուրէ քէնտիսիսին
 փէտէրը մանէվիսի օլտուղունու, վէ Մարեսուն
 խաթրալըդէ էսնաօրնտա թէտարիք իյլէտիյի
 թիֆթիքէրի հէր կիւն պունուն իլէ կէօստէր-
 տիյինի սէօյլէյիպ, մէրգուճ Վէլթանըն քիմ
 օլտուղունու աղնայտանմըշ արը պուլարըն
 տիւյիննէրի կիւնիւ կազալտըգոպ շիւքրէ պիր
 պիրլէրիսէ հալէն վէ սիսնէ փէք միսասիպ օլ-
 տուղարընտա, խանէսիս իշինտէ մէմնու օլմա-
 տըզ պիր քիսնէ գալմամըշ արը:
 Ելիթիյար էկէրէն հալը հայտընտա զէն-
 կիւն իտէտէ էքսէրի վարիտաթը գայար հայա-
 թէ մէլընթ պիր թագըմ էսհամ կիպի շէյլէր
 օլուպ, վէֆաթընտան սօղպա պունալարըն ճիւմ-
 լէսի մահլու օլաճաղընտան, վէ վէրէսէսիսն
 մէնէվի սնճագ իւլ տէրթ պին ֆրանք գատար
 իրատ գալաճաղընտան, լու հալտէ Մարեսուն
 զարուրէթ շէքէճէյի պահար տէրմէյան օլուն-
 տուգաա մէկէր Վէլթան մէվճաւ օլան կու-
 գուտուտա քէնտիսի իշինտ կալընըզ պէշ իիւլ
 ֆրանք ալըգոյուպ, մաստաարըն գալիմ օղա-
 բադ պիր պօղչա իլէ կէթիթիշ օլտուղունտան
 մէյտանէ աթըպ, պէշ իիւզ պու գատար պին
 ֆրանք օլտուղունու, վէ իքիսիսին տախի քէ-
 մալը ըիֆահ իլէ իտարէլէրիսէ վաֆի իտիւկիսի

սէօյլէմիշ , վէ Վէլժանըն իշպու ճիվանմերայիբ
վէ ֆէտաբեարլըզընա , օրատա պուլունանլարըն
ճիւմլէսի հայրէթատէ գայմըշ տըր :

Իբի թերաֆտան տիւյիւն լէվագիմաթընըն
թէտարիբինէ թէշէպպիւս օլունարագ , ֆագաթ
Սարեօսուն խասթալըգտան Տէնիւզ իֆագաթ
պուլմասը հասեպիյիլէ , իբի այտան էվ-
վէլ էվլէնիբ իսէ վիճուտճա միւզերր օլտուղու-
նու Տէքիմլէր իխթար իթմիշ օլմալէրի իլէ ,
նաչար իբի այ թէխիբ օլունմագ լազըմ կէլ-
միշ , վէ շու արալըգ Գուզէթ , Վէլժան իլէ
պերապէր Տէր կիւն Սարեօսուն խանէսինէ կէ-
լէրէք , միւտտէթը մուսայիէնէսին թէքմիլ օլմա-
սընա մուսթազըր պուլունմուշուտու , պու էս-
նատէ տիւյիւնէ տայիբ Տէր պիբ լէվագիմաթ իբ-
մալ օլունարագ , վէ էիթիյար քէնտիսինէ
մախսուս օլան օտայը կէլին օտասը օլմագ իւզըն
տէօշէյիպ վէ աշըրը թէգիին իտէրէք , միւտ-
տէթը մէզպուրէ տախի խիթամ պուլմուշ , վէ
նիբեասլէրի իճրա օլունաճաղը սըրատա , Վէլ-
ժան իսմինի տօղու սէօյլէմէյիպ , վէ Գուզէթ
քէնտիսինին Տէմշիբէ զատեսի օլարագ , փէտէր
վէ վալիտէսի քիւչիւքիւյիւնտէ վէֆաթ էյլէ-
տիյինի , վէ քէնտիսի պէօյիւտիւպ պու եաշա
կէթիբտիյինի իֆատէ իյլէյիպ ֆագաթ նիբեաս
քեասատը իմզա օլունաճաղը կիւն , փարմաղըն-
տա չըպան չըգտըզընը պէհասնէ իլէ , էլինի պաշ-
լայրպ վէրագայի մէզպուրէի պիլվէքեալէ պաշ-
գասընա իմզա իթտիրմիշ տիբ , տիւյիւնէ մու-
պաշիբէթ օլունարագ , նիբեաս խիթամ պուլ-

տուգտան սօղրա , օ կէճէ Վէլժան զայպ օ-
լարագ , օրալարտա Տէր նէ գատար արանըլմըշ
խտէ տէ պուլունմամըշ տըր :

Վէլժան օն սէնէ գատար Գուզէթ իլէ
պիրլիբտէ պուլունարագ , պունա ալըմըշ վէ
քէնտիսինէ հատտէն աշըրը մուհասպպէթ հասըլ
իթմիշ օլտուղունտան , շիմտի էվլէնտիբլէրի հա-
սէպի իլէ , պունտան այրըլաճաղընը աղնատըզը
կիպի , աշըրը մէյուս վէ միւքէտէր օլարագ ,
վէ Տիչ պիբ մահալտէ տուրամայարագ , տօղ-
րուճա խանէսինէ կիթմիշ , վէ օրասընը Գու-
զէթտէն խալի պուլունճա պիւթիւն պիւթիւն
մերագընա տօգանարագ , ատէթա թէճէննիւն
իթմէք տէրէճէսինէ վարմըշ օլտուղունտան ,
մէզպուրէյի օլ վէճճ իլէ էվլէնտիբտիյինէ կեաս
նատիմ վէ փիւշման , վէ կեաս պունուն մէս-
րուրիյէթիյլէ քէնտիսի տախի մէսրուր վէ շա-
տան օլարագ , վէ պիբ հալի թէհայիւրտէ գա-
լարագ , եէյիպ իշմէքտէն քէսիլմիշ , վէ Գու-
զէթին քիւչիւքիւյիւնտէ կիյինտիյի էլպիտէյի
մէյտանէ գօյարագ , վէ պունլարա հասրէթ ի-
լէ նազար իտէրէք , փէք չօգ աղլամըշ տըր ,
վէհասըլ մերգուլ սապահա գատար պէօյլէ իս-
թիբրապ իլէ վագըթ կէչիբտիյինտէն , վէ զալէ-
պէի սէվտա իլէ վիճուտինէ Տէրաթէթ կէլմիշ օլ-
տուղունտան , օ արալըգ գըշ էսնասը իբէն ,
պիւթիւն փէնչէրէլէրի աչարագ վէ պիբ քէօշէ-
յէ չէքիլէրէք տիւշիւնիւպ աղլամագտա իբէն ,
ույգույա տալմըշ , վէ բիւյասընտա բահիպ Սի-
րէլ կէօրիւնէրէք , Գուզէթի էվլէնտիբմէսին-

ահն արայր թմալը Գնայրի յետե պուլունմասը
 լէ, պուլուն իջեան մէ յիւստալէ միւրետեք օլ
 մասը լազմ կէլմէ յիւ ֆագաթ քէնտի խմինի
 նաղնը յառկէր վերմեսի յլէ, վէ յիւ գէթ ճէմշերէ
 դատեսի օլտուղունու պէյան իրմէսի յլէ, պէջ
 լէ հայանը իրթիքնապ ի յլէ մէսի Էօմիւնիւն
 էջինտէ առլա հայան սեօյլէ մէմէսի իջիւն, վագթի
 էլէ քէնտիսինէ վէրի միշ օլտուղու նապի ճաթ
 լէրէ, վէ օլտունան մուղապէլէ յլէ մուղայիր օլ
 տուղունտան, վէ վէթ պէօյիւք խաթատա
 պուլունտուղունտան, կիտիպ աօղոնապունու խա
 պիր վէրմէսինի խաթ րքնա կէթիւրէրէք, մերգալ
 թւյգոնտան ույանմը օլմաղկէ Մարեօսա կիտե
 րէք, ճագիկաթը ճալի պէյան իյլէսէ, Գալ
 գէթին նամուսունա օլտուղունա ճաղընը, վէ քէթմ
 էլլէսէ, բաճիպ Միւրէլիլէ սեպգաթ հաէն մու
 գապէլէտէն սյրըլմը օլաճաղընը թէֆէքբիւր
 էլէ, պիր խայը վագթ պիր շէյէ գարար վէ
 րէմ յիւ թէրէտաիւտ կէօթմ էրաիքտէն սօղոս,
 նիճայէթ աօղոնաճաղընը սեօյլէ մէքիլ յլէ զէնիւ
 ճէ գարար վէրիպ, Մարեօսուն խանէսինէ կիթ
 միշ վէ քէնտիսինի կէօրտի քլէրի կիպիւրաք
 շըլայըպ իլթիֆաթ վէ ճիւրմէթին իճրասըթիւէ,
 եօղարըյա քէնտի օլտաղընա չըգմալարընը
 թէրիլիք, վէ ախշամ յէմտաթ թամալ օլուկա
 ճօղը սրոատա զայլ օլմասընը սեգէպինի սու
 ալ իլթիֆաթիւրիստէ, յլ էլէսն պոնպարա բուի
 իլթիֆաթ կէօթմ էր ֆէյիպ, ճէման քէլամէ ա
 զաղ էլէ քէնտիսի վագթը էլէ պիր սրգաթ
 մատտեթինտէն սօլայր, փրանկայա կիթիպ, օն

էտի սէնէ գալարոնան սօղոս չըգմըլ, վէ սօղ
 րատան էինէ միւրեպպէս պուրէթիլիլէ քիւրէլէ
 գօնուլարար, պիր թագրիպ ֆիրար իյլէ միշ
 օլտուղունու իֆատէ, վէ պունա իլթիմատ օ
 լունմայրպ, մերգունուն ազլընա փէրշանիլլէթ
 կէլմիշ նագարըլ էլէ պագըլտըլընտան, սրթը
 նը աջըպ, փրանկայա յօնուլտուղու վագթ
 վուրունլան նուրմէքուլարը կէօթմ էրիւճէ, Մարեօս
 թամալիպ փտիւպ պոնկուր վուրունաթը մեպաթ
 գեաէն օլտուղուն, վէ սրայըպ սօրան պուլուն
 մատըլը ճալտէ, շիմտի պուլուն նագլ վէ Տի
 քիսյէ իթմէքան պիր մանա օլմատըլընը վէ
 քէնտիլէրի Գուգէթ էլ էինէ ճէմշերէգատեսի օլմաղ
 իւղէ պիլէճէքէրիսի պէյան իյլէ միշ, յլ էլէսն
 խէ մէղոնըրէ քէնտիսինին ազրապարնտան օլ
 մայրպ, Մօնֆէրմայիլ գարիլէսինտէ նէ վէճճ
 իլէ պուլտուղունու, վէ նէ պուրէթիլէ ալապ
 պէօյիւթ տիլիւսիւ թագիլիլէ պէրապէր, պիր
 էքմէք չալմատըլիլէ օն էէտի սէնէ փրանկատա
 դալըպ, շիմտի սուրէրիսին նամընա թագըլա իյ
 լէտիլի, ճանիպի Տիւքիւթմէթտէն խապէր ալ
 նըրսիսէ, տիւչար օլաճաղը միւճազաթը շէտի
 տէտէն իճիլիւրազ էլէ, աօղոնուսունու սեօյլէ
 մէյէ մէճալը օլտուղունու իֆատէ իյլէ միշ տիր:
 Մարեօս, պէօյիւք փէտէրի էսճալը նու
 ֆուղան օլմաղ էլէ, սապրգա փուգու պուլան
 դապաճաթընը աֆիլընը, ճանիպի Տիւքիւթմ
 տէն րէճա խտրիսէ, միւսատէ օլունաճաղընը
 սեօյլէ միշ իսէ տէ, յլ էլէսն, քէնտիսի էօլմիշ
 զաննը էլէ սրանըմատըլընտան, վէ սրատան

չօգ վագրթ կէջմիշ օլտուղունտան , հագգընտա
րէճա օլունմասը իճապ իթմէյէճէյինի , վէ շու
նաղլ ու հիքեայէտէն մերամ , էն էլղէմ պօրճու
օլան սօղորոյու քէթմ իթմէյիպ սէօյլէմէքտէն
իպարէթ օլտուղունու իյրատ իյլէյիպ , ֆագաթ
արալըգտա Գուղէթի կէօրմէյինճէ րահաթ ի
տէմէյէճէյինտէն , պէհէր կիւն պիր տէֆա կէ
լիպ կէօրմէսինէ միւսաատէ օլունմասընը նիյապ ,
Մարեօս տախի հէր կիւն կէլիպ կիտէճէյինտէն
մէմնունիյէթինի իպրապ իյլէտիքտէն սօղրա ,
Վէլժան ալտէթ իյլէմիշ տիր :

Մարեօս , իֆատաթը մուհարրէրէտէն , Վէլ
ժանըն էլխասը միւզգիրրէտէն օլտուղունու աղ
նամըշ , վէ թէնարթիյէնին խանտսինէ կէլիպ
զապթիյէլէր պաստըզլարը էսնատէ , փէնէրէ
տէն ֆիրար իթտիյինի , վէ էսնայը իթթիլալտէ
ճիւմհուր թէրաֆընտան թութուլան , փօլիս
հիւզ պաշըսը Դավէրին գաթլ օլունմագ իւզրէ
քէնտիսինէ թէսլիմինի րէճա իտէրէք , պունու
էօլտիւրմիւշ օլտուղունու տէրխաթըր իյլէմիշ
օլտուղունտան , հագգընտա թէվէճճիւհ վէ ի
թիգատը թէպտիլ իտէրէք , վէ մուզատտէմա
Գուղէթ իչիւն վէրմիշ օլտուղու , պէշ հիւզ պու
զատար պին ֆրանգը , չափուլ վէ խըսըզլըգ
մալի զանն վէ գըյաս իյլէյէրէք , պունլարը թա
գըմը իլէ Վէլժանա կէրի վէրտիլի միսիլիւ ,
հագգընտա մուլամէլէսինի տախի թէպտիլ իյլէ
միշ տիր :

Վէլժանըն , րահիպ Միրէլի , րիյատա
կէօրիւպ , ալտըղը նասիհաթա իմթիսալէն , տա

մատը մանէվիսինէ քէշֆը էսրար վէ պէյանը
հաքիքէթը հալ իյլէմէսի , Մարեօսուն մերա
գընա սօգունուպ , պունուն հալ ու շանընը
թահգիգ իյլէտիքտէ , վագթըր իլէ Վէլժան նա
մընտա զայէթ ֆէնա պիր ատամ օլարագ ,
Լմսուրէմ գասապասը միւտիրի օլուպ , խայր
խահ հալգտա վէ սէրվէթ իգթիտարտէ շէօհ
րէթշար օլան , պապա Մատլինի գաթլ վէ ի
տամ իթմիշ օլտուղու , խապէր վէրիլտիյինէ
վէ մէրղում Մարեօս վագթիլիլէ ֆագըր վէ
միւհթաճիյէթէ կիրիֆթար օլմուշ իսէ տէ ,
խըսըզլըք իլէ զազանըլան մալի պիր վէճհ իլէ
գապուլ իտէմէյէճէյինէ մէպնի , Վէլժանըն ի
թա իյլէտիլի պէշ հիւզ պու գատար պին ֆը
րանգը կէրի վէրմիշ օլմասը , Վէլժանըն գալ
պինէ սօգունմուշ իսէ տէ , ալտըմայըպ Գու
ղէթին իսմինէ օլարագ ագճէյի պանգայա վէ
րիպ , սէնտիսինի ախղ վէ խըֆը իյլէմիշ տիր :

Պու հալլէրին իւզէրինէ , արթըգ տամատը
մէրգում իլէ , միւլագաթը ճայիզ կէօրմէյիպ ,
անճապ Գուղէթին հասրէթինէ թէհամիլիլ իտէ
մէտիյինտէն , արատա սըրատա խաթըր սօրմագ
էչիւն կիտիպ , աշաղը գաթտա կէօրիւշիւր , վէ
Մարեօսուն պէօյիւք փէտէրի էսթիյարըն վու
գու պուլան պահալարտան մաալիւմաթը օլմատը
ղընտան . — ճանըմ օղլում , Գուղէթին փէտէ
րինի կէօրէմէյօրում , սէպէպ նէ տիր — տէտիք
ճէ , պիրէր մինասիպ ճէվապ իթա օլունուր իտի ,
Մարեօս , Վէլժանըն քէնտի խանտսինէ կէլմէսի
նի , վէ պէլքի զէվճէսի Գուղէթին տախի կէօ

րիւշմէսինի իսթէմէզ իսէ աէ , պոռնու աշիքիար
 իթմէ յի տախի իսթէմէտի յինաէն , կէլախի վա
 գըթլարտա օրատա պոռլունմամագ նիլէթիլլէ ,
 Տէր կիւն արապայարա պինէրէք կէզմէքլի յի ա
 տէթ էտինտիլինէ , վէ Վէլփան կէլաիքճէ , տը
 շարտատըրլար , խապէրինի ալտըղննա պինաէն ,
 պոռնա ատէթա իսթիսգալ վէ ատէմը գապուլ
 մանալարընը վէրէրէք , Վուզէթէ կիթմէքտէն
 սօղոլուպ կէրի գալմըլ տըս , մէրգում էխթի
 յարլըղը իլէ պէրապեր , տինճ վէ կիւճիւ գուվ
 վէթլիւ կէօրիւնմէքտէ իքէն , Մարեօսուն մուա
 մէլէսի վէ պոռնճա վագըթլարտան պէրիւ , պէս
 լէյիպ պէօյիւտէրէք թէրպիլլէսինէ իզտամ , վէ
 սօղրա չըբաղ իաիւպ ուղըռնա ճէմի վարիլէ
 թիսի Փէտա իլլէտի յի Վուզէթին տախի , զէվ
 ճի Մարեօսա ուլմասը , նէֆսինէ աղըր կէլէրէք ,
 զամ , քէտէր վէ պու տիւշլենճէլէրտէն ազապին
 ճէ իւզէրինէ քէյֆսիլլէք կէլէրէք , ազալէրի
 թութմազ օլուպ , պէլլ պիւքիւլլուպ իքի գաթ
 օլմուլ իսէ աէ , եինէ պիտիթմէյէրէք արատա
 սըռատա կիտէր վէ Վուզէթ իլէ ճիւզնի պուլու
 շուպ կէօրիւշմէյէ գանա աթ իտէր իտի , խանէ
 սինէ կէլաիքճէ , խըզմէթճի գօճա գարը իլէ
 տէրալէնը , վէ ախշադարը հաթաղա կիրտիքճէ
 կէօղլունէ ույգու կիրմէյէրէք տիւշլենիւր իտի ,
 պու Տալ իլէ կիթաիքճէ եէմէքտէն վէ իշմէքտէն
 քէսիլլպ , իասթա օլարագ , տըշարը չըգմամըլ
 վէ Վուզէթին խանէսինէ կիտէմէմիշ օլտուղուն
 տան , վէ Վուզէթ տախի գօճասընա իթա'աթ
 իլէ , փէտէրի մանէվիսինտէն պիւթիւն պիւթիւն

եիւզ չէվիւրմէքլի իրէվա կէօրմէտիլինաէն ,
 մախտուսէն կիզլիճէ ատամ կէօնտէրիպ , Տալ վէ
 խաթրընը սօրուպ խապէր ալըր վէ կէօյնիւնիւ է
 լէ ալմագտա , վէ կէօրտիլիւ էլլիքլէրի ունութճ
 մալըպ իճրասընտա պուլունուպ , իճապ իտէն ին
 սանիլէթի վէ գայիտէլ մագպուլէի եէրինէ կէ
 թիթմէքտէ իտի :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՆԻ ՓԼՍԼ

Վէլժան տի վէ վան ելէ վնո-սարէն տի-շե-ոյ խա-
 օպաւանսար , թէնարտիյէնին Սարե-օստ կէլեղ Վէլէ
 ժաննն հիւնայնսննի աղնալնար , Սարե-օստ ելէ Վո-զէլ
 Վէլժաննն խանէսննի կիտիկ փժլեզ տիւն-լէրի , յո-
 ճալէյնն վառիյէլէ վէ վէճալն :

Վէլժան պիր աղ էյլիյէ եիւզ թութուպ ,
 թասսիլ սըճճէթ իյլէտիքտէ , զայէթ զայըֆ վէ
 գուզվէթսիլլիյի իլէ , պուլուլմագ հաստպի իլէ
 Գուզէթին խանէսինն կիթմիլ իսէ տէ , պուլա-
 մայրպ , կէրի տէօնմիւլ զտուղուլտան , թէքրար
 խասթալանըպ տէօնէյէ տիւլմիւլ , վէ արզու-
 սունուն զալէպէ իթմէսիլլէ , պիր կիւն տահա
 կիթմէք իսթէմիլ իսէ տէ , գարույա գատար է-
 նիպ քեմալ զայըֆլըլնտան կիտէմէյէճէյինի
 ֆէճմ իլէ տէօնմիւլ տիւր , իւրգմէթճիսի գատըն ,
 —սիգէ պիր թապիպ կէթիւրէլմ պագսըն վէ ի-
 լաճ էթսին — տէյիւ սէօյլէտիքտէ , պուլնա տա-
 խի գայիլ զլմատըլնտան , մեղպուրէ սօգաղա
 չըգըպ , գօմլուլարա — պիզիմ էլթիյար խայր-
 խահ պիր զաթ զլուպ , վիճուտիինն սաղլըլն-
 տա ֆուգարա խասթալարընա քէնտիսի հէքիմ
 կէօթիւրիւպ , իլաճ փարասընը վէրմէքտէ իքէն ,
 շնմտի քէնտիսի խասթալանտը թապիպ իսթէ-
 մէզ — տէյիւ , իֆատէ էթտիյիտէն , վէ մէր-

գուսու հէր քէս սէվտիյիտէն հէքիմի ճէլպ , վէ
 մուսայէնէնէ իթտիրիլմիլ իսէ տէ , վիճուտիտէ
 խասթալըգ զլմայրպ , էլթիյարըգ իլէթի իլէ
 զիլնիսի եօրուպ տիւլննճէտէն մարզում պու հա-
 լէ կէլմիլ զլուղուլնու , վէ հէքիմճէ պու-
 նա թիմար զլուլնամայաճաղը ճէվապընը վէրմիլ
 տիր :

Վէլժան պիր ախլամ ֆիքրինի եօրուպ չօք
 տիւլննտիյիտէն զալէպէի էֆքեար իլէ գալ-
 գըպ , վէ իւրգմէթճիսինի րահաթարգ իթմէմէք ի-
 շինն ույանտըրմայրպ , րահիպ Միւրէլտէն պեր-
 կիւղար գալան շամասանլէրէ պիրէր մօմ տիքէ-
 րէք եագմըլ , վէ Գուզէթին Վօնֆէրմայիլ գա-
 թիյէսինտէ թէնարտիյէնին եանընտա իքէն , կիյ-
 մէքտէ զլուղուլ գապա վէ չուլ փարչալարընը
 չըգարըպ , վէ հասրէթ իլէ իւզէրլէրինն պագա-
 րագ աղայրպ , քէնտիսի գաթիլ վէ գուլուլմէքար
 զլմատըլը , վէ նուգուտու մէվ ճուտէսի զլան ալ-
 թը եիւզ պին ֆրանգա եագըն ազճէյի , նէ վէճճ
 իլէ գազանըպ պիրէքտիրմիլ զլուղուլնու , վէ
 Մուսա թաշը թէսմիյէ զլան թաշա թագըլտէն
 իճտտ իյլէտիյի թաշըն հիյնի հաճէթտէ գուլ-
 լանմագ իւզըէ սուրէթը իմայիլ , վէ Գուզէթ
 քէնտի քէրիմէսի զլմայրպ , վալիտէսինն վասի-
 յէթինն մէպնի Վօնֆէրմայիլ գարիյէսինն կի-
 տէրէք , թէնարտիյէնին եէտը գուլմունտան նէ
 վէճճ իլէ խէլաս իթտիյինի , վէ նուգուտու մէվ-
 ճուտէսինի հիւնիւ րիգասըլէ մեղպուրէյէ պա-
 ղըլատըլընը թաֆսիլթընը հալիլ , պիր վասի-
 յէթնամէ եագմըլ վէ շու խասթալըգ էօլիւմ

մարազը օլտուղունտան , պիր տաճա միւլապաթ
իթմէյէ միւյէսէր օլմատըղընը քէմալը հիւզնիւ
էսէֆինէ մուճիպ քէլիմաթլէր իլէ տէրճ իլլէ-
միշ իտի :

Մարեօս պիր կիւն ատէթը մէլուֆէսի վէճճ
իլէ , թա՛ամտան սօղըա օտասընտա օթուրուպ ,
ղէվճէսի Պուզէթ իլէ սէօճպէթ իթմէքատէ իքէն ,
խըզմէթճիլէրի իչէրի կիրիպ պիր մէքթուպ թադ-
տիմ իտիւպ , պիր էլիթիյար ատէմին օլունաճադ
րուխսաթա տըշարտա պէքլէմէքատէ օլտուղունու
իֆատէ վէ պէյան էլլէտիլիստէն , Մարեօս մէք-
թուպու աչըպ , թէնարտիյէ իմզասը իլէ իմզա-
լանմըշ օլտուղունու կէօրիւնճէ , գատիմ գօմ-
շըսու օլան հայտուտ թէնարտիյէ օլմասը խաթ-
րընա կէլիշ վէ միւլազաթէ րուխսաթ վէրմիշ
տիր :

Պէօյիւք շափկալը վէ ուզըն սէթրիլի , էյ-
րէթի եանի փէրուգա օլարագ սաչ վէ սագալը
իչէրի պիր ատամ կիրիպ , քէմալը փօլիթիգա վէ
թաազիմ իլէ սանտալիյէնին պիրինէ օթուր-
տուգտան , վէ քէնտիսին թիւճճար օլուպ ,
հատթա պիր գաչ մահալտէ գօնսօլօսլըգ խըզ-
մէթինտէ , վէ տէվլէթ մէմուրիյէթլէրինտէ պու-
լունտուղունու , պիր աղ եալան հիքեայէլէր ույ-
տուրուպ սէօճպէթինէ պիրէր սուրէթ վէրտիք-
տէն սօղըա , — էֆէնտիմ ֆամիլեանըղըն էսրար-
լարընա տայիր պիր իֆատէմ օլուպ , պունուն ի-
լէ միւքեաֆաթընըգա նայիլ օլաճաղըմը մէմուլ
իտէրիմ , տէտիքատէ — Մարեօս ճէվապէն — պէ-
նիմ ֆամիլեամոտ պիր գաթիլ վար տըր , պուն-

տան պաշգա էսրար հօգ տուր , տէյինճէ , — մէր-
գում թէնարտիյէ շաղըրըպ , — էօյլէ իսէ մէ-
մուլիմիզ օլան միւքեաֆաթէ մազհար օլամայա-
ճաղըմ , անճադ օլ գաթիլ ատամ , քիւի գաթլ
իլլէտի պիլիբրմիսինիզ տէտիքատէ , — պիլիբրմ
Մմուրէմ գասապասը միւտիրի պապա Մատլինի
գաթլ իտիւպ , ագճէլէրինի զասպ իթմիշ , վէ
մատտէյէ վուզուֆիլիթի օլան զապթիյէ եիւզ
պաղսը Ճավլէրի տախի իխթիլալ վազթինտէ
էօլտիւրմիւշ օլան Վ էլժան տըր , սէն տախի հայ-
տուտլարտան պիրիսին , վէ պէնիմ զէվճէմ պիր
վագըթ Մօնֆէրմայիլ գարիյէսինտէ սէնին եա-
նընտայըտը , տէտիքատէ — Վ էլժան վազաա ույ-
ղունտուզ ատամ իսէ տէ , սիզին թահգիգինիզ
կիպի պապա Մատլինի վէ Ճավլէրի էօլտիւրմէ-
տի , վէ պապա Մատլին քէնտիսի տիր , վէ Ճա-
վէր տախի սօղըատան քէնտիսինի Սէն չայընա
աթըպ պօղուլմուշ վէ ճէզասընը պուլմուշ տուր ,
էկէր մէրգում սաղ գալսա իտի , պէն տախի տը-
շարը չըգամազըտըմ , անճադ Վ էլժան իխթիլալ
վազթինտէ , զաթընը կիպի կէնճ վէ զէնկին
պիր զաթը էօլտիւրմիւշ տիւր , վէ սըրթընա
եիւքլէնիպ լաղըմյարըն իչինտէ կէզմէքատէ , վէ
պիր մահալէ տէֆն իթմէք իւզըն իքէն , չէնքիւ
պէն վէ պէնիմ րէֆիքլէրիմ օլան խըրսըղար ,
մէքքիւր լաղըմըն չայըն քէնարընա եագըն օլան
գարուտունա անախտար ույտուրուպ , օրատա
եաթըպ գալըմագտա օլտուղունուզտան , սըր-
թընտա ճէնագէ իլէ րասթ կէլտիմ , պանա իւչ
ալթուն վէրտի գարույու աչտըմ , վէ օլ շախսըն

պօյնունա թաշ թազըպ չայա արմազ Իւզըէ պիր
 Իփ տախի վէրտիմ, Իշթէ օլ զաթը Էօլտիւրտիւ
 տէյի — Տիքեայէսինի թէմամ Իյլէտիքտէ, չիւն-
 քիւ Մարեօսու մէճրուհէն կէթիթէն արապաճը
 Սէն նէհրի քէնարընտա, լաղմալարըն Էանընտա
 պիր էխթիյար ատամ Իլէ պիր զապթիյէ Էիւզ
 պաշըսը, քէնախիսինի արապայա Էիւքլէտիպ վէ ա-
 րապաճընըն հազգընը վէրիպ, փէտէրինին խա-
 նէսինէ կէթիթիթլէրինի, վէ անլէրին խաթինի վէ
 նէրէտէ օլտուգլարընը պիլմէտիյինի, Տիքեայէ
 Իյլէմէսինտէն, մէրգուժուն ազլը պաշընա կէլիպ
 վէ ասըլ հայաթընա սէպէպ օլան Վէլժան օլ-
 տուղունու պիլէրէք, էթտիյի վէֆասըզլըզա վէ
 պիլա թահգիգ կիթտիյի Էօլա փիւշման օլուպ,
 Թէնարտիյէյէ պիր մրգատար պախշիշ վէրէրէք
 սափուշտուրտուգտան սօղըա, տէրհալ զէվճէ-
 սիյլէ պիր արապայա օթուրարագ ճիւրմ վէ
 գուսուրունա աֆլլըգ տիլէմէք, վէ Վէլժանը
 քէնտի խանէսինէ կէթիթիպ տայիմա պիլլէքտէ
 վազըթ կէչըրմէք նիյէթիյլէ, տէրհալ Վէլժա-
 նըն խանէսինէ կիթմիշ Էսէ տէ, հաշըֆ քի մէր-
 գուժուն սօն նէֆէսինէ Էէթիշիշիշէր տիր, շէօյլէ
 քի Վէլժան օլ կիւն քէմալը զայըֆ վէ գուվ-
 վէթսիգլըք Իլէ տէօշէկտէ Էաթմագտա Էքէն,
 Գուղէթ Իչէրի կիրիպ, — պապա նասըլսըն տէ-
 յիւ — պօյնունա սարըմըշ վէ մէրգում կէօղըւ-
 նիւ աջըպ կէօրտիւքտէ քէմալը սուրուր վէ սէ-
 վինճինտէն նազիք կիւլիւշ Իլէ — սէնին հասրէ-
 թին Իլէ ճան վէրմէք Էւզըէյիմ տէյու — հալինի
 պէյան վէ Մարեօս Էսէ մահճուպիյէթինտէն Ի-

չէրի կիրէմէյիպ, գարունուն էօնիւնտէն աֆլլընը
 նիյազ Իլէ, Իչէրի կիրմէյէ Էղին խաթէմիշ, վէ
 Վէլժան տախի — սէն պանա աֆլ իյլէ տէյիւ
 — չաղըրմըշ օլտուղունտան, զէվճ վէ զէվճէ
 Վէլժանըն Էանընտա օթուրուպ, տէրհալ հէքիմ
 կէթիթիթմիշէր Էսէ տէ, ումուսուղ պիր հալտէ
 օլտուղու, վէ պիր Էքի սաաթլըք էամրիւ գալ-
 տըղը խապէրինի ալտըզլարընտան, քէմալը հիւզն
 Էւ քէտէր Իլէ գալըպ, Վէլժան պունլարըն պիլ-
 մէյէրէք վազը օլան գուսուրարընը աֆլ Իլէ,
 Էազտըղը վասիյէթնամէյի վէրիպ, վէ ազճէնին
 գապուլինի վէ քէնտիսինի տուատան ունութմա-
 մալարընը րիճա Իյլէփշ տիր:

Երթըգ պունուն ախրէթ Էօլճուսու օլտու-
 ղու աղնաշըլըպ, տէրհալ փափաս կէթիթտէ-
 րէք, այն ու րուսուժու մէզհէպիյէ Էճրա օ-
 լունտուղու, վէ սաղ էլի Գուղէթտէ վէ սօլ է-
 լի Մարեօստա պուլունտուղու հալտէ, մէրգում
 Վէլժան թէրքի ճամէի հայաթ Իյլէմիշ, վէ էօ-
 լիւսիւ գալտըրըլըպ հաղըրլանմըշ օլան մէզարը
 մախսուտէ տէֆն Իլէ, Մարեօս վէ Գուղէթ, կէ-
 րէք պունուն թէրք Իյլէտիյի նուգութ վէ կէրէք
 պէօյիւք փէտէրինին պախշ Էթտիյի Էրատ Իլէ,
 Էլա նիհայէթիւլ էամր կէչինիպ կիթմիշէր տիր:

This is a page from an old manuscript, showing significant signs of age and wear. The text is written in a cursive script, likely from the 17th or 18th century. The page is heavily stained with brown spots and has a large tear along the right edge, where the binding is visible. The text is mostly illegible due to fading and the damage to the paper.

Р. У.

№ 8635

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԾԱՐԱՆ

1863

13